

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

XIX. GENEL KURUL TUTANAĞI

15 - 16 MAYIS 1987 TEKİRDAĞ

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

XIX.OLAĞAN GENEL KURULU

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:10.00

-----o-----

AV.TEOMAN EVREN(Türkiye Barolar Birliği Başkanı)-Değerli arkadaşlarım, toplantıyı açıyorum.

Gündemimiz gereğince 1 Başkan, 1 Başkanvekili ve 2 üyeden oluşan Genel Kurul Başkanlık Divanının seçilmesi gerekmektedir.

Bu konuda verilmiş bir önerge var, başka önerge varsa verilmesini rica ediyorum.

Verilmiş olan önergeyi okuyorum:

Türkiye Barolar Birliği XIX.Olağan Genel Kurul Başkanlığına Genel Kurul Başkanlık Divanı için Birinci Başkanlığa Tekirdağ Barosu Başkanı Av.Orhan Güngör'ü, Başkanvekilliğine Edirne Barosu Delegatesi Sinan Sayın'ı, Yazman üyeliklere Ankara Delegatesi Bakir Ekinci ile Bursa Delegatesi Vedat Atabek'i öneriyoruz.

Saygılarımızla.

Cavit Turgay Atilla Sav Naci Işık Morova Lütfü Kılınc

Güneş Atabay Yılmaz Tokman

Kabul edenler...Kabul etmeyenler...İttifakla kabul edilmiştir.

Buyurun efendim. (Alkışlar)

AV.ORHAN GÜNGÖR(Divan Başkanı)- Sayın delegeler, şahsıma ve Divan üyesi arkadaşlarıma göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı hepinize çok teşekkür ediyorum.

Bu toplantının çok iyi sonuçlar doğurmasını ve ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum. (Alkışlar)

Gündeme geçiyoruz; Bildiğiniz gibi birinci madde yoklama, ekseriyetin varlığı anlaşıldı.

2 nci madde de Divanın oluşturulması idi, oylarınızla Divan oluşturuldu.

Gündemimizin 3 üncü maddesine geçiyoruz;

Hepinizi, cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk ve ebediyete intikal etmiş tüm hukukçuların aziz anısı için bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

(Saygı duruşu yapıldı)

Teşekkür ederim.

Efendim, gündemimizin 4 üncü maddesi; Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanı Teoman Evren'in açış konuşması; buyurun Sayın Evren.

AV.TEOMAN EVREN (Türkiye Barolar Birliği Başkanı)- Çok değerli konuklar, sayın meslektaşlarım; yargı kuruluşlarımızın sayın başkan ve üyeleri, Türkiye Barolar Birliğinin seçkin delegeleri; 1136 sayılı Avukatlık Kanununda yapılan değişiklik sonucu XIX. Genel Kurulumuzu bir yıl gecikmeli olarak yapmaktayız. Yasa değişikliğine rağmen Tekirdağ Barosunun, genel kurul toplantısının illerinde yapılması için bir yıl önce yaptıkları çağrıyı yinelemeleri bizleri mutlu etmiştir.

Genel kurulumuzun şehirlerinde toplanması için Tekirdağ Barosunun gösterdiği gönülden istek ve üstün konukseverlik Türkiye barolarının gelişme ve bilinçlenme sürecinin anlamlı güzelliğini sergilemektedir. Bu nedenle, Tekirdağ Barosuna ve çok değerli mensuplarına şahsım ve Barolar Birliği Yönetim Kurulu adına şükranlarımı sunmayı bir görev bilmekteyim. (Alkışlar)

Bu teşekkür görevinin hemen sonunda Tekirdağ'a geldiğimiz andan beri bizlere çok büyük yakınlık gösteren Tekirdağ Valisi Sayın Süleyman Oğuz'a ve Belediye Başkanı Sayın Mahmut Çavlıyurt'a bizi güçlendiren, onurlandıran çok yakın ilgileri dolayısıyla

şükranlarımı arz ederim. (Alkışlar)

Ayrıca, Ankara'dan Tekirdağ'a kadar gelerek gönüllerimizi sevinçle dolduran ve bizlere müstesna onur veren Anayasa Mahkemesi Başkanımız Sayın Ahmet Onar'a, Cumhuriyet Başsavcısı Sayın Firuz Çilingiroğlu'na, Sayıştay Başkanı Sayın Servet Şamlıoğlu'na, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı Sayın Servet Tüzün'e, Anayasa Mahkemesi Genel Sekreteri Sayın Ziyaettin Öztanlı'ya da çok derin saygılarımı ve şükranlarımı sunuyorum. (Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliği kurulduğu günden bu yana hukukun üstünlüğü uğrunda onurlu mücadelesini sürdürmektedir. 18 yıllık bir dönem içinde hukukun üstünlüğü fikrinin kazandığı güç, göğüslerimizi gururla doldurmaktadır. Bu yüce ve onurlu görevin seçkin temsilcilerini yürekten saygılarımla kutluyorum.

Devletin bilimsel ve çağdaş niteliği olarak tanımlanan hukuk, hep birlikte gönül verdiğimiz adalet duygusundan kaynaklanmaktadır. Yürürlükteki kuralların adalet duygusunu tatmin etmekteki başarısı toplumun da, devletin de mutluluğunu oluşturmaktadır!

Adaletin gerçekleşmesinde ilk şart, yürürlükteki hukukun adalet ilkelerine uygun olmasıdır. Toplumsal düzen ve barış yasaların kabulünden olaylara uygulanmasına ve uyuşmazlıkların çözümlenmesine kadar uzanan süreç içinde adalet denen yüksek idare, derin saygı ve gönülden bağlılık ile sağlanır. Hukuk devleti, vatandaşın temel hak ve özgürlükleri ile devletin yetkileri arasında sağlıklı bir denge kuran, sürekli bu dengeyi koruyan devlet şeklidir.

Hukuk devleti, öncelikle demokratik bir Anayasanın varlığını zorunlu kılar. Devlet düzeninde yargı, yasama ve yürütmenin her türlü işlemi üzerinde denetleme görevini yerine getirir. Vatandaşlar arasındaki çekişmelere adaletli çözümler bulur.

Yargının demetim görevi, ona tanınmış bir üstünlük olmayıp, sistemin zorunlu gereğidir. Hukukun üstünlüğü ancak böyle bir

devlet sistemi içinde işlerlik kazanır, gelişir ve güçlenir.

Devletin bütün güçleri üzerinde yargısal denetimi gerekli gören hukuk devleti ilkesi, yasaların egemenliğinden çok daha yüce bir kavramı simgelemektedir. Hukuk devleti, bir yandan kişisel hak ve özgürlükleri korurken, öte yandan devlet yapısının sağlam temelini oluşturur.

Devlet güçlerinin, yargısal denetimi devlet gibi güçlü bir kuruluş karşısında, fert gibi güçsüz bir varlığın haklı olabileceğine inanmış olmanın sonucudur.

Yargı erki, devletin, Anayasanın, insan onurunun koruyucusudur. Yargı gücünün bütün güçleri denetleyebilme olanağı ve yetkileri ne derece geniş ise hukukun egemenliği o derece etkin olmaktadır.

İnsan yüreğinde vatan sevgisi bile adaletin yarattığı güven ortamında gelişmekte ve güçlenmektedir. Hukuk ve adalet sorunları üzerinde düşündükçe içimizde bir burukluk duymaktayız. Hukuk önemsenmemekte, göz ardı edilebilmekte, özensiz düzenlemelerle sık sık değiştirilebilmektedir.

Ülkemizde yürürlükte bulunan kuralları saptayabilmek hukukçularımız için bile imkânsız hal almıştır. Hukukçularımız bugün hangi kuralın yürürlükte olduğunu bilmek, hatta saptayabilmek olanağından yoksundurlar. Yasalar özensiz çalışmalarla hazırlanmakta, yürürlüğe girdikten sonra amacı karşılayamadığı için uygulama alanı bulunmadığı için sık sık değiştirilmektedir.

Bir kanunla hukuk tekniğine aykırı olarak pekçok kanun birden değiştirilmekte, yürürlükte bir kuralın ilgisiz bir kanunla değiştirilmiş olduğu görülmektedir. Artık Türk hukuk mevzuatının bütün değişikliklerini içerir şekilde toplanması ve düzenlenmesi kaçınılmaz olmuştur.

Yürürlükteki 1982 Anayasası tepkisel özellikler

taşımaktadır. Türkiye Barolar Birliği, Anayasanın kabulünden önce gereken eleştiri görevini bütün açıklığıyla yapmıştır. Bugün gündemde yoğun bir Anayasa tartışmasının varlığını hep birlikte izlemekteyiz. Anayasa değişikliği, bütün partilerin üzerinde birleştikleri genel bir istek olmuştur, Tartışma şekil, yöntem üzerinde sürmektedir. 1982 Anayasasının yasaklar ve özgürlükler açısından demokratik dengeyi sağlayamadığı görülmektedir.

Türkiye, tarihinden gelen uzun birikimler sonucu her koşulda demokrasiyi yaşatacak ve geliştirecek aşamaya ulaşmıştır. Anayasamız, istisnaların kural haline geldiği bir yapıdadır. Bütün özgürlükleri tanımakta, ancak kurallarının birinci cümlesiyle tanınan özgürlükler istisna kurallarıyla geri alınmaktadır.

Anayasa, otorite, özgürlük dengesini bu yapısıyla sağlamamaktadır. Gerçekte anayasalar çok güçlü, her türlü yetkiye sahip devlet karşısında ferdin demokratik haklarının ve dokunulmazlığının, hürriyetlerinin en iyi şekilde güvence altına alınması için yapılmaktadır.

Hukukun üst yapı kurumu olan anayasaların demokratik özelliği bu noktada ortaya çıkmaktadır. Anayasa, devletin yetkilerini saptarken, bu yetkilerin sınırlarını da göstermektedir. Devletin yetki sınırlarının hukuka aykırı olarak genişletilmesi, yargısal denetimin alanını daraltmakta, etkinliğini zayıflatmaktadır.

Anayasamız yargısal denetimi zayıflatan düzenlemeler dışında, Anayasa Mahkemesinin denetim alanını açıkça sınırlandıran kurallar da içermektedir.

Aynı şekilde idari yargının denetim alanında da çeşitli kısıtlamalar söz konusudur. İdarenin her türlü eylem ve işleminin en geniş şekilde yargı denetimine tabi olması hukukun üstünlüğü kavramının işlerlik kazanması için gereklidir.

Yargı, ülkenin temelini oluşturan kutsal görevini yargıçlar eliyle gerçekleştirmektedir. Yargının son derece önemli işlevi yargıya bağımsızlık, yargıca güvence sağlanmasını gerekli kılmaktadır. Yargıç, kimseden çekinmeden, hiçkimsenin etkisi altında kalmadan bilgi ve vicdanının sesine göre karar vermelidir.

1982 Anayasasının yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi için ön gördüğü sistem önemli sakıncalar içermektedir. Toplum yaşamında adaleti yerine getirebilmeyi düşünmüş olmak, insan aklının en büyük zaferidir. Devletin temeli, toplumun huzuru ve iç barış böylesine bir zaferle korunabilmektedir.

Anayasanın 140 ıncı maddesi, hakim ve savcıların özlük işleri, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakim teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir kuralını koymuştur. Buna rağmen, Anayasaya aykırı kanun gücünde kararnamelerle yargıçların özlük hakları düzenlenmektedir. Yargıçlar, özlük hakları açısından hükümet kararnamelerini bekleyen devlet görevlileri haline getirilmişlerdir.

Yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi yargıca tanınmış bir imtiyaz olmayıp, gerçekte adaletin amacı olan vatandaşın teminatıdır. Bu nedenle de keyfilikten kesinlikle ayrılmalıdır. Yargı bağımsızlığının bu derece savunucusu olan barolarımız ve meslektaşlarımız keyfi uygulamalardan da son derece rahatsızdırlar.

Yargı alanında her türlü keyfiliği ortadan kaldıracak denetime gereksinme duyulmaktadır. Yargının etkin bir denetiminin sağlanması büyük boyutlarda adaletsizliğe neden olmaktadır. Yargı bağımsızlığına karşı düşüncelerin bu haklı yakınmalardan güç aldığını vurgulamak isterim.

Yargının yargı içinde, yargı idaresince etkin denetimi zorunludur.

Davaların uzaması başlı başına bir adalet sorunudur. Yargı, adalete tamamen uygun karar verse dahi, gecikmiş adalet adaletsizliktir. Para değerinin hızla düştüğü ülkemizde yargılamanın gecikmesi haksızlığın önemli bir kaynağını oluşturmaktadır.

Davaların yıllarca uzaması, insanların istemeye istemeye haksızlığa boyun eğmelerine, yargıya güvenlerini kaybederek haksızlığı kabullenmelerine neden olmaktadır. Davalar yıllarca uzamakta, duruşmalar üç dört aylık sürelerce ertelenmektedir. Yargıyı hızlandırmak için alelacele yapılan değişikliklerin herhangi bir yararı olmamıştır.

Sulh hukuk, icra mahkemelerinin yükü, taşınmaz derecede ağırlaşmış ve içinden çıkılmaz şekilde karışmıştır. Yargılamanın uzamasında elbette görevlilerin rolü vardır. Ancak, yargı dışı nedenler çok daha önemli boyutlara ulaşmaktadır.

Harçlar Kanunu davaların uzamasının başlıca sebebidir. Harçları yatırılmayan bir dava olduğu yerde durmakta, verilen kararlar kesinleşmemektedir. Davanın kazanmanın, karşı tarafın harcını ödemekten ilamları çıkaramaması adalet açısından da uygun karşılanamaz.

Tebliğat ücretleri, PTT giderleri, yargının sorunları düşünülmeden sık sık arttırılmaktadır. Yapılan zamlar, bir yandan vatandaşın hak arama özgürlüğünü engelleyecek kadar yüksek boyutlara varmakta, ayrıca davaları bütünüyle önemli şekilde etkilenmektedir.

Peşin alınan masraflar hizmetin görülmesini karşılayamamakta, çok önemli sorunlar ve gecikmeler ortaya çıkmaktadır. PTT idaresinin yargı sorunlarını dikkate almadan ani kararlarla yaptığı zamların ne kadar yargısal işlevi durdurduğunun farkında bile olmadığı anlaşılmaktadır.

Kamu hizmeti yüklenmiş bir kurumun bu derece olumsuz davranışlar içerisinde olabilmesini kamu hizmetinin niteliği açısından açıklayabilmek mümkün değildir.

Yargılamanın gecikmesinin usul yasalarımızın gereksiz kurallarından adliyede oluşmuş uygulama ve bürokrasiden kaynaklandığı bilinmektedir.

Yargıyı hızlandırmak için iyi düşünülmüş ve hesaplanmış adli bir reforma kesin zorunluk vardır. Ceza davalarında adli kolluk gücünün bir an önce kurulması zorunludur. Mahkemeler bir tanığı dinleyebilmek için aylarca uğraşmakta ve başarılı olamamaktadırlar. Mahkemelerin emri, hiyerarşik denetim altında bir kolluk gücünün örgütlenmesi pek çok gecikmeyi önleyecek, adalete yakışır sonuçlar ortaya çıkacaktır.

Senelerdir her fırsatta tekrarlanan ve büyük yararları gözler önüne serilen bir kolluk gücünün adliyenin hizmetine özgülenmesi kaçınılmaz olmuştur.

Yargıç açığının her gün biraz daha artması, adaletin gecikmesinde çok önemli bir etkidir. Yargıç açığının nitelikli atamalarla doldurulması amaçlanmalıdır. Bugün adliyemizin yargıç açığından da önemli sorunu nitelikli yargıç sorunudur.

Hukuk fakültelerimizin, yüksek öğretim kurumu ve yasalarından doğan uygulamalarla sürekli bir aşınmaya tabi olduğu bilinmektedir. Yeni açılan fakültelerin kadroları ve programları nitelikli hukukçu yetişmesinde yararlı olamamaktadır. Yeteri kadar nitelikli yargıci adalet hizmetini özgüleyemedikçe daha uzun zaman aynı ıstırapları dile getirmek durumunda kalacağız.

Yargı, savunma üzerine kurulur, adalet mülk, savunma ise adaletin temelidir. Hak fikrinin doğduğu gün savunma kendiliğinden

ortaya çıkmıştır. İnsanlığın en köklü asaledi haksızlığa isyan duygusudur. Bunun içindirki, savunma hakkı her zaman temel haklardan sayılmış ve kutsallığı tartışmasız kabullenilmiştir. Buna rağmen, savunmaya tanınan olanaklar bu hakkın önemine uygun ve yeterli değildir. Savunma hakkının en geniş şekilde kullanılması için gerekli bütün olanakların da sağlanması zorunludur.

Savunma, çeşitli iddialar karşısında kişinin ileri sürdüğü tüm yanıtları kapsayacak genişlikte bir kavram olarak kabul edilmektedir. Bu anlamda hukuk alanında hakların savunulması, ceza alanında ise sanığın savunmasını kapsamaktadır. Her haksızın haklı bir yanı, her suçlunun suçsuz bir yanı mutlaka vardır. Savunmayı haksızlık ve suçluluk ile özdeş görmek, mesleğimize yönelmiş tavırların kaynağıdır. Bu olumsuz şartlardan kurtulup suçlunun aklanması, hakların kazanılması açısından olaya bakıldığında, savunmanın kutsallığı tartışmasız anlaşılacaktır.

Bütün bu gerçeklere rağmen yasalarımızda avukattan dosya veevrak saklamaya olanak tanıyan kurallar yürürlüğünü sürdürmekte giderek yaygınlaşmaktadır.

Yasalarla getirilmiş bu gizlilikten savunma mesleği mensupları olarak son derece rahatsızız. İnsanların içeriğini bilmedikleri dosyalarla suçlanmaları, hukuk devleti anlayışı içinde büyük bir gelişki teşkil etmektedir. Bilmediklerisuçlamalara karşı savunma haklarını kullanabilmeleri de imkânsızlaşmaktadır.

İnsanların temel haklarından savunma hakkının kullanılması, meslektaşlarımızın görevini oluşturmaktadır. İşte bunun için meslektaşlarımız, insanların herkesten çok özgürlüğe, dokunulmazlığa sahip olması gerekenleridir.

Yasalarımızda savunmanın yeri ve etkileri yeterince

düzenlenmemiştir. Adaletten çok adaletsizliği konuşulur olması savunmanın işlevini gerektiği gibi yapamamasında görmekteyiz.

Savunma, suçlama ile başlamalıdır. Hazırlık tahkikatı aşamasının savunmadan gizlenmesi, sanıklar açısından çok büyük adaletsizlikler sergilemektedir. Savunma mesleğinin yararlı yetkilerle güçlendirilmesi, savunma dokunulmazlığının en geniş şekilde gerçekleştirilmesi, savcılık makamının yanında savunma makamı olarak yeni bir örgütlenmeye kavuşturulması gerekmektedir.

Son günlerde kabul edilen Yargıtaya başvurma olanaklarını kısıtlayan yasa, savunma hakkını önemli şekilde etkilemektedir. 24.4.1987 günü yürürlüğe giren 3355 sayılı Yasa ile cezaların İnfazı Hakkındaki Kanununun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası değiştirilmiştir. Uygulamada asıl mahkûmiyet bu madde hükmüne göre çevrilen para cezası veya tedbirdir şeklinedönüştürülmüştür.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 305 incimaddesine göre 300 bin Türk Lirasına kadar olan para cezaları kesindir. Cürümlerde bir günlük cezanın karşılığı 300 Türk Lirası olduğuna göre, taksirli suçlarda iki yıl altı aylık bir hapis cezasının Yargıtay denetiminden çıkarılmasına olanak tanınmıştır. Altı aya kadar verilen bütün cezalar paraya çevrilebildiğine göre, yüz kızartıcı suçların büyük kısmı dahil pekçok suçta verilen cezaların yargı denetimi dışında kalması olasıdır. Böyle bir değişikliğin adalet ve savunma açısından ne derece tehlikeler içerdiğini takdirlerinize sunarım.

Yargı bağımsızlığı, savunmanın bağımsızlığını zorunlu kılar. Bağımlı bir savunmanın serbest meslek anlayışıyla bağdaştırılması mümkün değildir. Savunmanın bağımsızlığı, savunma özgürlüğünün ve hizmete amade olmanın sonucudur.

Avukatlık, özgür ve serbest düşüncenin birincil vicdanın

mesleğidir. Siyasî demokrasinin en büyük özelliği katılım, diğer bir deyişle katılmadır. Katılım, bireylerin bizzat veya örgütleri aracılığı ile ülkenin yönetilmesine etkileri olarak anlaşılmaktadır. Sürekli işleyen bir etkileşim sayesinde politika dışındaki kişiler ve örgütler seslerini duyurmak, kamu oyu yaratmak, yönetimi etkilemek olanağı bulurlar. Demokratik yönetim için bir parlamentonun varlığı yeterli değildir. Günümüz insanının bizzat veya örgütleri aracılığı ile görüşünü açıklamayı, kamu oyunun duyurmasını, yönetimi etkilemesi zorunludur.

Meslektaşlarımızın yararlarının korunması, kamu kurumlarının niteliğindeki hukuk kuruluşu olmanın örgütümüze yüklediği görevler ancak böyle bir etkileşim sayesinde gerçekleşir.

Atatürk devrimlerinin 60 yıl sonra hâlâ tartışılınır olması son derece tehlikeli sosyal bir olgudur. Laiklik, bir devlet ve hukuk anlayışı olarak inkılaplarımızın gök kubbesidir. Demokratik cumhuriyetimiz ancak bu fikir özgürlüğünün sağladığı hoşgörü ortamında varlığını sürdürebilmek olanağına sahiptir. Laik düşüncenin bulunmadığı yerde fikir ve vicdan hürriyeti baskı altındadır.

Ülkemizin son günlerde sürüklendiği ortam, gelecek için büyük tehkikelerle yüklüdür. Gericiliğin ölçüsü, mantığı ve derecesi yoktur. (Alkışlar)

İrtica, eskinin yeninin üzerine yürümesidir. Son günlerde bu yürüyüş alabildiğine hızlanmış, temposunu arttırmıştır, yoğun propaganda gücüne, büyük parasal desteğe sahiptir. Ülkemizin, müslüman milletler topluluğunun en yüce ve onurlu devleti olması laik devlet anlayışının yarattığı çağdaşlıktan doğmaktadır.

Fikir ve vicdan özgürlüğü, ancak laik devlet anlayışı ve hukuk düzeni içinde söz konusudur. Türkiye Cumhuriyetinin

ulaştığı uygarlık düzeyi bütün müslüman milletlere örnek olacak yüceliktedir. Bazı özentilerden doğan dış ve iç güçlerle körüklenen irtica, her zaman karşısında Atatürk ilke ve devrimleriyle yetişmiş hukukçularımızı bulacaktır. (Alkışlar)

Büyük Atatürk'ün deyişiyle, Cumhuriyet, mukadder akıbetini takip edecek ve her şekil ve kılıktaki tecavüzlere karşı vatandaşın hukukunu, memleketin nizamını masum tutabilecektir. (Alkışlar)

Türkiye Cumhuriyeti dış ilişkilerde Büyük Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesine gönülden bağlıdır. Barış fikri dış politikamızın temel felsefesi olmuştur. Devletimiz bu ilkenin gereği olarak devletler arası ilişkilerde kabul edilen çok taraflı ve ikili hukuk kurallarına uymayı görev bilirken, diğer ülkelerin hukuk kurallarına uymasını da beklemektedir.

İnsanlık ve dünya için büyük ıstıraplara ve felaketlere neden olabilecek girişimlerden özenle kaçınmakta, ancak uluslararası haklarını da ısrarla izlemektedir.

Bulgaristan'da Türk varlığına karşı bütüninsanlığın gözleri önünde girişilen ve sürdürülen yok etme eylemleri büyük ıstırap kaynağı olmakta devam etmektedir.

Yunanistan, anlaşmalarla saptanmış statülerin bozulmasının en büyük olaylara neden olduğunu her fırsatta yaşadığı halde, Ege'de milletimiz için sıkıntılı ve haksız olduğu açıkça görülen bir durumu emrivakilerle daha da değiştirme girişimleri içindedir.

Milletimiz, iç barışın olduğu kadar dış barışın da hukuk kurallarına uymakla mümkün olduğunun bilinci içindedir. Devletlerarası hukukun aczini ortadan kaldırarak şekilde haklarını

ulaştığı uygarlık düzeyi bütün müslüman milletlere örnek olacak yüceliktedir. Bazı özentilerden doğan dış ve iç güçlerle körüklenen irtica, her zaman karşısında Atatürk ilke ve devrimleriyle yetişmiş hukukçularımızı bulacaktır. (Alkışlar)

Büyük Atatürk'ün deyişiyle, Cumhuriyet, mukadder akıbetini takip edecek ve her şekil ve kılıktaki tecavüzlere karşı vatandaşın hukukunu, memleketin nizamını masum tutabilecektir. (Alkışlar)

Türkiye Cumhuriyeti dış ilişkilerde Büyük Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesine gönülden bağlıdır. Barış fikri dış politikamızın temel felsefesi olmuştur. Devletimiz bu ilkenin gereği olarak devletler arası ilişkilerde kabul edilen çok taraflı ve ikili hukuk kurallarına uymayı görev bilirken, diğer ülkelerin hukuk kurallarına uymasını da beklemektedir.

İnsanlık ve dünya için büyük ıstıraplara ve felaketlere neden olabilecek girişimlerden özenle kaçınmakta, ancak uluslararası haklarını da ısrarla izlemektedir.

Bulgaristan'da Türk varlığına karşı bütüninsanlığın gözleri önünde girişilen ve sürdürülen yok etme eylemleri büyük ıstırap kaynağı olmakta devam etmektedir.

Yunanistan, anlaşmalarla saptanmış statülerin bozulmasının en büyük olaylara neden olduğunu her fırsatta yaşadığı halde, Ege'de milletimiz için sıkıntılı ve haksız olduğu açıkça görülen bir durumu emrivakilerle daha da değiştirme girişimleri içindedir.

Milletimiz, iç barışın olduğu kadar dış barışın da hukuk kurallarına uymakla, mümkün olduğunun bilinci içindedir. Devletlerarası hukukun aczini ortadan kaldıracak şekilde haklarını

savunmaya da kararlıdır.

Güneydoğu illerimizde sergilenen ve milletçe bizleri derin ıstıraplara boğan olayların daha büyük facialara neden olmadan durdurulmasını diliyorum. Devletimiz bütün bu saldırıları yok edecek güce de sahiptir. (Alkışlar)

Milletimiz asırlarca azınlık haklarına karşı büyük saygı içinde egemenliğini sürdürmüştür. Tarih boyunca devlet kuramamış 'ermenî azınlığın yurt içinde en küçük bir şikâyetleri bulunmadığı halde, yurt dışında tahrik ve telkinlere giriştikleri menfur saldırılar dost ülkelerce dahi bilinçsiz girişimler de yüreklendirilmektedir.

Millî varlığımıza yönelik bu tehlikeleri hoşgörüyü karşılamamız olanaksız. 19. Genel Kurulumuzda ülkemizi ilgilendiren uluslararası olaylar konusunda Türkiye Barolar Birliğinin görüşlerini kısaca vurgulamayı görev saydım.

Çok değerli konuklar, basınımızın sayın mensupları, seçkin delege arkadaşlarım; iki yıllık bir aradan sonra sizlere yargının, hukukun ve adaletin sorunları üzerinde önemli gördüklerimi ana hatlarıyla sunmaya çalıştım.

Deretlerimiz elbette bunlardan ibaret değildir. Başkanlık ve Yönetim Kurulu Çalışma Raporlarında daha bazı sorunlarımızı ayrıntılarıyla bulacaksınız. Sorunların bütünüyle ele alınmadan çözümlenebileceğini zannetmemekteyim ve bu fikre inanmamaktayım.

VII. Olağanüstü Genel Kurulda yargı ve hukuk sorunları konusunda IV. Hukuk Kurultayını Adalet Bakanlığı yüksek mahkemelerle birlikte gerçekleştirmeyi önermiştim. Böyle bir kurultayın çok yararlı çalışmalar yapacağı, sorunlara gerçek önemli katkı sağlayacağı inancıyla önerilerimi yineliyorum.

Hukukun üstünlüğüne olan derin inancımız, ülkemizin geleceği açısından ümitlerimizi güçlendirmektedir. Sizleri bu ümit ve bu inanç içinden yürekten en derin saygılarımla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Sayın delegeler, gündemin 5 inci maddesi gereği Tekirdağ Barosu Başkanı Sayın Orhan Güngör'ü kürsüye davet ediyorum. (Alkışlar)

AV.ORHAN GÜNGÖR(Tekirdağ Barosu Başkanı)- Seçkin konuklarımız, Türkiye Barolar Birliği XIX. Genel Kurulunun çok değerli üyeleri sevgili meslektaşların, sayın basın mensupları, kırk yıllık meslek yaşamını tamamlamış ağabeylerim, ablalarım; kentimize hoş geldiniz. (Alkışlar)

Tekirdağ Barosu olarak sizleri aramızda görmekten ve hukukun üstünlüğünü bütün insanlık alemine bir kez daha duyurabilmekten dolayı son derece mutluyuz.

Toprağa atılan tohumun yeşermesi ve gelişmesi için nasıl hava, su ve güneş gerekli ise, insan yaşantısı için adaletli bir toplum öylesine gereklidir. Hukuk, ciğerlerimize çektiğimiz bir hava gibidir. Adaletsiz ya da adalet mekanizması kötü çalışan bir toplum tıpkı susuz kalmış bir tohum ya da gıdasız kalmış bir organizma gibi yavaş yavaş yok olmaya mahkûmdur. Oysa, bir hukukçu olarak görevimiz her şeyden önce devletimizi ve insanımızı yaşatabilmektir, yaşatabilmektirki gelecek nesillere daha güzel, daha mutlu, daha adaletli ve yaşanılabilir bir dünya bırakmaktır.

Sosyal bir varlık olarak tanımladığımız insan, tarihin

ilk çağlarından beri küçük ya da büyük toplumlar içerisinde yaşamıştır. Zaman içerisinde adına devlet dediğimiz en gelişmiş, en organize yaşama biçimine bulmuştur. Devletin görevi insanlarımızı kollamaktır, vatandaşlarımızı kollamaktır. İnsan aklının en büyük keşfi devletten insanların ve vatandaşların beklediği tek şey budur.

Devletin otoritesine boyun eğmek elbetteki bütün vatandaşların görevleri arasındadır. Ancak, devlet otoritesi de sınırsız bir otorite sayılamaz. Devletler de tıpkı vatandaşlar gibi yasalara saygılı olmak, insanların temel hak ve özgürlüklerine saygı göstermek durumundadır. Her ne kadar ekonomistler ülkelerin uygarlığını veya gelişmişlik seviyesini ölçerlerken, kişi başına düşen millî gelirin çokluğu ya da sanayileşme oranının yüksekliği gibi bazı kriterler koymuşlarsa da, bu nitelikleri haiz bir devlet her zaman gelişmiş ve uygar bir devlet sayılamaz. Gerçekten gelişmiş ve uygar olan devlet, hukukun üstünlüğüne inanan ve bunu gerek vatandaşlarla, gerekse diğer devletlerle olan ilişkilerinde temel kural olarak kabul eden devlettir. (Alkışlar)

İnsan, doğanın en mükemmel varlığıdır. Onu diğer canlılardan ayıran özelliği, daha doğrusu daha üstün ve değerli kılan özelliği düşünebiliyor olmasıdır. Bilimde, teknikte, güzel sanatlarda; tarımda ve sanayide doğada yaratılmış bütün zenginlikler insan düşüncesinin birer ürünüdür. Bu nedenle, devletlerin başta gelen görevleri arasında insanları düşünceyi, düşünen insanları korumaktır. (Alkışlar)

İnsan beynine hapisane kuran, düşünmeyi suç sayan hükümler yer yüzündeki bütün hukuk sistemlerinden bir daha geri gelmemek üzere kaldırılmalıdır. (Alkışlar)

İnsanlık tarihi böyle yasaklardan dolayı çekilen acıların

ifadeleriyle doludur.

Bundan yüzlerce yıl önce Atinalı, genç öğrencilerini eğiten, onlara insan sevgisini anlatmaya çalışan, erdemini ne, erdemlinin kim olduğunu anlatan Sokrates, birtakım egemen çevrelerce düşüncelerinden dolayı suçlanmış ve uydurma bir yargılama sonucunda ölüm cezasına çaptırılmış, ladıran zehiri içmeye zorlanmıştır.

Astronomide Baklamyus teorisinin yanlışlığını delilleriyle ortaya koyan, dünyanın yuvarlak olduğunu ve bir eksen etrafında dönmekte bulunduğunu iddia eden büyük deha Galile, yine düşüncelerinden dolayı Sokrates gibi suçlanmış ve engizisyon mahkemelerinde ömür çürütmüş, çok büyük acılar ve ıstıraplar çekmiştir.

En büyük talihsizlik de, 21. yüzyıla girmeye hazırlandığımız şu günlerde bile hâlâ bu tür suçlamaların devam ettiği ve birtakım insanların da gerçekten acı ve ıstırap çektiğidir.

İnsan özgürce düşünebilmeli, düşündüklerini özgürce söyleyebilmeli, söylediklerini özgürce tatbik edebilmelidir. (Alkışlar)

Seçkin konuklarımız, değerli meslektaşlarım; Türkiyemiz geçtiğimiz ay cumhuriyet tarihinin en önemli atılımlarından birini yapmış ve de 1959.yılından beri ilişkilerini sürdürdüğü Avrupa Ekonomik Topluluğuna tam üye olabilmek maksadıyla başvurmuştur.

Roma Anlaşmasınının 237 nci maddesine göre başvurumuzun gönderilmiş olduğu komisyon, iki yıl içinde Türkiye'mizi titiz bir incelemeye alacaktır. Türkiye'nin bundan böyle yapması gereken son derece önemli girişimler vardır. Başta ulusal ekonomisini batı ekonomileriyle uyumlu hale getirmek, sonra da ülkenin bünyesinde politik, sosyal ve hukuksal birçok değişiklikleri yapmak zorundadır.

Bu arada, kuşkusuz bu değişiklikler arasında Türk Ceza

Yasası, Ceza Usul ve İnfaz Yasası, YÖK Yasası, Sendikalar Yasası ve Barolar Yasası başta olmak üzere pekçok yasanız yeniden gözden geçirilecek, çok büyük bir olasılıkla yeni bir Anayasanın yapılması gündeme gelebilecektir.

Avrupa hukukunun devletler üstü bir niteliği vardır. Bu topluluğa üye olmak isteyen her devlet Avrupa hukukuyla çatışan anayasa maddelerini değiştirmek, hatta yeni baştan anayasalar yapmak zorunda kalmışlardır. Avrupayla bütünleşmenin bedeli budur, mademki bütünleşmek isteniliyor, o zaman Avrupanın kartlarıyla oynamak şart olmuştur.

Bizler de başvurumuzun talihsiz bir atılım olarak kalmasını istemiyorsak bu işe içtenlikle ve ciddi olarak sarılmamızdır. Başta demokrasimize Batıdaki örneklerinde olduğu gibi tüm kurumlarıyla işlerlik kazandırmamızdır.

Bazı devletler bizleri beğensinler diye değil, ülkemizin esenliği ve mutluluğu için hukukun üstünlü ilkesine dayalı, yargının bağımsızlığını gözeten, insanların temel hak ve özgürlüklerine saygılı, ama bu arada devlet otoritesini de sarsmayan Avrupa hukukuyla uyumlu yeni bir anayasanın gündeme gelmesini içtenlikle istiyoruz.

Başta siyasal partiler olmak üzere, çağdaş demokrasilerin vaz geçilmez öğelerinden sayılan üniversiteler, basın, oda birlikleri, sendikalar ve barolar tıpkı çok sesli bir senfoni orkestrasının elemanları gibi bir armoni içerisinde ses vermeye başladıkları gün Türkiye'nin başta hukuksal sorunları olmak üzere bütün sorunlarının çözülmemesi için hiçbir neden yoktur.

Çağdaş demokrasileri suskun kişiler ya da toplumlar değil, düşündüklerini yüreklilikle savunabilen kişiler ve toplumlar

kurabilirler, koruyabilirler. Bizim bu konuda Türk halkınabüyük itimadımız vardır. Biliyoruzki Türk halkı ikinci bir sınıf halk, Türk demokrasisi ikinci bir sınıf bir demokrasi olmaya asla lâayık değildir. Bunun aksini hiçkimse iddia edemez. (Alkışlar)

Yeryüzünde dünyanın en büyük devletlerine karşı ilk millî kurtuluş savaşı vermiş ve kazanmış bir ulusun, ayrıca avrupada pekçok ülke bilinmezken kadın haklarını en önce teslim etmiş bir ulusun evlatları olarak çağdaş Anayasamız ve modern demokrasimizle Avrupanın uygar devletleriarasında çoktan hak ettiğimiz yeri er veya geç alacağımıza inanıyorum.

Beni sabırla dinlediniz, sözlerime son vermeden önce gerek şahsım, gerekse Tekirdağ Barosu olarak hepinize en derin saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN-Teşekkür ederiz efendim.

Şimdi gelen telgraflar var sırasıyla okutuyorum;

Adalet Bakanı Sayın Mahmut Oltan Sungurlu, SHP Genel Başkanı Sayın Erdal İnönü, DYP Genel Başkanı Sayın Hüsamettin Cindoruk, Devlet Bakanı Sayın Ali Bozer, Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Metin Emiroğlu, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı Sayın Hüsnu Doğan, Ulaştırma Bakanı Sayın Veysel Atasoy, Danıştay Başkanı Sayın Orhan Özdeş, Edirne Valisi Sayın Yılmaz Ergun, Beşinci Kolordu Komutanı Korg.Mezihi Çakar, İstanbul Cumhuriyet Savcısı Sayın Necdet Mengüç, Ankara Cumhuriyet Savcısı Sayın Altan Saysel, Türkiye Noterler Birliği Başkanı Rasim Eyüpoğlu, Anayasa Mahkemesi Üyesi Sayın Yekta Güngör Özden, Danıştay Altıncı Daire Başkanı Sayın Süleyman Türkoğlu, Yargıtay Üyesi Sayın Sadık İzge, İzmir Cumhuriyet Savcısı Sayın İzzet Çaknak, Saray Cumhuriyet Savcı Yardımcısı, Nutren Altınok, Yargıtay Üyesi Sayın Yıldırım Türksöy,

Danıştay Üyesi Sayın Cahit Ersen, Barolar Birliği Eski Başkanı Sayın Faruk Erem, Sayın Hıfı Veldet Velidedeoğlu, Ordu Barosu Başkanı Sayın Çetin Çevdi, Mersin Barosu Başkanı Sayın Şengün Erdoğan, Isparta Barosu Başkanı Turan Oner, Bursa Barosu Avukatlarından Sayın Turgut Bulut, Mardin Barosu Avukatlarından Şehnas Miroğlu, Ankara Barosu Avukatlarından Sayın Necat Oğuz, Ankara Barosu Avukatlarından Sayın Dilek Oğuz, Muğla Barosu Avukatlarından Sayın Hikmet Bilgin, Hatay Barosu Avukatlarından Sayın Hüseyin Atalay'dan genel kurulumuzu tebrik telgrafları gelmiştir, kendilerine teşekkür ederiz efendim.

BAŞKAN- Gündemin 6ncı maddesi, meslekte 40 yılını dolduran meslektaşlarımıza onur plaketinin verilmesi töreni olacak. Bunun için Sayın Barolar Birliği Başkanı Teoman Evren'i davet ediyorum:

Meslekte 40 yılını dolduran Sayın Faruk Erem, Sayın Avukat Hasan Yaldır, Sayın Avukat Nevin Tarhan, Sayın Avukat Fahri Halil Örc, Sayın Avukat Necmi Özten, Sayın Avukat Hasan Önen, Sayın Avukat Ahmet Talat Coşkun, Sayın Avukat Rifat Gözübüyük, Sayın Avukat Cavit Aşal, Sayın Avukat Nezihi Savran, Sayın Avukat Hüseyin Atalay, Sayın Avukat Haydar Arseven, Sayın Avukat Revnat Yalap, Sayın Avukat Cemile Yalman, Sayın Avukat Tala Altınbaşak, Sayın Avukat Ahmet Ruhi Türksavun, Sayın Avukat Ulvi Başaran, Sayın Avukat Ali Selum, Sayın Avukat Orhan Doğruder, Sayın Avukat Baha Akel, Sayın Avukat Muzaffer Gencay, Sayın Avukat Emin Baltaoğlu, Sayın Avukat Sulhi Dönmezer, Sayın Avukat Hayati Arayıcı, Sayın Avukat Atilla Aşıroğlu, Sayın Avukat Muhline Batı, Sayın Avukat Vedat Ant, Sayın Avukat Tuğrul Öktemur, Sayın Avukat Ethem Kodananoglu, Sayın Avukat Bülent Ege, Sayın Avukat Refik Tarman, Sayın Avukat Nesim Salom, Sayın Avukat Şukufe Ataöv, Sayın Avukat Ömer Köprülü, Sayın Avukat Haldun Gürsan, Sayın Avukat Safa Şevkat Erkün, Sayın Avukat Talat Pantürk, Sayın Avukat Nehar Ünvar, Sayın Avukat Oğuz Tanrikulu, Sayın Avukat Mordo Dinar, Sayın Avukat Reyhan Erben, Sayın Avukat Şinasi Akgönenç, Sayın Avukat Fethi Pekin, Sayın Avukat Hikmit Bilgin, Sayın Avukat Refik Daniş'a onur plaketleri verildi.

Ayrıca Birlik organlarında görev yapan Sayın Avukat Mahir Can Ilıcak, Avukat Yılmaz Tokman' plaketleri verildi.

BAŞKAN- Gündemin 7 nci maddesine geçiyoruz; Başkanlık Raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1985 ve 1986 yıllarına ait Çalışma Raporu ile Denetleme Kurulu raporunun okunması ve görüşülmesi.

Efendim bu arada bir öneri aldık;

Sayın Divan Başkanlığına,

Faaliyet Raporu ve Denetleme Raporu çok önceden dağıtılmış bulunduğundan, sayın üyelerin bilgileri dahilindedir.

Raporun hacmi göz önüne alınacak olursa özet olarak verilmesini veya okunmasından tamamen vaz geçilmesini, gündemin 8 inci maddesine geçilmesini öneririm.

Saygılarımla.

Sakarya Barosu Delegatesi

Av.Demircan Dilek

Av.Atilla Sav.

Efendim, bu konuda oylarınıza müracaat edeceğim. Önerideki gibi faaliyet ve denetleme raporunun kısaca okunmasını, hatta vaz geçilmesini; vaz geçilmesini isteyenler...İstemeyenler... Vaz geçilmiştir efendim.

Faaliyet raporu ve denetleme raporu üzerinde söz almak isteyenler?...

Buyurun Sayın Dilek.

AV.DEMİRCAN DİLEK(Sakarya Barosu)- Sayın Divan, sayın konuklar, sayın delegeler; raporun tümü itibarıyla fevkalade bir dönemin faaliyetlerini içerdiği göz önüne alınarak yapılan işlemlerin, gösterilen titizliğin bizi memnun edecek derecede olduğu kanısındayım. Bu nedenle, raporun tümünü bu şekilde hazırlayan, bu faaliyetleri gösteren Sayın Yönetim Kurulu ve Başkana

teşekkür ederim. Ancak, her toplantıda yinelediğim gibi, tekrar yineleyeceğim. Maalesef denetçiler raporu tatmin edici bir tarzda hazırlanmamıştır. Denetçiler raporu sadece bir hesap dökümünden ibarettir. Bu, bizim en büyük sorunumuz olan ekonomik sorunlarımızda Barolar Birliğinin bugünkü durumunu göstermekten çok uzak ve çok yanlış yerlere sevkedecek mahiyettedir.

Raporun, faaliyetler döneminde 158 inci sayfada bir borç durumu görüyoruz, 87.876.693 lira Barolar Birliğinin borcu var. Bu borç Barolar Birliğinin alacağı, baroların borcudur. Bu borç kesenek borçları. Bakıyoruzki bu kesenek borçlarında 40.638.062 lira ile İstanbul Barosu önde, Ankara Barosu 20.991.433 lirayla ikinci sırada. İnsafa bakıncı ikisinin toplamı 62 milyon civarında ve 87 milyonun üçte ikisi ediyor.

Sayın Yönetim Kurulu, İstanbul ve Ankara Barosu delegelerinin ağırlığıyla kurulmuş. Bu durum karşısında acaba bu borçların tahsilinde tekrar tekrar yinelendiği halde belirli bir şekilde kasıt veya ihmal mi var düşüncesine saptanıyorum. Eğer bir avukat kendi hakkını korumaz, kendi alacağını tahsil edemezse başkasının hakkını hiç koruyamaz.

Eğer Barolar Birliği kendi mali gücünü yerine getiremezse mali güçsüzlük içinde yapacağı faaliyetleri ancak bu faaliyet raporuyla bizlere anlatabilir, başka yere aksettiremez.

Bu nedenle, öncelikle sayın denetçilerin görevlerini yaparken sadece hesap dökümü değil, hesap dökümündeki aksaklıklar, hesap dökümünün alacak ve borç hanesindeki bazı kusur veya hataların nereden geldiğini, nasıl husule geldiğini bize izah etmeleri ve bir de bunların giderilmesi hususunda gerekli önerileri getirmesi gerekir.

Bu nedenle, bu denetçiler raporunun ben aleyhinde oy

kullanacağım. Sayın delegelerden beni anlayışla karşılayarak aynı şeyi yapmalarını, Barolar Birliğinin geleceği için lüzumlu görmekteyim.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Dilek'e teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın İnal.

AV.NABİ İNAL (Hatay Barosu)- Sayın Başkanlar, değerli delege arkadaşlarım; Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun gerek Başkanlık, gerek çalışma raporu bana göre doyurucu bir rapor niteliğindedir. Gerçekten değerli Birlik Başkanımız büyük bir özveriyle sorunlarımız üzerinde gerekli çalışmaları yapmış ve gerçekten sesini Türk basınında ve olanaklar ölçüsünde de TRT'de duyurabilmiştir. Yalnız, bizim bu genel kurullarımızda içimizi dökme, birbirinize güzel sözler söylemek suretiyle sorunlarımızın çözüme ulaşabileceği inancımız varsa, bundan yanıldığımızı bir kere daha belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, altı ayda üçüncü genel kurulumuz; iki olağanüstü genel kurul yaptık, bir de olağan genel kurulumuz. Bu üç genel kurul içerisinde TRT'de çıkan haberlerimize bakarsak, hepsi üç dakika değil, basında çıkan haberlerimize bakarsak herhalde üç beş cümleden öte değil.

Sorunlarımız büyük, sorunlarımız çok ve görüyoruzki bu sorunları dile getirme şeklini iyi seçersek, basında da yer alabiliyor. Ancak, biz genel kurul toplantılarımızda adeta birbirimize selam, seçmenimize selam şeklinde konuşmalarımızı yapıyoruz ve buradan ayrılıp gittiğimizde sorunlarımız da yerinde kalıyor.

O halde, genel kurulumuzun Yönetim Kuruluna çalışma şekli yönünden direktif vermesi lazımdır. Meselelerimizi teker teker ortaya koyup bunların çözümü için neler yapmak gerektiğini tespit etmeniz lazımdır.

Bugün Türkiye'nin gündeminde çok önemli konular var. Bir kere meslek sorunlarımız vardır, barolarımızın bağımsızlıktan nasibini alamamıştır, vesayet müessesesi alabildiğine devam etmektedir ve her yasa değişikliğinde konu aleyhinize işlenmektedir.

Değerli Başkanımız Teoman Evren, açış konuşmasında çok güzel bir şekilde değindiler, iddia makamının yanında savunma makamı; gerçekten iddia makamının yanında savunma makamı kurulduğu zaman Türk avukatlarının ve barolarının sanıyorumki önemli şikâyetleri ortadan kalkacaktır.

Bugün hâlâ bir avukat arkadaşımız bir hakim konuşma şeklini beğenmemesinden dolayı duruşma salonundan atılabilmektedir; bugün hâlâ avukatlardan belgeler saklanmaktadır ve biz savunma bağımsızdır diyebiliyoruz; diyemiyoruz tabii, başkaları diyorlar.

Şimdi bunun çözümü için somut öneriler getirilmesi ve bu önerilerin teker teker kamu oyu önünde tartışılması, basına benimsenmesi ve bu suretle bunun siyasal organlara baskı yapılmak suretiyle çözüme ulaştırılması lazımdır.

Bugün Türkiye'nin gündeminde Anayasa var, hatta çıktı bile diyebilirim gündemden bu Anayasa, ama bunun arkasından gelecek o kadar tehlikeli sonuçlar varki, bunun tehlikelerini

kamu oyuna, bunun tehlikelerini ilgililere ve siyasilere duyurmak gerekir. Bugün 175 inci madde istenen şekilde değişir ve referandumdan da gezerse yarın Anayasanın bazı maddelerine hepimizin inancı tamdır, hepimiz dini görevlerinizi serbest irademizle yerine getiriyoruz, ama yarın bir islâm cumhuriyeti ibaresi konabilir, hatta hatta yarın anayasa eh referandum da isteniyor diye hilafet bile getirilebilir. Bu konular üzerinde Türkiye barolarının, Barolar Birliğinin ve yönetim kurulumuzun çok çok öneme durması gerekir.

Bugün Türkiye'nin gündeminde bir irtica sorunu vardır, laiklik ilkesinin her geçen gün yara aldığı bir sorun, bir konumuz vardır. Bugün mübarek Ramazandır diye adliyemizin bazı kalemlerinde sigara içme yasağı konabiliyorsa, bugün mübarek Ramazandır diye devlet dairelerinde çay ocakları kapatılabiliyorsa ve birçok yurtlarda, birçok yemek veren müesseselerde öğlen servisi kaldırılabilir, Türkiye'nin gündeminde irtica'nın en başta gelen bir sorun olduğunu kabul etmemiz gerekir. (Alkışlar)

Bu sorunun çözümü için yine somut bir şekilde burada benim, benden sonra konuşacak arkadaşlarımızın gayet böyle içten konuşmalarını yapıp bitirmesi suretiyle değil, sorunun somut bir şekilde dile getirilip vahameti açık ve seçik bir şekilde ilgililerin gözler önüne koya koya, hatta kafalarına vura vura bildirip, Atatürk Türkiye'sinin yetiştirdiği bir neslin çocukları olarak kendinize düşen bir görevi yapmanız gerekir. Eğer bunu yapmadığımız takdirde bizi çocuklarımız lanetle anacaktır; bunu yapmadığımız takdirde Türkiye'de ne hukuk devletinden, ne hukukun üstünlüğünden, ne yargının bağımsızlığından, ne savunmanın bağımsızlığından, ne savunma

makamından ne de iddia makamından bahsetmemiz mümkün olmayacaktır.

Değerli arkadaşların, bu çok önemli bir sorundur, çok önemli bir konudur. Genel Kurulun, Yönetim Kuruluna bu yolda en etkin, en aktif çalışmalarını yapmak, gerekirse Türkiye'nin her tarafında toplantılar düzenlemek suretiyle konuyu dile getirmek; bu toplantılar elbetteki sokak toplantıları, meydan toplantıları değildir, baroların toplantıları, Birliğimizin olağanüstü yapacağı toplantılar suretiyle konuyu en açık bir şekilde bütün vahametiyle ortaya koymak suretiyle kendi görevimizi yapmak ve sorunu daha da kötü, daha da karmaşık bir yola getirmeden, tehlikeleri daha ileri bir safhaya götürmeden önlemek yollarını seçmeliyiz.

Elbetteki Atatürk ilkeleri ülkemizde yerleşmiştir, elbetteki Atatürk ilkelerine sahip sizler gibi kuvvetli bir kuşak vardır, ama irtica geldiği zaman inanın en uzak bir merhamet duygusuyla hareket etmeyecek. Eğer bu ülkede bir kan dökülür ise, biz o zaman kendi görevimizi yapmış isek büyük bir vicdan azabıyla karşı karşıya kalacağız.

Değerli arkadaşların, rapor üzerinde daha fazla konuşmayacağım. Rapor hakikaten duyurucu, Birlik Başkanımız bütün gücüyle özveriyle çalışabilmekte, olanakları ölçüsünde başarılı olmuştur.

Bizler sanıyorum bu genel kurulda Yönetim Kuruluna gerekli yolu gösterir gerekli direktifi verirsek, bundan sonra daha başarılı çalışmalar yapılacaktır.

Hepinize saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İnal'a teşekkür ederiz.

Sayın Şerefattin Gökalp, buyurun.

AV.ŞERAFETTİN GÖKALP(Bursa Barosu)- Sözlerime başlamadan önce siz genel kurulun değerli delegelerini Bursa Barosu adına saygıyla selamlıyorum.

Genel Kurul toplantısına gelmeden önce yönetim kurulunca hazırlanmış bulunan Çalışma Raporunu başından sonuna kadar zevkle inceledik. Gerçekten bunun bu şekilde hazırlanarak gönderilmiş olması güzel bir olaydır. Gerçi biz baro yöneticileri olarak içindeki olayların, işlemlerin çoğunu bilmekteyiz, ancak ileriki yıllarda kalıcılığı yönünden gerçekten yararlı olmuştur ve çalışmalarındaki akıcılığı burada izleme imkânına sahip olmuşuzdur.

Rapor başından sonuna incelendiğinde, Barolar Birliğinin geçmiş iki yıllık süre içindeki çalışmalarının gerçekten verimli ve başarılı olduğunu görüyoruz. Bu nedenle, Birlik Başkanımıza ve Yönetim Kurulu üyelerine bu özverili çalışmalarından dolayı huzurunuzda teşekkür etmeyi borç biliyorum.

Ancak, bu genel kurul konuşmaları da önem arz etmektedir, yani burada değerli konuşmacılarımızın, yapmış olduğu konuşmalar, alınmış olan kararlar ve ilkelerin de kalıcılığı ve aktarılması söz konusudur. Bu açıdan, genel kurul tutanaklarının da aynen bunun gibi bir kitap halinde derlenmesi ve daha sonra tüm üyelere barolara gönderilmesi gereklidir.

Ben iki yıldan bu yana kongre delegesiyim, ancak bildiğim kadarıyla bu yapılmadı. Bundan sonra yapılmasını ve geçmişteki-lerle birlikte yapılarak, tüm barolara gönderilmesini diliyorum, talep ediyorum.

Avukatlık Kanununu inceledim, genel kurul tutanaklarıyla ilgili herhangi bir hüküm yok, baroların var da, barolar hazır ve Birlik Yönetim Kuruluna gönderir şeklinde cümle var,

Barolar Birliğiyli ilgili bir hüküm yok. Ancak, bu hüküm olmaması veya bir yaptırımın da bulunmaması bunun yapılmasını engellemelidir.

Sandığım kadarıyla Birlik geçmişteki kıt imknları nedeniyle bunu yapamadı, ama şimdi çok iyi bir binamız var, mali olanaklarımız da arttı, yeni personel alındığını da öğrenmiş bulunuyoruz. şimdiden sonra geçmişteki genel kurullarla birlikte bunların kitap halinde derlenip, basılıp ilgili yerlere gönderilmesini tekrar diliyorum.

Genel kurulla ilgili alışma Raporunu incelerken, 156 ncı sayfada tespit ettiğim bir yanlışlığı da burada düzeltmek istiyorum. Barolardan bahsedilirken, özellikle Adana, Ankara, Balıkesir, Bursa, İstanbul, İzmir, Konya ve Mersin barolarımızın birikmiş borçları oldukça büyük meblağ tutmaktadır şeklinde bir cümle var. Oysaki bizim baromuz keseneklerine ve ölüm yardımı borçlarını muntazaman ödemektedir ve şu anda hiçbir borcu bulunmamaktadır. Yani hazırlandığı tarihte dahi bir borcu bulunmayan barodur. Buna biz titizlikle riayet ediyoruz, çünkü amacımız ve görevimiz Birliğin güçlü olmasındır. Bu nedenle hiçbir borcumuzun kalmasına titizlikle dikkat ediyoruz. Bu yanlışlığı da burada düzeltmek istiyorum.

Çalışma Raporunda Türkiye Barolar Birliği Dergisi adı altında bir derginin yayınlanacağı bildirildi, henüz çıkmayan bu dergi herhalde önümüzdeki aylarda çıkacaktır.

İlk sayısının savunma ve hak arama özgürlüğüyle ilgili olduğu bildiriliyor. Ancak, bence daha önemli bir konu, ki artık bu kararlaştırıldığına göre, önümüzdeki sayının böyle olmasını istiyorum; kendi öz sorunumuz olan Avukatlık Kanununun z

eleştirisi; Avukatlık Kanununda ne gibi değişiklikler olabilir, ne gibi yenilikler getirilebilir konularını gündeme alan bir sayı istiyorum. Hatta Avukatlık mesleğinin sorunlarını içeren bir sayı düşünüyorum ve buradan da sayının Yönetim Kuruluna hiç değilse ikinci sayınının bu konulu bir sayı olmasını ve bu konuaki yazıları içermesini teklif ediyorum, diliyorum.

Uzun yıllardan beri yayınlanmayan bültenin de çıkacağı söyleniyor, bu da büyük bir ihtiyaçtır, bunun da en kısa zamanda yeniden düzenlenerek gönderilmesi en büyük dileğimizdir.

Değerli arkadaşlarım, sanırım daha önceki kongrelerde de değinilen bir konu var; yerel baroları rahatsız eden bir olay bu. Avrupa Topluluğuna girmemizin görüşüldüğü şu sıralarda kanunlarımızdaki antidemokratik hükümlerin tespit ve ayıklanmasının tartışıldığı şu sıralarda en önemli bir engeli burada tekrar gündeme getirmek istiyorum, oda Dernekler Kanunu.

Dernekler Kanununun 92 nci maddesi, 8-10 kadar maddeyi barolara da ve tüm kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına da yaptırımlarıyla birlikte uyma mecburiyeti getirmiş bulunmaktadır. Aslında bunların kendi kanunları içine konularak düzenlenmesi gerekirken, böylesine başka bir kanunla bize yaptırım getirilmesi, zaten kanun tekniği açısından hatalıdır. Ancak, özgürlükleri kısıtlaması bakımından da özel bir önem göstermektedir.

Bunlardan bir kısmı şekli ve usulî olanlar, örneğin; 24 saat önce savcılığa veya valiliğe bildirilmesi veya genel kurul sonuçlarınının, seçilenlerin yedi gün içinde en büyük mülki amire bildirilmesi gibi; hadi bunlar şekilci ve yapılması uygun olan şeler bir derecede; ancak bazı maddeler varki tamamıyla

özgürlükleri sınırlanmakta ve adeta Demokles'in kılıcı gibi bizim çalışmalarımızı engellemektedir. Örneğin 34 üncü madde Dernekler Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında, dernek çalışmalarının tüzüklerde gösterilen amaç ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdüreceği belirtilen çalışma konuları ve biçimleri dışında faaliyette bulunamazlar" şeklindeki bir cümle, örneğin bizim Bursa'mızda çok sınırlı olarak uygulanmaktadır. Geçmişde balo yapmak için müracaat ettiğimizde dahi, sizin Avukatlık Kanununuzda balo yapmaya dair göreviniz yok, bu nereden çıktı şeklinde sorulara muhatap kaldık. Yani bu 37 nci madde, ki bunun yaptırımını 76 nci maddededir, 77 nci maddenin üçüncü fıkrasındadır, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası var. Eğer istemeyen bir mülki amir bu hükmü dar bir çerçevede uygulamak istediği takdirde buna dayanarak yaptığımız her türlü faaliyeti, örneğin bir paneli veya buna benzer bir çalışmamızı kendi kanunu dışında faaliyette bulundu düşüncesiyle soruşturma açabilir, ki savcılarımız bunlarla ilgili hemen iddianamedüzenleyip gönderiyor, en sonunda da altı aydan bir yıla kadar bir hapis cezasıyla da başbaşa kalabiliriz.

Bir başka hüküm de 45 inci maddeyle ilgili, yani en büyük mülki amirin dernek gibi tıpkı, baroyu denetlemesi, istediği anda bütün defterleri vesaireyi, bunun dışında da gerekli gördüğü takdirde baro yönetim kurulunu hatta personelini işten alması gibi yetkilerin tanınmış olması.

İşte bütün bu çok belirgin antidemokratik hükümlerin çıkarılması, daha kısacası, Dernekler Kanununun 92 nci maddesinin kaldırılması yönünde Birlik Yönetim Kurulumuzun parlamento nezdinde çok etkin girişimlerde bulunmasını diliyorum.

Değerli Birlik Başkanımız hukuk kurultayından bahsettiler.

Şu sıralarda en çok böyle bir kurultaya ihtiyaç hasıl olmaktadır, gerçi bazı yerel barolar da bunu yapmak için düşünce ve girişim içindedirler, ama kanaatinizce bunu Türkiye Barolar Birliğinin Ankara'da yapması uygundur.

Ben idinlediğiniz için hepinize teşekkür eder saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Atabay.

AV.GÜNEŞ ATABAY (İzmir Barosu)- Sayın Başkanlar, sevgili degege arkadaşlarım; benden önce konuşmuş olan iki arkadaşımın konuşmalarına katılarak sözlerime başlamak istiyorum, çünkü aynı konulara değinecektim, tekrarlamak istemiyorum.

Laiklik, irtica; ileride büyük sorun olacak konular.

Biz bundan kısa süre önce olağanüstü genel kurul yapmıştık, burada kurulmuş olan komisyonların genel kurulumuza sunmuş olduğu raporlar vardı. Bu raporlarda Birliğinizin yapması gereken, dikkat edilmesi gereken ve öncelikle ele alınması gereken konular bütün şekilleriyle belirlenmiş idi. Zannediyorum kısa süre önce belirlendiği için Birlik Yönetim Kurulumuzun bu raporlar hakkında nasıl bir çalışma başlatıldığını raporuna almamış olabilir. Bu nedenle, bu bunların başlayıp başlamadıklarını sorarak rapor hakkında konuşmalarımı başlatmak istedim.

Anayasanın değişikliklerinin tartışıldığı ve hatta biraz önce değinildiği gibi belki de kabul edildiği bir dönendedyiz. Hangi maddelerinin değişeceğini bilmiyoruz, karşımıza neler çıkar bilemiyoruz, ama Anayasanın bizi ilgilendiren -tüm maddeleri var tabii de bir tanesini söylemek istiyorum- 135 inci maddesi var.

Bunun sıkıntılarını çekiyoruz, bu madde yüzünden kısıtlıyız, konuşmıyoruz. Barolar olarak, Birlik olarak iş göremiyoruz. Bu maddeye uydurulmak için 1136 sayılı Yasamız altı kez değiştirildi, iki kez de kanun hükmünde kararnameyle içinden çıkılmaz duruma getirildi ve vesayetimiz devam ediyor, bağımsızlığımız yok gibi. Daha önceki konuşmalarda da belirlendiği ve raporda da bulunduğu gibi, Adalet Bakanlığında oluşmuş komisyon çalışmalarını durdurulduktan sonra biz Barolar Birliği olarak da çalışmalarımızı durdurduk ve yeni bir avukatlık kanunu hazırlanması gerekirken, orada kesilen çalışmalar Birlik tarafından da kesildi ve sorunlarımıza çözüm gelmedi, getirilmedi. Oysa, çok büyük sorunlarımız var. Bunların satırbaşlarına değinmek istiyorum.

Staj sorunu var, stajyerlerinizin sorunu var, mesleğe yeni başlayan arkadaşlarımızın sorunları var, maddi sorunlar var; bunlar çözüm bekleyen sorunlar.

Arkadan adli yardımlaşma sorunu var, bilmiyorum diğer barolarda durum nasıldır, ama sayısı kalabalık olan, şehirleri kalabalık olan barolarda adli yardımlaşma sorunu içinden çıkılmaz hale gelmiştir. Bunların masraflarını barolar olarak karşılayamıyoruz. Vatandaşa adli yardımda bulunmakta zorluk çekiyoruz. Bunlar hep yeni avukatlık yasasında ele alınması gereken konular.

Bunlar hakkında nasıl bir çözüm getirilecek; raporda hiçbir bilgi yok. Raporda yine bu sorunlarla çözülebilecek kamu avukatlarıyla toplantı yapıldığı ve sorunlarının çözüldüğü belirlenmiş, ancak nasıl bir çözüm getirilmiş bilemiyoruz. Oysa kamu avukatlarıyla sorunlarımız var, kamu avukatlarının sorunları var, kamu avukatlarıyla baroların sorunları var. Kendilerinden aidat alamıyoruz.

Anayasanın 135 inci maddesine dayanarak Başbakanlıkta bir genelge yayınlanmış, aidatları kuruluşlarınız verecek diye. Kamu kurumunda çalışan avukat arkadaşların ekonomik zorlukları da olduğundan bunları ödeyemez duruma geldiler. Bunların içinde tabii Birlik keseneği ve diğer kesenekler de var, rakam gittikçe büyüyor, içinden çıkılmaz bir duruma geldi. Herhalde soruna çözüm getirilirken, bu da getirilmeliydi, bilemiyoruz nasıl bir çözüm getirilecek.

Adalet Bakanlığının da yardımıyla Başbakanlık genelgesinin kaldırılıp, bunların kurmları tarafından yine eskisi gibi ödenmesi sağlanırsa, onların da sorunlarından bir kısmının çözülmesi mümkün olur diye düşünüyoruz.

Sözlerine başlarken güncel konu olan Anayasa değişikliğinin ele alındığını söylemiştim. Biz önceki genel kurullardan ve komisyonların raporlarından da bildiğimiz gibi tütünden yeni, çağdaş, demokratik bir anayasa istiyoruz, ama elimizde bu anayasa nasıl olmalı, nasıl bir anayasa diye bir hazırlık yok. Birlik bu konuda ne yapacak, bunu da bilemiyoruz.

Kendilerine çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum. Sizlere de saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Sayın Celil Can, buyurun efendim.

AV.CELİL CAN(Mardin Barosu)- Sayın başkanlar, değerli meslektaşlarım; konuşmana hazırlıklı olarak gelmedim. Yalnız meslek sorunlarımızda en önemli noktalar daima bizim için bir hazırlık

teşkil ettiği için bu konular üzerinde beyanda bulunmayı arzu ederdim. Ancak, gerek vaktin geçmiş olması, gerek benden evvel söz alan arkadaşlarının temas etmiş bulunmaları sebebiyle bunları ayrıca tekrarlamayı lüzum görmüyorum. Çünkü bu arkadaşlar meslek sorunlarımızın en önemli kısımlarından biri olan Avukatlık Kanunundaki son değişikliklerin avukatlık müessesesine verdiği idari vesayetin ağırlığını gerçekten çekmekteyiz.

Arkadaşlarımın da belirttiği gibi tatbikatta bu ağırlık idari makamlarca yerine getirildiği takdirde artık müdafaa makamı diye bir makamın ortadan kalkmış bulunacağı inancındayız.

İrtica ve diğer konular üzerinde arkadaşlar geniş bilgi verdiler, ben bunlar üzerinde durmayı arzu ederdim, fakat konunun tekrarı mahiyeti olacağı ve vaktin de geçmiş bulunduğu için sizleri dinlemek zahmetinden kurtarmak arzusundayım.

Ancak, şahsımla ilgili olmakla beraber, diğer meslektaş arkadaşlarımla ilgisi bulunması itibarıyla bir noktaya temas etmek isterim.

Sayın arkadaşlar, ben avukatlığa hakimlikten geldim. 12 sene kadar stajla beraber hakimlik yaptım ve 30 yıldan beri Mardin'de avukatlık yapmaktayım, birkaç devre de Mardin Barosu Başkanlığı yaptım ve bu konuda da kongrelerimizde istenen tezleri hazırladım, yazılı olarak geçti, Genel Başkanımız Sayın Faruk Erin'in zamanında büyük takdirlerle karşılaştım.

Şimdi görüyoruz ki her gün televizyonlarda vesairelerde plaketlerin bol bol dağıtıldığı bir zamanda ben de bir plaket almayı arzu ettim, çünkü hakimlikle birlikte avukatlıkta geçen

çalışma sürem 40 yılı geçmektedir. Baro başkanlığına müracaat ettim, Baro Yönetim Kuruluna yazı yazıldı, gelen cevap şu; "Hakimlikte geçen müddet sayılmadığı için kendisine 40 yılı doldurmanış sayılarak plaket veremeyeceğiz" şeklinde idi.

Sayın arkadaşlar, yüksek huzurlarınızın malumudurki, adalet bir küldür, bu iddia makamı, savunma makamı ve hüküm makamıdır. Biz bunu ayıracak olursak, adaletin bir kül olması prensibine aykırı hareket etmiş oluruz.

Ayrıca, herhangi bir sebeple olursa olsun birkaç senesini hakimlikte geçirip, gerek ailevi, iktisadi ve gerek herhangi bir sebeple, siyasi sebeplerden dolayı hakimlikten ayrılmış olup da avukatlığa başlamış olan ve benim gibi 30 yılı geçmiş bulunan bir avukattan bu plaketin esirgenmesi cidden gerek baromuzu ve gerekse şahsımı müteessir etmiştir.

Biraz evvel arz etmiştim, şimdi plaketler bol bol dağıtılıyor, fakat benim bu plakete verdiği önem, evlatlarıma bırakacağım bir hatıradır. Ben bu plaketi 12 sene daha bekleyeceğimki, avukatlık 40 yılımı doldurmuş olacağım. Bu bence sakat bir düşüncedir, Barolar Birliğinin faaliyet raporunu tasvip ediyorum, fakat bu konudaki faaliyetini tasvip etmenekteyim. Çünkü, meslek, hukuk mesleğinin branşları üzerinde bir ayrıcalık yapıyor. Bu ayrıcalık ileride mesleğiniz için de tehlikeli olabilir ve verimli olmayabilir.

Barolar Birliği Yönetim Kurulunun bu konu üzerine tekrar eğilmelerini rica eder, beni dinlediğiniz için hepinize şükranlarımı arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Can'a teşekkür ederiz.

Sayın Turgut Kazan, buyurun efendim.

AV.TURGUT KAZAN(Barosu)-Sayın başkanlar, değerli meslektaşlarım; bu genel kurulda Başkanlık sunuşuyla çalışma raporunu değerlendirmeden önce şu aşamaya kadar yapılmış konuşmalarda öne çıkarılan bir soruna dikkati çekmek istiyorum.

Her söz alan arkadaşımız vurgulamaya çalıştıkları konuların başına bizim vesayet sorunumuzu ve bağımsızlık sorunumuzu aldı. Gerçekten mesleğimizin en önemli sorunudur da onun için her konuşan arkadaş kısa da olsa bunun altını çizmek gereğini duydu, gerçekten çok önemli. Ancak, bu genel kurulda Sayın Başkanın sunuşunda ve raporda aynı duyarlık yok.

Yargı bağımsızlığı hem Başkanlık raporunda, hem çalışma raporunda, bu konuda yargı bağımsızlığına ilişkin olarak yapılan değerlendirmelere elbet katılıyoruz. 1982 Anayasasının getirdiği düzenleme içinde ve bu Anayasanın temelini oluşturan yasa çerçevesinde yargı bağımsızlığı kalmamıştır, doğru. Bu konuda duyarlı olmak zorundayız, o da doğru. Yargı bağımsızlığı için canla başla çalışmalıyız, o da doğru; ancak, bizim bağımsızlığımız, onun için çalışmak daha doğru. Yani bizim mesleğimizin ve özellikle barolarımızın ve Türkiye Barolar Birliğinin değinilen vesayet sistemine ve bağımlılığına ilişkin neler yaptık, ne kadar yaptık, nasıl yaptık? Gerek baroların bağımsızlığı bakımından, gerek Türkiye Barolar Birliğinin bağımsızlığı bakımından bu konuda yargı bağımsızlığına gösterdiğimiz duyarlık kadar duyarlık göstermek zorundayız. Bu bizim boynumuza borçtur. Savunmanın gücü baroların bağımsızlığından geçer. Baro bağımsız olacakki

savunmayı koruyabilsin, savunmayı yürüten avukatı koruyabilsin. Bugün barolar ve Türkiye Barolar Birliği öyle bir vesayet zincirine bağlanmıştır ki, kendisini koruyamıyor, kendisini koruyamayacak bir meslek kuruluşu beni nasıl korur. Bu durumda ben nasıl sağlıklı savunma yaparım, nasıl mesleğimde yararlı olurum, hak arama özgürlüğü kullandığım insanın yahut da savunma hakkını kullandığım insanın çıkarlarını savunurum. İşte bu konuda duyarlı olmak, Türkiye Barolar Birliğinin en önde gelen görevi olmalıdır. Her dem taze tutmalıdır, her dem çaba harcamalıdır ve attığı her adımda bu duyarlılığı ortaya koymalıdır; ama iki rapora da bakıyoruz öyle bir duyarlılık yok, açıkça yok; niye yok, onu anlatacağım.

Değerli arkadaşlarım, ben Türkiye Barolar Birliği bünyesinde sizlerle birlikte birçok dönem görev yapmaya çalıştım. İlk kez Barolar Birliğinin bağımsızlığı konusunda duyarlılık eksikliği eleştirisini yöneltiyorum. Onun için kuruldan ve Sayın Başkan özür diliyorum, ama bunu anlatmak istiyorum.

Yalnız sunuşta savunma bağımsızlığı kavramına değinip geçiliyor o kadar. Bağımsızlık şarttır da deniliyor. Başka bir şey yok, iki raporda da niye yok. Yani yargı bağımsızlığı için hem sunuşta, hem çalışma raporunda önemli bir kesim ayrılmışken, titizlikle üzerinde durulmuş, konu açılmışken, bu konuda niye yok? İşte bu soru çok önemli.

Efendim dikkat edilsin, rapora niye yazmamışlar demiyorum niye yazmadıklarının anlatmak istiyorum. Bunu daha çalışma raporunun başından anlıyoruz. Hemen 3256 sayılı Yasadan bahsediliyor, bu yüzden kongreyi iki yıl sonra yapmak zorunda kaldık deniliyor. Yani 3256 sayılı Kanun çıktı, Tekirdağ kongresini yanımlıyorsam 4-5 Mayıs 1986'da yapmamız gerekirken bu yıla aktardık kanun nedeniyle deniyor, tabii Tekirdağ Barosuna bu yıl da daveti yenilediği için teşekkür ediliyor, ben de teşekkür ediyorum, ancak burada bir bağımsızlık ve vesayet sorunu var, bağımsızlık ve vesayete

gösterilen duyarlılık sorunu var. Size hiç sormadan bir yasa çıkarıyorlar, bize hiç sormadılar diye çok eleştirildi. Yasayı yanlış yapıyorlar, bu da 7. olağanüstü genel kurulda çok tartışıldı; Siz ne yapıyorsunuz, hemen uyuyorsunuz, hem de nasıl uyuyorsunuz, hiç yol aramadan uyuyorsunuz.

Arkadaşlar, yani yasalara uyulmaz deniyorum, ancak hukuk için yol aramak bizim görevimizdir, bizim mesleğimiz bu. Yani hukuk içinde yol; size işini emanet eden kişi için bunu arıyoruz, görev sorunuydu, yetki sorunuydu, süre aşımı sorunuydu, üzerinde çalışıyoruz; peki burada niçin aramıyoruz; yapılacak iş yok muydu, vardı. 3256 sayılı Kanunun 17 nci maddesi, 1136 sayılı Kanunun 115 inci maddesini değiştirdi; 3256'nın 12'si, 1136'nın 82'sini de değiştirdi; ama hem Türkiye Barolar Birliği kongresi bakımından 86 kongresi bakımından, hem de baro kongreleri bakımından konutartışmalı bir konuydu.

Hem yasa TBMM kongresi için iki yıl diyordu, doğru, yeni yasa, ana görev süreleri de 4 yıl diyordu. Yasa, değişen şekliyle iki yılda bir yapılır diyordu, doğru; eskiden bir yılda bir yapılan iki yılda yapılıyor, ana görev süreleri de 4 yıl diyordu. Şimdi yasaya uymak da 4 yıla uymak ne olacak, 4 yıla uyma zorunluğu ne olacak? Bu süre nasıl uzayacak, hangi hukuksal temel üzerinde uzanmış olacak? Üstelik barolar için iki taneye geçici madde vardı yasada, Barolar Birliği için yoktu. Peki dördü aşarken neye dayanmış olacaksınız?

Bana göre kişisel ve hukuksal inancına göre kongre 86'da yapılmaya açıktı, olabilir, ama şunu gösteriyor, denekki tartışmalıydı. Hukukçu önce tartışmayı yapar, ben haksız olabilirim, birbirinizi ikna edemiyorsak, uzlaşamıyorsak yol ararız, aramak zorundayız.

Kanunun kötü yazıldığı için tartışmalı olduğunu, anlaşılacağı için tartışmalı olduğunu, maddelerin birbirine uymadığı

için tartışmalı olduğunu 7. Olağanüstü Genel Kurulda hepimiz konuştuk, hepimiz tartıştık ve zaten bir şey daha var, gerçi Türkiye Barolar Birliği kendi kongresini kendisi çözdü, yönetin kurulu; kimseye sormadan çözdü. Yani barolara siz ne diyorsunuz diye sormadan çözdü. Kongreyi oluşturan yasal, seçilmiş görevli delegelere sormadan çözdü, kendi kendine bu yasayı ben dedi, nasıl dediyse tartışmalı bir konuda yani, ben 87 mayısı diye anlıyorum dedi; ana barolar için buyurun tartışalım dedi; olağanüstü genel kurula gidildi ve tartışıldı. Belki bir karar alınmadı, iyi ana bir tartışmalı durum olduğu ortaya çıktı. Geçici 2 nci maddenin tartışmaya açık olduğu ortaya çıktı.

Buradaki kişisel görüşüm; İstanbul Barosu delegeleri bilirler, 88 ekini şeklindeydi, ancak baktım başka arkadaşların henüz İstanbul ve Ankara'daki genel kurulda başka düşünüyorlar. Ben nasıl Barolar Birliği için 86 mayısı diye düşünürken yanılmış olabilirdim bu olayda da yanılmış olabileceğimi düşündüm ve 7. Genel Kurulda çok yoğun, çok geniş bir kesim Barolar için 87 ekini deyince ben konuşmadım, çünkü ben yanlış düşünüyorum dedim.

Barolar Birliği kendi sorununu kimseye sormadan çözdü, barolar için genel kurul topladı, görüşler ortaya çıktı; ağırlık noktası baro kongrelerinin 87 ekinde yapılacağı şeklindeydi, yani bu genel kurulda bu niye tartışıldı, bir şey yapmak için tartışıldı. Görüşleri aldınız, siz yönetin kurulusunuz, bir şey yapmanız gerekir, hukuk içinde yol vardır, arayacaksınız; bilmiyorsunuz, sorun.

Ne oldu; Birlik Başkanı Bakanlığa sordu, kendisi diyor; efendim ne zaman yapalım gibi bir şey herhalde; bakanlık cevap verdi; 88 ekim. Bakanlık hayır deyince iş bitti. Peki bu ne biçim bağımsızlık anlayışıydı, bu ne biçim vesayete tepkiydi. Bakanlığa sorulur diye geçici madde bir hüküm yok, genel kurulu toplanışsınız bir görüş ortaya çıkmış; artık yol arayacaksınız. Yol nedir?

Arkadaşlar yol var, ana yol, dediğin gibi sorun tartışmalıysa belki yol da tartışmalı, fakat vesayeti savunanlar, vesayete karşı çıkanlar ve bağımsızlığı savunanlar bu yolu aramak zorundadır.

Türkiye Barolar Kongresi ve barolar kongreleri için de aranacak yol neydi, tabii hukuk içinde? Yüksek Seçim Kurulu; 298-14, Yüksek Seçim Kurulunun görevlerini sayar. Bu görevler içerisinde 298-14'ün son fıkrası, başka kanunların verdiği görevlerdir. Tabii aynı şekilde İl seçim kurullarının görevleri içindedir, son fıkra başka kanunların verdiği görevlerdir.

Yüksek Seçim Kurulunun görevleri içinde ilçe kararları vermek ve bunları Resmî Gazetede yayınlanak vardır. Arkadaşlar, gazetelerde okuyoruz, Sendikalar Yasası da aynen 1136 sayılı Yasadaki seçim gibi bazı seçimleri, yani bazı seçimlerin istisna kullandığı halde, delege seçimleri gibi; temel seçimleri aynı bizim gibi ilçe seçim kurulu gözetiminde yapılır. Gazetelerden okuyoruz ve biz biliyoruz; ilçe seçim kurullarının çözemediği sorunları, belirlenmemiş tereddütlü durumlarda Yüksek Seçim Kurulunun verdiği prensip kararları vardır. Yani, örneğin sendikadelege seçimleri, değişen yasaya göre ilçe seçim kurulunun denetimine tabi midir değil midir? Yüksek Seçim Kurulunun bu konuda ilke kararı vardır. Yalnız milletvekili seçimleri açısından değil, kanunun seçim kurullarına bağlağı konularda da ilke kararları veririr, vermiştir.

Arkadaşlar, İstanbul'da delege arkadaşlarla bu sorunu 7. Genel Kurula gitmeden önce görüşüştük. Böyle yollar olabileceği düşünüldü. Sayın Tekinay benim Ankara'ya gideceğin bir gündü, ben bu gece Ankara'ya gidiyorum, Sayın Başkanla bu konuyu görüşeyim. Sayın Tekinay ve delege arkadaşlar uygundur dediler. Böyle bir yol denenebileceği ortaya çıktı. Ben Sayın Başkanla konuştum, ben bekliyorumki, bunutlaka denenir dedim. Teoman Evren ile konuşuyoruz,

böyle bir yol denenir, kaybımız yok, ana kaybı olmayacaklar için kayıp yok; bizim kaybımız yok, bu yolu deneyeceğiz, neyi kaybedeceğiz, 89'dan kaçtınız diyemezler ya, yani kendiniz bu kongreyi 87'ye zorlanırsak bir kaybımız yok. Ne diyecekler, hayır efendim 88 diyecekler. Bu bizim görevinize girmez diyecekler. Şimdi görevinize girmez kararıyla başvurumuzun geri çevrilmesi bize ne kaybettirir. Birçok talebiniz görevsizlikle çözülmüştür.

Arkadaşlar, Sayın Eyren, Sayın Başkan, Yüksek Seçim Kurulu Başkanıyla bu konuyu görüşseniz, yani denecekki çeşitli barolar değişik görüşteler. Buralarda ilçe seçim kurullarına başvurulduğu zaman, 87 ekini diye düşünen baro diyelinki Balıkesir'de ilçe seçim kurulu-na başvurulduğunda ben 87 ekini diye düşünüyorum derse, şimdi ilçe seçim kurulu nuaneleyi yapar yahut da başka bir yerde 88'de olmaz deyip nuaneleyi yapmazsa, değişik uygulamalar çıkabilir; acaba siz bu sorunu çözebilir misiniz? Bunu görüşmekte ne var, ana bu görüşülebi-lebilecek, Türkiye Barolar Birliği Başkanı bu sorunun çözümünü konusun-da Yüksek Seçim Kurulu Başkanıyla konuşur, ana diyelinki konuşadı, başvuruda bulunun, yani görüşne yapıyorsunuz diye bunu ya da bu nedenle uygun görmediniz, bu konuda başvuruda bulunursunuz. Yeri hukuk içerisinde çözümünün orası olduğunu düşünmeniz gerekir, o görevsizlik kararı verse bile. Hayır dedi ve bakan beye gittiler. İşte vesayete tepki, işte bağımsızlık anlayışı.

Arkadaşlar, hiç değilse başvurunun denemesi gerekirdi. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı güzel bir görev, onurlu bir görev kabul ediyorum, yeni binanız da güzel, onu da kabul ediyorum, yeni ve güzel binanızda Türkiye Barolar Birliği Başkanı olmak daha güzel, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunu oluşturmak daha güzel; ana kongreyi hukuk içinde, tartışmalı konuda demokrasiye de uygun olanı olduğu için, erken gerçekleştirebilmek için çaba göstermek ve

kongreden gelmiş insanlar olarak yönetimde bulunmak çok daha güzel. Bu bakımdan, vesayete tepki için böyle bir yol izlenmesi gerekir. Bağımsızlığa kavuşmak, bağımsızlığı savunmak için böyle bir yol izlenmesi gerekir demek istiyorum ve Sayın Başkanın ve sayın kurulun böyle bir yol izlemediklerini üzülerek söylemek istiyorum.

Bu temel konuda benim kişisel teşhisim budur diyorum, ancak bunu güçlendirebilmek için iki örnek vermek istiyorum. Vereceğim örnekler doğrudan bağımsızlığa karşı gösterilen duyarlılığın belki bir göstergesi değildir, ancak bununla onlar birleşince gerçekten kuşku artıyor.

Olağanüstü genel kurulda ben de birçok arkadaşın da sözlü konuştuk. Burada bazı kutsal sorunlar dile getirilmeye çalışıldı, hatta bugün de henüz Sayın Tekirdağ Barosu Başkanı, henüz de başka meslektaşlarımız AET'den söz ettiler, kişisel başvurudan söz ettiler. Sanıyorum çok açık biçimde Tekirdağ Barosu Başkanı bunun, yani AET ilişkisinin getireceği hukuksal bazı zorunluluklara değindiler.

Olağanüstü genel kurulda bunlar dile getirildi, aynı istiknnette arkadaşlarımızla dile getirmeye çalıştık. Çünkü dedik, arkadaşlar şimdi bakın, AET'ye girdiğiniz zaman Anayasamıza göre kayıtsız şartsız egemenlik milletindir, egemenliği TBMM temsil eder, iyi ana AET'ye girdiğiniz zaman Avrupa Parlamentosunun bazı düzenlemeleri içindedir. Bunların Anayasadaki şu hükümlerle gelişimini gidermek için en azından bunları Anayasada düzeltedeksiniz, yani yanlış anlaşılmasın, 141 ve 142'yi kaldırmanız gerekir; onlara giriyoruz. Bunlar tekniktir, egemenlik kayıtsız şartsız milletindir, millet egemenliğini TBMM temsil eder diyorsa Anayasa, oraya Avrupa Parlamentosunun yaptığı bir düzenlemenin Türkiye'de geçerli olmasını sağlayacak bir ek düzenleme yapmak gerekir. Çünkü bu uluslararası anlaşmalar gibi değildir, yani bir anlaşmayı Meclisin onamasıyla yürürlüğe girmesi demek değildir. Meclise

hiç girmeden yürürlüğe girer. Daha önce Avrupa Parlamentosunun kabul ettiği bazı tüzük ve yönetmelikler bizim kabulümüzle birlikte yürürlüğe girer. Bunu sağlayabilmek için Anayasada değişiklik gerekir, teknik bir şey. Bunuyapmak zorundasınız.

Kişisel başvuru başınızı ağrıtır dedik, yani bunu toplum düzeni için söylüyoruz. Kişisel başvuru, yani dosthane çözüm arayışından sonra komisyonca bir metne bağlanırsa o maddeyi değiştirmek zorundasınız. Tabii ki hukuki metin bu, bunu kabul etmişsiniz, sonuçta komisyon başvuruyu haklı bulursa o maddeyi değiştirmek zorundasınız. O halde başımız ağrımazın diye, hep dışarıdan gelen bazı dayatımlarla değiştirmek zorunda kalmayalım diye şimdiden başımızı ağrıtacak maddelerin gözden geçirilmesi gerekir dedik.

Başkanın cevabı; kimseye söylemiyorum ama arkadaşlar dedi, ben bazı şeyleri kammazlık gibi görüyorum dedi. Arkadaşlar, bunu kimlerin söylediğini biz biliyoruz. Bunu hukuku katledenler diye tanımlanan insanlar söylüyor, ama burada hem kimseye söylemiyoruz, kimseyi kastetmiyorum diye altını çizmek, fakat bu tartışmaları cevaplarırken bazı şeyler bana kammazlık yapmak gibi geliyor arkadaşlar, kusura bakmayın demek, yani Türkiye Barolar Birliğinin bugüne kadar tutturduğu bağımsızlık çizgisiyle, vesayete tepki çizgisiyle de bağdaşmıyor. Çünkü bu türden talepleri kammazlık sayanlarla birleşmiş oluyorsunuz. O yüzden de ben seçim konusunda gösterilen duyarlılığı bununla birleştirdince bağımsızlığı savunacaklarından korkuyorum.

Buna bir örnek daha vermek istiyorum; 8. Olağanüstü Genel Kurulda ayrıntıya girmeden, çok kısa Sayın Birlik Başkanı Evren'in demokrasiyi koruma kanunu konusundaki girişimini bir talihsizlik saydığımı ben şahsen söylemiştim, ancak bir daha tekrarlanmadığı için bu sorunu deşip Türkiye Barolar Birliğine zarar vermek istemediğini belirtmiştim.

Şimdi bu rapora alınmış gayet ayrıntılı olarak. Bu nedenledirki, Sayın Başkanın, demokrasiyi koruma kanunu yolundaki açıklamasını ve düşüncesini de tartışmak gerekiyor ve bu düşünceleri de ister istemez vesayete tepki, bağımsızlığı savunma yolundaki anlayışlarıyla birleştirmek zorunluluğu duyuyoruz.

Türkiye Barolar Birliği yeni doğmuştur, belli konularda görüşleri bellidir. Türkiye Barolar Birliği 141, 163 konusunda ne söylediğini çok öncelerden belirlemiştir. Şimdi nasıl olur da ayrı bir yasada toplanması önerilir? Elbetteki yasayı hazırlanmakta tayin edici olan siz değilsiniz, ancak siz karşı olduğunuzu açıkladığınız maddeleri Türkiye Barolar Birliği olarak daha önce karşı olduğunuzu açıkladığınız özel gündemli olağanüstü kurultaylar yaptık, açıkladığınız maddeleri şimdi efendim ayrı bir kanunda toplansalar olur deneye hakkınız var mı?

Nasıl olur da ayrı bir kanunda toplanmasını önerirsiniz, böyle bir yetkiyi nasıl kullanabilirsiniz? Ayrı olsa ne olur, aynı yasada dursa ne olur? Yani şimdi bu maddeleri korumak isteyen için Ceza Yasasından çıkaralım, adını da böyle demokrasiyi koruma kanunu diye koyalım, onun içine toplayalım derse, sizin önerinizi kabul etmiş olacak. İşte o zaman böyle bir yasada yanibulursa ne olursa sorusunun cevabı işte o zaman böyle bir yol izleyerek bağımsızlık savunulamaz; yani birilerinin bizi vesayet altında tutan birilerinin vesayetimizde ısrarlı olan birilerinin savunduğu bazı şeyleri şurada toplayıp orada bıraksak diyerek yaklaşırsanız, onlara karşı siz bağımsızlığınızı savunamazsanız, onlara karşı siz vesayete tepki koyamazsınız.

Değerli meslektaşların, başka bir konuya girmeyi gerekli görmüyorsunuz. Bu konu en önemli konudur, bizim birincil sorunumuzdur, bizim birinci görevimiz bu konuda adım atmaya çalışmaktır, sürekli her den bu konuyu taze tutmaya çalışmaktır, bu konuda görev

başında olmak, görevi sıcak tutmaya çalışmaktar, böyle olmalıdır.

Sayın Başkan, sayın kurul; bana göre, özür dileyerek söylüyorsunuz, bu göreve karşı duyarsız kalmıştır, bu yüzden sizin duyarlı olmanız gerektiği kanısındayım, genel kurulu baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin hen bağımsızlığı konusunda, hen de vesayete tepkisi konusunda duyarlı olmaya çağırıyorum.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Kazan'a teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Kılınç.

AV. LÜTFÜ KILINÇ (İzmir Barosu)- Sayın başkanlar, saygıdeğer delegeler; hepinizi saygıyla selamlarım.

Gerçekten önemli ve güç görevde bulunan sayın Birlik Yönetim Kurulunu ve Başkanını çalışmalarından dolayı kutlarım.

Ancak, ben bazı arkadaşlarımdan belirttiği gibi tam ve yeterli çalışma yaptıklarına inanmadığımı belirtiyorum.

Öncelikle şunu vurgulamak istiyorum; avukatlık mesleği halk içinde, halkla beraber yürütülür ve halkın bize karşı bazı istekleri ve görevleri yanında özellikle avukatların halka karşı görev ve sorumlulukları fazladır. Bu bakımdan, bizim halktan, halkın da bizden önemli beklentileri vardır. Özellikle halk, avukatlardan ve kuruluşlarından çok fazla şey beklemektedirler ve beklemek haklarıdır. Zira, toplum halinde yaşayan bireylerin tek sığınağı hukuktur ve hukukun temsilcileridir. Halkın sesi avukatta yankılanmaktadır. Bu ses yasalara ve demokratik kurallara uygun olarak avukatlardan beklenir, özellikle kuruluşundan beklenir. Ancak, itiraf etmek gerekirken bu ses Türkiye Barolar Birliğinden pek cılız çıkmaktadır, duyulamamakta ve sonuç verici olamamaktadır.

Nitekim, kuruluşlarımızı ve mesleğimizi bir sığınmak ve korunma mercii kabul eden halkımızdan bir örnek, raporda görülüyor; işkenceci polis dediğimiz, sanıyorum Sedat Caner ile önce Barolar Birliğine sığınmıştır. Bu gerçekten anlamlı bir olgudur. Hukukçular özellikle Birlik ve barolar buna sahip çıkmalı ve halkın bu isteğine cevap vermelidirler.

Diğer bazı noktalarda rapora sadık kalarak birkaç soruna değinmek istiyorum.

Sayın Başkan raporun 26 ncı sayfasında, basında iyi ilişki içindeyiz, ama yazmamaktadırlar diyor. Bülten yayınlıyoruz, Adalet Bakanı ile iyi ilişkideyiz, saminiyiz, yüksek mahkemeler başkan ve üyeleriyle ilişkilerimiz iyidir. Der, ama bu iyi ilişkilerden avukatlara, barolara veya halka bir yansıma yoktur. Sonuç alıcı bir iyi ilişki yoktur, yine onlar bildiklerini okumaktadırlar. Buna karşı da Birlik ses vermemekte, kendilerince iyi olan ilişkileri sürdürmektedirler.

O bakımdan, sonuç verici, ses getirici bir tepki göstermemektedirler. Oysa, biz bir sendika, bir vakıf, bir normal dernek değiliz; biz toplumu yürüten yasaların değişmesi veya uygulanmasını dikkatle izleyen, izlemek zorunda olan kişileriz. Sadece bültenle ve iyi ilişkilerle bu yaklaşımı yetersiz bulmaktayın.

Efendim, sürekli barolar ve avukatların sorunları tekrarlanmakta. Sosyal güvenlik, adli müzaheret, stajyerler, bilirkişilik, savunmadaki engeller yinelenmekte, Barolar Birliği bir ağlama duvarı gibi her raporda bu tekrarlanmakta, ama sonuç alınmamaktadır.

Biraz önce mesleğinizin ilk basamağında olan bir stajyer arkadaşınız geldi ve gerçekten stajyerlerin problemleri ne zaman halledilecek, neden sonuç alıcı girişimlerde bulunulmuyor dedi.

Örneğin, ağır cezalarda stajın yapılması bir yasa gereği, iyi ana bazı arkadaşlarınız ilçelerde oturuyor, gerçekten de yüzde 75 hukuk mezunu ilçelerde oturmaktadır, neden o mahkemelerde yapılmıyor diyor. Yapılabilir, ağır ceza kesimi de vilayetlerde kısa süre de olsa görülüp uygulanabilir. Ben de aynen iştirak ediyorum.

Bir de yararsız olduğunu belirtiyor, aynen katılıyorum. Sadece bir dinleyici durumunda kalıyor. Bu bakımdan bunu uygulamaya yönelik olarak değiştirtmek lazım. Örneğin, hiç olmazsa üç ay staja başlamadan sonra o 9. ay sonraki verilen görev ve yetkiler gibi icra veya diğer mahkemelerde takip yetkisi stajyerlere verilmeli ve ayrıca maddi sorunları ile de ilgilenilmelidir.

Diğer taftan, karakol veya diğer devlet kuruluşlarında avukatlara karşı yakışsız tutum ve davranışlar olmaktadır. Yalnız Sinop değil, diğer vilayet ve kazalarda görülmektedir ve sıkça tekrarlanmaktadır. Diğer kuruluşlarda, tapuda veya bankalarda olmaktadır. İki sene önce T.Emlak Kredi Bankasında izalei şuyu davası sonucunda bir para alımı nedeniyle gittiğinde ahsukabza yetkisine dayalı vekaletname kabul edilmedi. Buna gerekli açıklama yapmanıza rağmen reddedildi. Elbetteki insanın kuruluşu, birinci görevi meslektaşını koruyacak tabii yasalar çerçevesinde üst kuruluş olan Barolar Birliğine yazılı olarak başvurdu. Ancak, Sayın Birlik Başkanından cevap, o bankanın iç mevzuatı ve iç sorunuyla ilgili bir konudur. Ne demek efendim, vekaletnameye dayalı olarak resmî kurum ve kuruluşla bir işin takibinde yasaya aykırı olarak avukatın talebinin reddedilmesi ve işin acısı bunu kuruluşunuzun onu iç sorunu olarak kabul etmesi. Ben işin arkasını bırakmadım, banka genel müdürlüğüne başvurdu, gerçekten hemen dilekçeni alınca beni telefonla aradılar ve buyurun ödeyelim dediler ve ödediler.

Bundan şu sonucu çıkarmak istiyorum, bu benim bir sorunu

değil, bütün arkadaşların her kurunda başına gelen ve gelebilecek bir konudur. Buna ağırlık koymak gerekir.

Avukatların büyük bir sıkıntısı var, soruşturma açılması. Adalet Bakanlığı herhangi bir konuda en küçük şikâyetle veya savcılarımızın bildirisinde bir sayın arkadaşın söyledi, pek istahlı olarak davranırlar, iletmesinde derhal soruşturma açma hakkı verir, basit bir inceleneye girmez, nedir, neyin nesidir. Avukat, savunma çerçevesi içinde yasaların verdiği yetki ölçüsünde elbetteki birtakım kelimeler, ibareler kullanacaktır. Ey hakim, insaf veya bu hukuk mantığına aykırıdır, bu nasıl adalettir dendiği zaman ceza alan arkadaşlarımız azımsanamayacak kadardır. Maalesef mahkûn oldukları için ceza mahkemelerinden bu mahkûniyet kararları karşısında disiplin kurulları da isteneyerek disiplin cezası vermek zorundadırlar. Peki avukat ne yapacaktır, nasıl savunacaktır, ne diyecektir? Bu nedenle, bu konunun üzerine o iyi ilişkileri biraz sertleştirerek tatlı sert giderek halletmek ve göstermek gerekir.

Bir arkadaşımızın da değindiği gibi, savunma hakkının özümüle ilgili olan evrak gösterilmesesi veya dosya tetkik ettirilmesesi gerçekten bizim görevimizi temelden sarsmaktadır. Bunun bağdaşması mümkün değildir savunmayla.

Bir başka konuyu getirmek istiyorum. Hukuk devletinde hiçbir resni işlemin yargıya götürülmesesi mümkün değildir. Ne varki, gerek anayasalarda, gerekse uygulanan mevzuatta kanu görevlisine veya özellikle meslektaşlara verilen uyarma ve kinana cezalarına karşı yargı yolu kapalıdır. Neden kapalıdır; kesinlikle bunun izahı ve haklı yönü yoktur. Bu konuda çalışma yapmak kesin gerekir.

Bir de şunu belirtmek isterim; sanık olan kişiler ki,

hemen hemen yüzde 75'i veya daha fazlası aklanmaktadır, yargı sonunda, sanık olan kişilerin kollarına muayene için mühür basılır, teşhir edilir gönderilir. Bu nerede vardır belli değildir, yasaya dayalı değildir. Oysaki belgesi ve fotoğrafı kişinin elindedir. Bu bakımdan, insan haklarına, insanlığa yaraşmayan bu uygulamanın kesin önlenmesi için Birliğin hukuk kuruluşu olarak tedbir alması, ciddi girişimlerde bulunması gerekir.

İzninizle kamu avukatları sorununa değinmek istiyorum. Sayın Başkan, raporunda bir kısım Ankara Barosundaki veya Ankara'daki kamuavukatlarının sorunları için toplantı yapıldı, hatta bir ölçüde çözümler de getirildi deniyor. Sevindik, ama diğer iller-veya ilçelerdeki kamu avukatlarının sorunları dinlendi mi, ne olacak onlar. nedir bu getirilen çözümler, bunlar barolara duyuruldu mu, yahut da bir uygulanacak yol belirtildi mi, alınan sonuçlar neden belirtilmiyor ve en önemlisi aıdat yanında o barolarınızın sıkıntısı; kamu kurumundaki avukat arkadaşlar, hukuk müşaviri veya daire amirlerinin bir memuru, bir takipçisi gibidir, hatta itiraf etmek lazım, bazan şu inzayı beğenmezler, dilekçeler değişir. Bu bakımdan, kamu avukatlarının bu baskıdan, bu vesayetten korunması gerekir.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Sayın delege arkadaşlar, 14.30'da toplanmak üzere toplantıya ara veriyorum efendim.

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati:14.30

BAŞKAN: İkinci oturumu açıyorum.

Buyurun Sayın Kosova.

AV. NERFAT KOSOVA (Balıkesir Barosu) - Sayın başkanlar, Başkanlık Divanı ve Yönetim Kurulunuzun değerli üyeleri; muhterem delege arkadaşlarımız; Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu bir çalışma yılını daha başarıyla tamamlanmış bulunmaktadır. Bu çalışma dönemi içerisinde göstermiş bulunduğu iyi niyetli gayretlerden ve alabilmiş olduğu sonuçlardan dolayı Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunu tebrik etmek istiyorum, kendilerine teşekkür etmek istiyorum ve eğer kendileri için bir anlam ifade edecekse takdirlerini ifade etmek istiyorum.

Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanın gelince, toplumumuzda belki bizim sadece toplumumuzda değil, bütün toplumlarda başkanlar başkan buldukları kuruluşlara kendi kişiliklerinin dangasını temsil ederler ya da istenirler vurguaktadırlar. Türkiye Barolar Birliğinde de böyle olmuştur. Allah'tan böyle olmuştur, çünkü Sayın Teoman Evren'in başkanlığında TBB, Sayın Teoman Evren'in şahsında Türkiye Barolar Birliği dengeli, güvenilir, temsil ettiği camianın onurunu lâyıkıyla taşıyan ve savunduğu davaların haklılığından emin bir başkana kavuşmuştur ve çalışmalar böyle bir başkan eliyle yürütülmüştür. Türkiye Barolar Birliği Başkanına özel teşekkürlerini, şükranlarını sunmak istiyorum.

Bu görüşlerinde yalnız olmadığını, bugün çalışma raporu üzerinde görüşlerini belirten delege arkadaşlarımızın büyük çoğunluğunun çalışmalarını yeterli bulmalarından da anlayabiliriz.

Bunun bir başka kanıtı, bugün Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunda görev almış bulunan değerli arkadaşlarımızın uzun yıllardan beri bu görevi sürdürüyor olmasıdır. Eğer bu arkadaşlarımızın çalışmaları yeterli görülmemiş olsa idi, her seçimde bir kere daha seçilmek inkârını bulamazlardı.

Sayın Başkanımız son derece başarılı, yönetim kurulumuz da son derece başarılı. Yönetim kurulumuzun bugüne kadar savunduğu fikirler, hukuk devleti, hukukun üstünlüğü, insan hakları gibi fikirler yanlış olması mümkün olmayan fikirler, savunulduğuna göre, üstelik bu çalışmalar da başarılı bulunduğuna göre bunun çok doğal bir sonunun ortaya çıkması gerekirdi, o doğal sonuç Türkiye'de hukuk devletinin her gün biraz daha güçlenmesi, insan haklarının her gün biraz daha kolayca görülür, kullanılır hale gelmesi.

Oysaki Türkiye Barolar Birliği Başkanının sunuş konuşmasından, çalışma raporundan, genel kurulda söz alan arkadaşlarımızın konuşmalarından da anlıyoruz ki, vardığınız sonuç tam tersibir sonuç olmaktadır.

Her geçen gün ülkemizde hukuk devleti güçleniyor, tam aksine zayıflıyor. Biz avukatlar savunma mesleğini her gün biraz daha kolay şartlar altında değil, her gün kısıtlanan şartlar altında ifa ediyoruz. Bu bir çelişki, bu bir tenakuz, bu bir paradoks. değil midir? Eğer bu bir çelişki ise, bu çelişki nereden kaynaklanmaktadır?

Türkiye Barolar Birliğinin asıl üzerinde durması gereken, asıl tartışması gereken konu kanaatince budur. Gerçekten savunduğunuz fikirler sağlansa, bu sağlan ve doğru fikirler için elden gelen her şey yapılıyor ve bunarağnen istenilen sonuç

alınmıyorsa, o zaman kullandığınız yönteme bir kere daha dönüp bakmak, bu yöntemleri bir kere daha gözden geçirmek durumundayız dene ktir.

Ben bundan önceki genel kurullarda görüşlerini lütfen dinlanak zahmetinde bulunanların kolayca bilebilecekleri, tespit ettikleri gibi, kullanılan yöntemin isabetli olduğu kanısında değilim. Yöntem değişikliğinin çok acil bir surette yapılmasından yanayın.

Nedir taraftar olmadığın yöntem; ve ben nasıl bir yöntem öneriyorum; o konuya gelmeden bir notayı belirtmek istiyorum.

Sayın Başkanımızın bugünkü konuşmasında da yer aldı, birlik delegelerine gönderilen tebliğde de vardı; savunmayı kısıtlayan tedbirler cümlesinden olmak üzere bazı hapis cezalarının paraya çevrilmesi konusunda asıl ceza hapis cezası değil de para cezası veya tedbirdir. Bunu getiren yasanın savunmahakkını kısıtladığını buyuruyorlar Sayın Başkanımız. Ben bu konuda Sayın Başkanımızla aynı fikirde değilim.

Mücerret, sadece yalnız başına bu kanunun savunma hakkını kısıtlanması diye bir şey bahis konusu olamaz, üstelik bu kanunun yararlı olduğu düşüncesindeyim de, ancak bu kanun tenyiz hakkını kısıtlayan başka kanun maddesinin uygulanması nedeniyle savunmayı kısıtlıyor gibi görünebiliyor. O zaman karşı olunması gereken şey, bu yasa değil, tenyiz hakkını sınırlayan yasa maddesidir.

O nedenle, bu konuda Sayın Başkanımızın, aynı zamanda da yönetin kurulunuzun fikirlerine katılmadığını beyan etmek zorundayım.

Şimdi geliyorum değiştirmenize inandığım yöntem konusuna. Önce hür demokratik bir Türkiye'nin kurulmasında elbette Türk

avukatlarına öncelikle ve büyük görev düşmektedir, ana bugüne kadar yaptığınız bir yanlış saplantıdan da kendinizi kurtarmak zorundayız. Bu görev sadece Türk avukatlarına mevdu değildir, bütün Türk aydınlarının görevi olduğu gibi Türk avukatlarının görevidir. Türk hakimlerinin görevi olduğu kadar, Türk savcılarının görevi olduğu kadar Türk avukatlarının da görevidir.

Eğer bir mücadele yapılıyorsa, Türk avukatları ya da onların kuruluşları olan barolar veya Türkiye Barolar Birliği tarafından bir mücadele yapılıyorsa, bu mücadelenin Türk yargıçları ve savcıları seyircileri durumunda bulunamazlar. O zaman, ne yapmalıyız, nasıl bir yöntem değişikliğine gitmeliyiz;

Önce henfikir olmadığın bir noktaya temas etmek istiyorum. Tabii çektiğiniz sıkıntıların kaynağında bu Anayasa vardır, kabul, zaten hep beraber bu Anayasanın yasalaşması için çalışmadık mı, bugün ortaya çıkacak mahsurların ortaya çıkacağını söyledik mi, yazmadık mı; tabii bu yasalarda en büyük kaynağı sıkıntılarımız, ana itiraf etmek zorundayızki, sadece Anayasadan değil, "Anayasanın hiç engellenmediği, yasalarımızın hiç mani olmadığı birtakım haklarımızı da kullanmıyoruz. Eğer bu haklarımızı kullanmıyorsak ya da kullanmıyorsak, her iki ihtimalde de ister kullanmayalım, ister kullanmayalım, kusuru Anayasaya, yasalara, gelip geçen değişen iktidarların üzerine atanayız. Bu, görevden kaçmak olur.

Ne demek istiyorum; şunu demek istiyorum. Bu toplantıda Türkiye'nin en seçkin hukukçuları yer almış bulunuyorlar. Bunların içerisinde elbette cezacılar da var, bendeniz 27 senedir avukatlık yapıyorum, tabii büyük iddialar peşinde değilin, elbette çok büyük ceza avukatı olduğum iddiasında da değilin, böyle bir düşünceyi aklının köşesinden de geçirmiş değilin, ama Türkiye'de bir uygulama

var, bir sanık cumhuriyet savcısı tarafından sorgusu yapılmak üzere sulh hakimine yollandığı zaman sorgusu yapılırken yanında avukat bulunmuyor, neden; beni lütfen aydınlatır mıız neden? Anayasa mı engelliyor; yasa mı engelliyor; hayır. Bunu engelleyen Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun lütfen maddesini söyleyin, çünkü böyle bir madde yok, böyle bir madde olmasına rağmen sadece uygulanana, uygulanana bu yönde olduğundan dolayı hakimler sorgu için kendisine getirilmiş bulunan sanığın yanına avukatın girmesine izin vermiyorlar.

Hayır, ilk tahkikat, hazırlık tahkikatı gizlidir, ana hazırlık tahkikatından sayılmaz, hazırlık tahkikatını kim yapar, savcı yapar. Hazırlık tahkikatı sırasında sorgusunun icra edilmesi için gönderildiği mahkemelinin yaptığı şey hazırlık tahkikatı sayılmaz.

O halde, neden biz Türk avukatları bu hakkınızı kullanmıyoruz?

Gene neden eğer bu hakkını kullanmak isteyen bir avukat çıkmışsa Türk yargıçları bu hakkın kullanılmasına neden engel olmaktadır?

Bunu söylemek, bundan şikâyetçi olmak sadece Türk avukatlarının görevi midir? Bu neden herhangi bir yargıcı rahatsız etmemektedir?

Yargıçların önüne sıra sıra, salkım salkım insanlar götürülür ifadelerinin alınması için. Sen ceza kanununun 141, 142 nci maddesini ihlal etmişsin, isnat edilen suçun vasıf ve mahiyetini anlaması da mümkün değil, mümkün olmayan insanlara bu vasıflar

isnat edilirken, mesela bir tek yargıcın olsun benim karşına sorgu için gönderilen busanık isnat edilen suçun vasıf ve mahiyeti de göz önüne alındığında savunmasını tek başına yapabilecek durumda eğildir, bunun yanında bir avukat olmadan ben sorgusunu yapıyorum neden denemiştir, neden bir tek hakim bundan şikâyetçi olmuştur. (Alkışlar)

Aziz arkadaşların, fikirlerinin büyük bölümüne katılmakla beraber, hitabet ustalığının hayranı olduğum Sayın Turgut Kazan eylem yapalım diyordu, başka yönlerde değil, katılıyorum eylem yapalım ve öneride bulunuyorum. İstiyorum Türkiye Barolar Birliği Başkanından ve yönetim kurumundan; eğer benim görüşüm doğruysa, gerçekten bizim yasalarınızda sorgu sırasında avukatın hazır bulunmasını engelleyen, mani olan bir hüküm mevcut değilse, Türkiye Barolar Birliği barolarla da gerekiyorsa kenditakdirleridir nutabakata varmak suretiyle sorguya bütün avukatların katılmaları yolunda karar almalıdır. Ya hakimler eski uygulamalarında ısrar edeceklerdir, o mahkenenin verdiği karar tenyiz edilmelidir, yüksek yargı organlarımızın insan haklarını ne kadar titizlikle riayet ettiklerini, bu konuda ne kadar hassas davrandıklarını bir kere de bu vesileyle öğrenirsek fena mı olur, Yargıtaydan da geçirilmelidir.

Bütün Türk avukatlarının bunu yapmasında zorluklar olduğu düşüncesi edilirse Türk avukatları namına kasten Türkiye Barolar Birliği Başkanı bir sanığın sorgusuna girilmelidir ve ya Birlik Başkanı o sanığın sorgusu sırasında hazır bulunmalı, bu Türkiye'de yeni bir teşkil olmalı ya da koskoca Türkiye Barolar Birliği Başkanı hakim marifetiyle sorgunun yapıldığı salondan dışarı çıkarılmalıdır. İşte size yepyeni bir eylem örneği, belki değişik bir eylem örneği, belki temelinde ideolojik hiçbir şey yatmayan, amacında varmak istediği yerde hiçbir ideolojik anaç bulunmayan bir eylem, ana

savunma hakkının genişlenmesini, savunmaya sadece uygulayıcılar tarafından getirilmiş bulunan kısıtlanmaların kaldırılması amacına yönelik bir eylem.

İşte benim önermek istediğim yöntemi değişikliği bunu içermektedir. Daha başka şeyler de içermektedir.

Sayın Birlik Başkanımızın, eğer yanlış anlamadıysam Adalet Bakanımızla konuşması eleştirildi. Ben bu görüşe katılmıyorum, üstelik tam aksi kanaatteyim. Neden benim Birlik Başkanı Adalet Başkanıyla konuşmasın. Benim Türkiye Barolar Birliği Başkanı 17 yaşında tıril tıril titreyen taze bir genç kızımı ki ilk defa biriyle gidip konuştuğu zaman bekarlığının bozulacağından endişe buyursun, niye konuşmasın benim Birlik Başkanı Adalet Bakanıyla, niye konuşmayacak Başbakanla, biraz sonra söyleyeceğim niye konuşmaz Cumhurbaşkanıyla.

Saygınlığına hiçbir itirazım yok, bugünkü Adalet Bakanımızın üstelik yaklaşımının da bugüne kadarki "adalet bakanlarından" daha olumlu olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle sözünün yanlış anlaşılmasını istemem, ama bugünkü Sayın Adalet Bakanımız bilmen ne ilinin bilmen ne ilçesinde sade bir avukat iken, Teoman Evren Türkiye Barolar Birliğinin Başkanıydı. Yarın Altan Sungurlu belki politikanın, kaderin bir cilvesi gene aynı ilin ilçesinde avukatlık yapmaya devam ederken, dilerim Teoman Evren Türkiye Barolar Birliğinin Başkanlığını bugünkü gibi şerefle sürdürmeye devam edecektir. Benim Evren'inin Altan Sungurlu'dan çekineceği hiçbir şey yoktur. O nedenle, ben Sayın Birlik Başkanımızın daha sık Adalet Bakanıyla görüşmesini ve mesleğimiz vemeslektaşlarımızın içinde bulunduğu koşulların düzeltilmesi bakımından gerekli tenasları yapmasında yarar görüyorum. Çünkü bu da benim yapılmasını

istediğim yöntemi değişikliklerinin bir kısmını içermektedir.

Neden bu konuda hassasiyetle duruyorum; 5 yıl süreyle şerefle Cumhurbaşkanlığı görevini ifa etmekte bulunan Sayın Kenan Evren, bu 5 yıllık süre içerisinde sakat ve özurlülere tutun da en hızlı koşan atletlerinize, ilkokul çocuklarından tutun da emekli, dul ve yetimlere; Türkiye Kadınlar Birliğinden tutun da, Eski Muharip ve Gazilere varıncaya kadar çeşitli kurum ve kuruluşların başkanlarını, temsilcilerini Çankaya Köşkünde kabul etmekte, onların sorunlarını dinlemektedir. Gene Sayın Cumhurbaşkanınız Ankara ya da Ankara dışında belirliyerlere mutlaka, bir kısım yerlere de inkân buldukça gitmektedir. Bunlar içerisinde bir tek istisna vardır, o da Türkiye Barolar Birliği.

Eğer yanılıyorsan mutlaka beni uyaracaklardır, Sayın Cumhurbaşkanınızın Türkiye Barolar Birliğini kabul ettiğini ben anımsanıyorum ya da Sayın Cumhurbaşkanınızın Türkiye Barolar Birliğine şeref verdiğini ben anımsanıyorum.

Mesleğini ni çok seviyorum, önemsiyorum, bilmiyorum; fakat bana öyle geliyorki Türkiye Barolar Birliği Kızılay kadar, Çocuk Esirgeme Kurumu kadar önemli görev ifa eden ve Sayın Cumhurbaşkanınızın kabul etmesi veya ziyaret etmesi gereken önemli bir kuruluşumuzdur. 12 Eylül Harekâtından sonra bana göre katılmadığınızı biliyorum, büyük çoğunluğun katılmadığını biliyorum, ama 12 Eylül Harekâtından sonra Türkiye Barolar Birliği tarafından o dönemin Devlet Başkanına bugüne kadar bir türlü isin koyamadığım mektup mu desen, muhtıra mı desen, nota mı desen, belki hepsi, belki hiçbirisi bir yazı gönderilmiştir. Ben o yazıdan sonra yapılan ilk yönetim kurulu toplantısında da Sayın o tarihteki Devlet Başkanınızın, bugünkü Cumhurbaşkanınızın bu mektubun muhatabı olmanası gerektiğini savunmuştum. Ondan sonra

sanıyorunki bir türlü kurulması gereken kontak kurulmamıştır. Eğer bu kontak kurulabilseydi, Türkiye bugün belki de hukuk dünyası açısından bugün bulunduğumuz noktada bulunmayabilirdik.

Bugün bütün ümidinizi Türkiye'nin Avrupa Topluluğuna katılmasına bağlar bir durumdayız ve bundan üzülmüyoruz. Deniliyor ki, efendim biz yakında Avrupa Topluluğuna katılacağız, buraya katılabilmenin şartları arasında sanayini, tarımını düzelteceksin, bir de hukuki mevzuatını da düzelteceksin, aksi takdirde kabul etmezler, kıyafetini düzelt de öyle gel derler. O nedenle biz bunları düzeltelim diyoruz, doğrusu pek övünülecek bir şey değil. Ya Avrupa Topluluğuna katılmayacaksak ya da bizi kabul etmeyeceklerse biz bu aksaklıkları düzeltmeyecek miyiz?

Avrupa Topluluğuna katılmak için değil, çağdaş insan olabilmek, onurlu insan olabilmek, Türk Milletinin haklı olan hukuki düzeni getirebilmek için çalışmalar yapmak zorunda olduğumuzu, üstelik çok kısa, basit birtakım yöntemlerle onurumuzdan, savduğumuz fikirlerden zerrece fedakarlık etmeksizin, o fikirleri daha yüksek sesle söylenek yoluyla bile istediğimiz sistemi getirebileceğinize inanıyorum.

Bu inanç içerisinde beni katılırsanız, katılmasanız sabırla dinlediğiniz için sizeteşekkürler ediyor, şükranlarını sunuyorum, sağ olunuz. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Sav.

AV. AFİLLA SAV(Ankara Barosu)- Sayın başkanlar, değerli delege arkadaşların; Başkanlık ve Yönetim Kurulu raporunu büyük bir dikkatle okudum ve hemen açıklayayım, bu raporun bir çok bölümlerinde, hemen hemen bütün bölümlerinde belirlenen görüşlere ve düşüncelere katıldım. Bunlardan bir kısmını okurken çok heyecanlandım, bunların bir kısmını ben de yazmayı isterdim diye düşündüm. Gerçekten Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun ve Sayın Başkanın raporu düşünce ve görüşler bakımından dolgundur, yerindedir, doğru ve doğru görüşler, güzel ifade edilmiştir. Ama bazı konularda nedense güzel ifade edilen görüşlerin uygulanada yerine ulaşmadığını, istenen sonuçları vermediğini yine raporun diğer bölümlerinde görüyoruz.

Örneğin, raporun Anayasayla ilgili bölümleri konusunda görüş birliği içindeyim, zaten Anayasayla ilgili görüşü Barolar Birliğinin; daha önce birçok kereler ve genel kurul düzeyinde belirlenmişti. Yasayla ilgili bölümler, bugün yapılan yasaların gerek yasama tekniği açısından, gerekse dil ve düzen açısından ne kadar zavallı ve yanlış olduklarını, uygulamada ne kadar güçlükler çıkardıklarını çok güzel anlatılmış.

Yargı sorunlarıyla ilgili bölümlerdeki görüşler doğrudur, bunun yanı sıra türlü yasalar, icra İflas Yasası gibi, Polis Vazife ve Selahiyet Yasası gibi yasalarla ilgili görüşlerimiz, meslek sorunlarıyla ilgili görüşlerimiz, özellikle Başkanın açış konuşmasında da vurguladığı demokratik katılım konusuyla ilgili görüşleri, meslektaşlarımızın vergi sorunlarıyla ilgili girişimler ve bu girişimler sırasında dile getirilen görüş ve düşünceler; adli cebhizat konusundaki yanlışlar; mahkemeler veznesine yatırılacak harçlarla ilgili girişimler; avukatların üstünün aranmasıyla ilgili yanlış uygulamalarla, uygulamalara yönelik görüşler;

yabancı uyrukluların Avukatlık Yasasına açıkca aykırı olan adeta bir tür kapitülasyon yaratma sakıncası gösteren Türkiye'de avukatlık yapılarıyla ilgili mücadele; meslektaşlarımız hakkında Adalet Bakanlığınca verilen soruşturma izinleri hakkındaki bölümler ve en son laiklik ve gericilik konusundaki bölümler gerçekten katıldığı, çok beğendiğim ve alkışladığım bölümler.

Bu bölümlerin, okunduğu zaman güzel bir okuma kitabı gibi insanı düşündürüyor ve duygulandırıyor, ama bir meslek kuruluşunun yönetin kurulu bu kadar güzel metinler yazdığı, bu kadar güzel girişimlerde bulunduğu halde neden başarılı sonuçlanamıyoruz. Aynı raporda çeşitli yerlerde neden ve nasıl başarısızlıklara uğradığınızı görüyoruz.

Öyle bölümler varki bir söyleşi gibi, biz bir şey söylüyoruz, karşınızdaki kamu kuruluşu onu tamamen bütünüyle anlamadan bambaşka bir şey söylüyor, yazışma sürüp gidiyor; sorun hiç ilerlemeden olduğu yerde duruyor.

Sayın Başkan ve Yönetim Kurulu raporunda, 24-25 inci sayfada çeşitli siyasal kuruluşlarla, makanlarla, kişilerle ve çeşitli yargı kuruluşlarıyla iyi diyalog içinde olduğunuz belirtiliyor. Gerçekten doğrudur, inanıyorum, ama bu iyi ilişkiler, örneğin hükümette üç tane avukat kökenli sayın bakan var, bunlarla Barolar Birliği iyi ilişkiler içinde, özellikle Sayın Başkan iyi ilişkiler kuruyor, iyi görüşmeler yapıyor; ama sorunlar çözülüyor. Yani Avukatlık Yasası konusunda bir çalışma yapılıyor, önce Barolar Birliği çağrılıyor, ondan sonra çalışmalar sindilik durdurulmuştur, size bilgi vereceğiz diyorlar ve bakıyorsunuz Barolar Birliğinin çalışmaya katılmasına yeniden çağrı yapılmadan

Avukatlık Yasasıyla ilgili değişiklik Meclisten çıkıyor ve yasalaşıyor.

Arkadaşlar, bu tabii Barolar Birliğiyle hükümet arasında ve Adalet Bakanları arasında çok temelde bir yaklaşım farkı, bir temel anlayış, dünyaya bakış farkı olduğunu gösterir. Bir taraf, ben madenki yasa yaparım, yapmak yetkisi ve olanağına sahibim, o halde ben yaparım olur diyor. Bunatotaliter düşüncedenir. Eğer bir kimsenin yetkisi var da, o yetkiyi hiçkimseye danışmadan kullanıyorsa buna totaliter ve otoriter düşünce denir.

Eğer, demokrasilerde bu iş gelişecekse, demokrasilerde kurallar o kuralların kendisine uygulanacağı toplumla danışılarak birlikte ve onun bir yerde onayı alınarak yapılır. Avukatlık Kanunu gibi bir meslek kanununun o meslek kuruluşunun bilgisi dışında değiştirilmesi demek, bu demokratik anlayışı hiç içine sindirememiş totaliter ve otoriter bir rejimi benimsenek demektir.

Ne olacak; ya biz bu görüşe ayak uyduracağız, yahut da karşınızdakileri bizim görüşümüzü benimseneye zorlayacağız. Benim önerim bu. Biz güzel ve doğru düşünceler, güzel ve iyi görüşler üretiyoruz, fakat uygulamada, yöntemde bir yanlışımız var, başarılı sonuca ulaşamıyoruz.

Arkadaşlar, sabahdan beri konuştuğumuz bütün konularda bence sıkıntının kökeni bunoktada. İçinde bulunduğumuz rejimin demokrasi olduğunu ve demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla işlerliğini sağlamak zorundayız. Eğer demokrasiyi işletemezsek, bütün bu hukuk kurallarının oluşmasında, bütün bu yasaların oluşmasında Türkiye Barolar Birliği olarak hiçbir etkinlik koymamızın olanağı yoktur. Öyleyse önce demokrasiyi işletmek zorundayız. Yoksa genel kurullarda toplanırız, eleştirilerimizi

çok doğru biçimlerde anlatırız, birbirimizle de bir uzlaşma içine gireriz, ana topluma hiçbir katkısı olmaz. Toplum, yönetenlerin istediği doğrultuda ve tek yanlı olarak gelişir.

Sayın Başkan ve Yönetim Kurulunu demokrasinin en büyük özelliğinin katılım olduğunu ifade ediyor, o bölüm de çok güzel yazılmış. Yani demokratik yönetim içinde bir parlamentonun varlığı o parlamentonun her şeyi yapabilmesindenek değildir. Elbetteki demokrasiler parlamentosuz olmaz, ana parlamentoların her istediğini yapması dönemleri geçmiştir. 19. yüzyılda derlermişki, İngiltere Parlamentosu kadını erkek, erkeği kadın yapamaz, onun dışında her şeyi yapmaya kadirdir; hayır hukukun üstünlüğü ilkesi bu; hiç bir parlamento hukukun üstünlüğü ilkesine, hukuk devleti ilkelerine aykırıyağa yapamaz, yapmamalıdır.

Biz, kurulduğumuz günden beri 18 yıldan beri Türkiye Barolar Birliği olarak bir süreçten geçtik geldik, demokrasi içerisinde çok önemli bir kurum olarak görevlerinizi yaptık, savunma mesleği olarak işlevinizi kusursuz yaptığınızı düşünüyoruz, orada da Sayın Başkanın ve yönetim kurulunun görüşüne katılıyoruz.

Türkiye'de en çok özveriyle çalışan insanların bulunduğu mesleklerden birisi savunma mesleğidir. En ağır koşullar altında, en güç dönemlerde Türk avukatları hiç kimseyi savunmasız bırakmamışlardır. Bu kadar önemli bir işlevi bu kadar büyük özveriyle yapan bir mesleğin kuruluşu, belli bir yönetim anlayışıyla dışlanmak istenmektedir, buna olanak verilemez. Bunun için yönteminizi değiştirmek zorundayız. Bu yöntemi nasıl yapacağız, elbetteki bir hukuk meslek kuruluşu olarak bizim hukuk dışı eylemler yapmanız söz konusu değildir, ama mutlaka birtakım eylemler yapmayı düşünmek zorunda olduğumuzu da gözden kaçırmamalıyız.

Bugüne kadar kullandığımız yöntemlerin yeterli olmadığını da oturup kabul edip buna göre yeni yöntemler düşünmek zorunda olduğumuzubelirtelim.

Arkadaşlar, Adalet Bakanlığı ile iyi ilişkilerimiz var, avukatlar hakkında çok kolay soruşturma izni veren aynı bakanlığın teknisyenleri; avukatlık ücret tarifelerinin yapılması bir dönemdir bir süredir son derece onur kırıcı biçime geldi. Avukatlık Yasasına göre avukatlık ücret tarifelerini hazırlama ve görevi yetkisi Türkiye Barolar Birliğindedir. Adalet Bakanlığının bunu onaylama yetkisi vardır. Onaylama yetkisi, gerekirse değiştirmeyi de kapsar diye düşündü Adalet Bakanlığı ve ilk zamanlardan beri ufak tefek değişiklikler yapıyordu. Son zamanlarda Adalet Bakanlığın tümüyle ücret tarifelerinkendisi yapıyor, yani Barolar Birliğinin hazırladığı ücret tarifeleri bu çalışmaya başlamasının bir vesilesi haline geldi, üstelik de güzel yapmıyor, uyguluyoruz, bu tarifelerdeki çizelgelerin mesleğin gereklerine uygun mu; değil. Öyleyse bu Adalet Bakanlığının yanlışları düzeltilmelidir.

Yabancı danışmanlık; son derece açık Avukatlık Yasasının hükümleri. Türkiye'de hukuk meselelerinde görüş belirlenmek, danışmanlık yapmak ve avukatlık hizmetleri yapmak için baroya yazılı avukat olmak gerekli. Avukat olmak için de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak gerek iken, bir yabancı şirket İstanbul'a geliyor hukuk sorunlarında danışmanlık yapacağını ilan ediyor, ana sözleşmesini böylece kütüğe işletiyor; biz Adalet Bakanlığına başvurduğumuz zaman da bunun neresi yasaya aykırı diye Adalet Bakanlığı bize soruyor. Sonra verdiğimiz yanıtları da hiç o taraflı olmaksızın geçiştiriyor, savcıların takipsizlik kararı, ağır ceza mahkemesinin itirazıyla, ağır ceza mahkemesine yapılan itirazla da

onaylanıyor ve kesinleşiyor.

Cezaevlerinde avukatların üstünün arannası; son derece onur kırıcı bir uygulamaya ve bizim meslektaşınız İçişleri Bakanlığının teknisyenleri bizim bu konudaki haklı taleplerinizi dinlenemezlikten geliyor.

Arkadaşlar, Sayın Başkan ve Yönetim Kurulunun raporunda demokrasinin her şeyden önce bir katılım rejimi olduğu belirtilmiş. Hiç kuşkusuzki Türkiye Barolar Birliği ve barolar savunma mesleğinin kuruluşları demokratik kurumlar arasında bulunan ve çok seçkin bir yeri olan, özellikle hukuk, yargı ve savunma mesleğinin sorunları konusunda son söz saibi olduğu kabul edilecek derecede yeterli bir kuruluştur; ama bu görevi bize yaptırıyorlar, yaptırmayacaklar da daha bir süre, bu anlayış olduğu sürece. Elbetteki bunun kökeninde Anayasa vardır, 135 inci maddesi avukatlık mesleğinin ve meslek kuruluşlarının ana dokusunu bozmuştur. Anayasanın 135 inci maddesi yürürlükte kaldığı sürece bu sorunları kökünden çözmek kolay değildir, ama Avukatlık Yasasıyla, yapılacak düzenlemelerle pekala bir kısım sorunlarımız çözülebilir.

Yasa hükümleri değiştirilmeden de belli kurallarla, belli ilişkilerle birtakım sorunlarımız çözülebilir, ama bugün yönetimde bulunan bu anlayışı değiştirmek mümkün olmazsa, bu anlayışı ortadan kaldırmak mümkün olmazsa, bizim meslek kuruluşu olarak etkinliğiniz hep sınırlı kalacaktır. Öyleyse sorunun özüne karar vermek zorundayız. Bu rejim demokrasi olmalıdır, olacak.

Demokratik rejimlerde demokrasinin bütün kurum ve kurullarıyla işlenmesi sağlandııkça bütün kurumlar için, meslek kuruluşları için, bütün insanlar için birtakım eksiklikler ve

aksaklıklar olacaktır. Hep birbirine bağılı olarak da sürüp gelecektir.

Öyleyse Türkiye Barolar Birliğinin ve baroların, savunma mesleği mensuplarının yapması gereken ilk iş demokrasinin ülkenizde bütün kurum ve kurallarıyla işlenmesini sağlamak için savaşın vernektir.

Totaliter ve otoriter rejimler; halkı ülke yönetiminden uzak tutarak ülkeyi çok kolay yönetmek isterler. Onun içindir ki kinseyle diyalog içinde bulunmazlar. Kurumlar belli ölçüde onunla uyum halinde olmalıdırlar, aksi halde tepeden incecilikle sürekli toplum içerisinde ciddi sorunlar yürür gider, yaşar gider.

Demokrasi sürekli bir seçme işidir, halkı ve kurumları onun dışında tutarak toplundan kopuk bir ülke yönetimi ile bir yere varmak ve sorunları çözmek kolay gözükmemektedir.

Biliyorum, bir kısım arkadaşlarımız biz politikayla uğraşmayız, Türkiye Barolar Birliği bir meslek kuruluşudur diyebilir. Bizim meslek yasanızın 110 uncu maddesinin altıncı bendi başvurduğumuz bir kaynaktır. Ülkenin hukuk düzeni ve yasalar konusunda Türkiye Barolar Birliğinin ve baroların bir işlevi vardır. Bu işlev bizim gördüğümüz hizmetten, uğraştan kaynağını almaktadır. Nasıl yargı bağımsızlığının vaz geçilmez bir gereği ise, baroların ve Barolar Birliğinin de ülkenin hukuk düzeni ve yasaları için görüş belirtmesi, çalışma yapması, gerekirse yasa tasarıları hazırlanması görevinin bir gereğidir. Bundan kaçınamayız, bundan kaçınırsak bunun sonuçlarına ve sorumluluklarının katılınak zorunda kalırız.

Raporda yine belirtiliyor, politikayapmak nedir; Türkiye Barolar Birliği, kuruluşundan bu yana ülke yönetimiyle ilgili

görüşlerine her zaman tutarlılık, bilinsel ve mesleki ve hukuki ilkelere uygunluk içerisinde yerine getirmiş ve hiçbir zaman da bu görevi yapmaktan geri kalmamıştır. Bugün de yapmaya hazırız, bugün de yapmak çabası içerisindeyiz, ama yeterli olmuyor. Bunun için yöntemlerde ve uygulamalarda düzeltmeler yapmalıyız.

Arkadaşlar, raporun birçok bölümleriyle ilgili görüşlerini açıkladım. Konuşmanın sonunda öneriler sunacağım, yani önümüzdeki dönem için bazı öneriler sunmak istiyorum.

Bu arada çok önemli bazı noktalarla ilgili gelişmeler var. Barolar Birliği Yönetim Kurulunun bu konularda da önümüzdeki dönemde birtakım gelişmelerle karşılaşacağını anımsatmak istiyorum.

Bundan bir süre önce Sayın Adalet Bakanının Milliyet Gazetesinin bir görüşmesi çıktı. Şöyle diyor; 'Adaletin, Sayın Bakan, iş sahiplerinin adaletin giderlerine yeterince katılmadığını belirtiyor ve özellikle büyük konulu davalarda tarafların yeterince devlete katkıda bulunmadığını belirttikten sonra, paralı adalet hizmetinin geliştirilmesi konusunda düşünceleri olduğunu ve bu konuda çalışıldığını söylüyor. Benzetmeyi de yapıyor, nasıl kadılar zamanında dava görmek için peşin olarak ücretlerini alır idiyse, böyle bir sistem Türkiye'de düşünülmelidir diyor.

Arkadaşlar, sanıyorumki adaleti bekleyen en büyük tehlikelerden birisidir bu. Osmanlı İmparatorluğunu batıran nedenlerden birisi rüşvetti, rüşvetin de en kötüsü, korkuncu adalettteki rüşvettir. Rüşvetin kökeninde de işte bu ücret sistemi, ücretli adalet sistemi yatmaktadır. O zaman sahnenin önüne Adalet Mülkün Temelidir, ben o mülk sözcüğüne de karşılığın,

deyin eski olduğu için. Ülkenin, padişahın mülkü dönemi sayıldığı dönemlerden kaldığı için böyle söylüyoruz, ama o özdeyişi değiştiririz o zaman, mülk adaletin temel haline gelir. O zaman yalnız parası olanlar adaleti sağlayabilirler, daha doğrusu adaleti kendileri için kullanabilirler. Büyük çoğunluklar ve yoksul kimseler adalet yerine başka şeyler alırlar.

Barolar Birliğinin, bu belki çok önemli olmayabilir, belki bir bakanın gazeteciyle yaptığı sohbet sırasında ağzından çıkıvermiş gibi düşünülebilir, ama öyle değil. Gelişmeleri izlersek, sosyal devlet nereye gidiyor; sağlık ve eğitim hizmetlerini düşünürseniz, adalet hizmetlerinin de çok yakında benzer bir yola dökülmek isteneceğini unutmamalıyız ve gözden kaçırılmamalıyız.

Barolar Birliği Yönetim Kurulunun önünüzdeki dönemde bu gelişmeleri günü gününe izlemesinden yanayın.

Öneriler; bütün sorunların özü demokrasidir. Demokrasi, bütün kurum ve kurallarıyla işlemelemdir. Sayın Başkan ve Yönetim Kurulunun raporunda belirtildiği gibi demokrasinin en büyük özelliği katılımdır. Katılım, bireylerin bizzat veya örgütleri aracılığıyla ülkenin yönetilmesinde etkileri olarak anlaşılmalıdır.

Ben Barolar Birliği Yönetim Kuruluna meslek içi katılımın da işletilmesini öneriyorum. Çok önemli sorunlar yaşadık, arkadaşların değindiler, raporda da yer aldı. Avukatlık Yasası kısa bir süre içerisinde 3 kez değiştirildi. Bunların bir kısmında Barolar Birliğinin ve baroların, meslek kuruluşlarımızın bilgisi bile alınmadı, ama ortaya birtakım durumlar çıktı, tereddütlü durumlar çıktı. Ben isterdinki ve beklerdinki,

sayın Yönetim Kurulu ve Sayın Başkan, katılım ilkesini meslek kuruluşu için de uygulasin. Yani genel kurulları toplantıya çağırsın. Barolar Birliği genel kurulu toplantıya çağıldığını zanan en doğru görüşlerin ortaya çıkacağı açıktır. Dışarıya yönelik olarak diyaloga yatkın olduğunuz halde, meslek kuruluşu içinde diyalogu niçin kopartalım. Ben bu konulardaki tartışmaların Barolar Birliği genel kurulu çerçevesi içerisinde yapılmasının yararlı sonuçlar vereceğini düşünüyör idin, bundan sonra da böyle düşünüyorum.

Arkadaşlar, biraz önce belirttiğim otoriter ve totaliter yönetin anlayış, Türkiye Barolar Birliğine, barolara, daha doğrusu bütün meslek kuruluşlarına, bütün demokratik örgütlere bir kıyafet biçti, bir giysi hazırladı. Biz bu giysiyi giyecek miyiz, giymeyecek miyiz.

Diyor ki, çok sık toplanmanıza gerek yok, iki yılda bir toplanırsınız, 4 yılda bir de seçin yaparsınız. Oysa, ülkenin hukuk sorunlarının, ülkenin yargı sorunlarının ve savunmasızlığı sorunlarının en çetin olduğu dönemlerden geçtik. Öyleyse bize dikilen giysiyi biz giyecek miyiz, yoksa onunla savaşın verecek miyiz; buna karar vermeliyiz. Ben savaşından yanayım, elbetteki hukuk dışı yollarda değil, hukuk içi yollarla savaşının en güzeli, Barolar Birliği genel kurulunu yılda bir kez toplanaktır. Bir yıl olağanüstü, bir yıl olağan toplanırız. Olağanüstü toplantılar için her zaman konuşacağımız ciddi konular oldu, bundan önce yaptığımız 8. olağanüstü genel kurulda ortaya çıktı. Meslek sorunlarıyla, yargı sorunlarıyla ilgili çok iyi raporlar çıktı. Bu raporlar belki bazı arkadaşlarımızca belki yeterince akademik bulunmadı, ama hiç kuşkusuzki mesleki idi ve meslek

kuruluşunun deneyinlerinin ürünüydü.

Türkiye Barolar Birliği ayrıca akadenik toplantılar da yapabilir düşünce üretmek bakımından, biz yaptık. Sayın Başkanın açış konuşmasında da önerisi var, Dördüncü Hukuk Kurultayını da yapabiliriz. Şurası açık, Türk kamu oyunun, hukuk kamu oyunun sürekli dikkati Türkiye Barolar Birliğinin ve baroların üzerinde tutulmalıdır ve Türkiye Barolar Birliğinin, baroların bize dışarıdan empoze edilen, dışarıdan biçilen bu giysiyi giymek niyetinde olmadığını yasal yollardan bize düşen bütün savaşın yöntemlerini kullanmaya kararlı olduğunuzu belirtmeliyiz. Bu Birlik Başkanını ve yönetimini de rahatlatır. Bizlerle bu sorumluluğu paylaşmak onları da rahatlatır. Sanırıkkı daha rahat ve daha kaygısız çalışırlar.

Değerli arkadaşların, yayınlara başlanması iyi olacaktır. Türkiye Barolar Birliği çok daha sıkıntılı, akçalı açıdan sıkıntılı dönemlerden geçmiştir. hep sürekli saygınlığını arttırarak, katlayarak gelmiştir.

Türk avukatları 60 küsur yıllık bir süreç içerisinde, 1980'li yıllara Türkiye Barolar Birliğinin gelmesi kendiliğinden olmuştur. Bu süreç içerisinde savunma mesleği çağdaş meslekler düzeyine çıkmıştır ve Türkiye'de bütün meslek örgütlerine örnek olmuştur. Şimdi bizi çıkıp birtakın kişiler 60 yıl öncesine döndürmek istiyorlar.

Atatürk'ün savunma mesleğine sağladığı meslek kuruluşları devriniyle ilgili yolları ve alınmış mesafeleri bize getirtmek istiyorlar, buna razı olmayacağız. Buna razı olmanız beklenemez, savunma mesleği zaten savaşın mesleği. Başkalarının haklarını

ararken savaşın veren avukatlar, kendi mesleklerinin haklarını ve işlevlerini savaşın yapmadan mücadelesiz terkedebilirler mi, etmenelidirler, etmeyeceklerdir, bunu kimse beklenesin.

Raporda bir beni üzen bir nokta var; ölüm yardımıyla ilgili olarak bazı baroların ölüm yardım kesenekleri zamanında ödenedikleri, özellikle benim de üyesi bulunduğum Ankara Barosunun bu görevini ihmal ettiği için Ankara Barosundan ölen meslektaşlarımızın ölüm yardımlarının verilmediği belirtiliyor. Bunu haksız, yanlış bir uygulama sayıyorum. Çünkü o ölüm yardım yalnız Ankara avukatlarının kendi içindeki dayanışması değil, Türkiye avukatlarının dayanışmasıdır. Kaldık Türkiye Barolar Birliği artık önümüzdeki dönemde akçalı açıdan sıkıntı da çekmeyecektir. Bu itibarla, meslektaşlarımızın ölümleri halinde arkalarında bıraktıkları ailelerine yapılan bu yardım baronun bir hatalı davranışı da olsa kesilmenelidir.

Arkadaşlar, yaptığınız yardım bugün için çok önemsiz, umarım önümüzdeki genel kurullarınızda bu yardım miktarının da arttırılması için yönetim kurulunuz öneri de getirecektir, ama ateş düştüğü yeri yakar derler. Öyle meslektaşlarımız varki, öldükleri gün aileleri cenaze masrafını karşılamakta sıkıntı çekmektedirler.

Sosyal sigortalar, topluluk sigortasıyla epeyce gelişmiş bulunmaktadır, ama yine de bu yardımın yararsız olmadığını, 1974 yılında Sansun'da kabul ettiğiniz bu güzel dayanışmanın sürdürülmesini, önümüzdeki dönemde geliştirilerek sürdürülmesini özellikle de bu tür acıtıcı, incitici uygulamaların yapılmasını sayın yönetim kurulundan rica ediyorum.

Bir noktayı dahabelirtmek istiyorum. Sayın Yönetim

Kurulunun raporunda Barolar Birliğine Hazine yardımı verilmesi gerektiği konusunda ifade var.

Biz, Barolar Birliği ilk yönetin kurulunda bulunan arkadaşlarımız anımsarlarlar, Barolar Birliği ilk kurulduğunda Ankara Barosunun bize verdiği bir küçük borçla işe başladık. Bir daire tuttuk, o tarihte dahi biz devletten, Hazineden, Adalet Bakanlığından bir tek liralık bir yardım istemedik. Çünkü bu yardımın arkasından birtakın başka istekler getireceğini düşündük.

Devlet bazı yerlerde bir lira destek yardımı yaptığı zaman arkasından hükümet ve hükümet adınahareket eden bazı kişiler başka birtakın taleplerle, isteklerle gelirler.

O bakından, en sıkıntılı dönemlerde bizim almadığımız, kabul etmediğimiz, isteneyi düşünmediğimiz bir Hazine yardımının önümüzdeki dönemde, ki çalışma raporunda da belirtiliyor, artık eni binamız ve yeni binamızın akarı Barolar Birliğinin akçalı sıkıntı çekmesine olanak tanınmaktadır. Bu itibarla, böyle bir Hazine yardımı isteneyelin.

Eğer Barolar Birliğinin ve baroların bağımsızlığı yolundaki savaşımızı sürdürecekseniz, özellikle bundan kaçınalın. Bu noktayı da bir anımsatmak istedim.

Sayın başkanlar, değerli meslektaşların; Türkiye Barolar Birliği 18 yıllık gelişme süreci içerisinde meslek kuruluşu olarak Türkiye'de en etkilive en saygın meslek kuruluşlarından birisi olmuştur. Burada dile getirmek istenezdin, yalnız benden önce konuşan Sayın Nihat Kosova'nın bir konuşmasında yer alan ifadesine cevap vermek zorunluğunuzduyuyorum.

12 Eylül 1980 olayının ertesinde Türkiye Barolar Birliği bu darbe ile ilgili görüşlerini açıklamıştır. Metin yanında yoktur, arkadaşlarının önemli bir kısmında vardır, çünkü o tarihte bütün arkadaşlarınıza duyurmuştuk.

12 Eylülü kendi koşulları içinde bir davranış olarak değerlendirdiğinizi belirttikten sonra, bu dönemin olağanüstü dönemlerin dahi bir hukuku olmak gerek. Olağanüstü dönemler bile hukuk devleti içerisinde ve hukukun üstünlüğü ilkesine bağlı kalmak durumundadırlar dedikten sonra, bir hukuk kuruluşu olarak gerekirse önünüzdeki dönemde yapılacak hukuki işlemlerin hukuk ilkelerine, hukuk devleti ilkelerine ve hukukun üstünlüğü ilkelerine uygun olması için gerekli katkılarda bulunabileceğinizi belirttik.

Bu mektubun muhatapları o tarihte yönetimin başında bulunan kişiler hukuktan herhalde çok tedirgin oldular, o dönemin koşulları içerisinde aranızda böyle bir görüş ayrılığı oldu.

Geçenlerde Sayın Balıkesir Barosu Başkanının anımsattığı bir olay var, Sayın Devlet Başkanı bizim yaptığımız bir açıklama üzerine biz kimseye ultinaton vermek merakında değiliz, onu söyleyeyin, ultinaton falan vermedik, otoriter ve totaliter davranışları seven kurum ve kişilere yaraşır. Biz hukuk kuruluşu olarak görüşlerinizi açıklama önerisinde bulduk.

Sayın Cumhurbaşkanı, nesleği küçümseyen bir konuşma yaptı Konya'da. Onun üzerine ben tesadüfen baro başkanlarını, yasal bir örgütlenmemekle birlikte baro başkanları bir çeşit küçük kongre şeklinde Ankara'ya çağırma önerisinde bulunmuştum. Yönetim kurulunun da onayı ile Ankara'da baro başkanları toplandılar, büyük çoğunluk gelmişti.

Orada dedinki, anlaşılıyorki Devlet Başkanıyla ben şahsen ters düştük, bizi öneriniz hoşla gitmedi, yanlış anlaşıldı, yanlış değerlendirildi. Bu nedenle meslek kuruluşunuza zarar gelmesin dedim. O tarihte arkadaşların beni desteklediler ve cybirliğiyle göreve devam etmenizi istediler. Daha sonra genel kurullarda yapmış olduğumuz çalışmalar yüce kurulun onayına mazhar oldu, onun için katılım yararlıdır, iyidir diyorum. Özellikle sıkıntılı dönemlerde yöneticiler kendilerininiseçenlerle sürekli ilişki halinde buhurlar ve davranışlarını onların onaylarına sunabilirlerse rahat hareket ederler. O 3,5 yıllık dönem içerisinde Türkiye Barolar Birliği belli bir düzeyde çalışma yapmıştı, o düzeyin altına hiçbir zaman düşmemiştir. Onun için, hesabı verilmiş bir dönem olduğu için bir bakıma rahat da konuşuyorum, için rahattır, ve o dönemin hesabı benim çocuklarıma bırakacağım en güzel mirastır, belki malım mülküm yok, ama bırakabileceğim güzel hizmetlerin izleri var.

O bakımdan, Sayın Kosova'nın konuşmasını yerinde olmayan bir değerlendirme gibi belirtiyorum. O tarihten bu yana Türkiye'de çok şey de değişti. O tarihte demokrasi işleniyordu, durdurulmuştu. Sonradan Anayasa kabul edildikten sonra demokrasinin işlemeye başladığı kabul edildi, en azından bir seçim yapıldı sınırlı da yapıldı, seçiminle gelen hükümetler oldu, Devlet Başkanı kendi adınıdeğiştirdi, makamın adınıdeğiştirdi, Cumhurbaşkanı diyor ve Devlet Başkanı dennesinden hoşlanmadığını kabul etmediğini belirtiyor. Binaenaleyh, o tarihteki Devlet Başkanı Kenan Evren ile bu tarihteki Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in aynı kişi olmanası da gerek. Eğer Sayın Evren hukuka saygılı ise, hukuk kuruluşları ile ve bu arada Türkiye Barolar Birliği ile de ilişki kurabilir, diyalog kurabilir.

Bu itibarla, bu günün çalışmalarını değerlendirilirken böyle bir değerlendirmeyi yersiz, haksız ve biraz da talihsiz saydığını belirtiyorum. Böyle bir konuya konuşmanın sonunda yer vermiş olmaktan üzüntü duyuyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkürlerini ve saygılarını sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Sav'a teşekkür ediyoruz.

Buyurun efendim.

AV. ENVER ARSLANALP (İzmir Barosu)- Sayın Başkan, değerli meslektaşların; bu konuşma tabiatında olmadığı için bir panajerik mahiyetinde olmayacak, bu bana uygun değil. Biraz taliatın itibarıyla olumlu yapılmış olan şeyleri de bir kenara atma adetin var, onlar zaten olumlu yapılmış konulardır.

Bana şahsen, tabii meslek tecrübelerine göre aykırı gelen durumları dile getirmek istiyorum. Bu tipki Didro'nun aktörlük mesleği üzerinde aykırı düşüncelerine benzer. O itibarla hedef aldığın kinse yok, sadece düşünceler, fikirler, yöntem ve tutun üzerinde durmak istiyorum.

Arkadaşların, şindiye kadar yapılmış olduğun gibi, itiraf ediyorum yapmadın; raporu kenarlarına not düşmek suretiyle inceden inceye okuduğunu belirtmek isterim. Belki bu fazla titiz davranmanın bir neticesi olacak. Titiz davranmanın neticesinde de

en ufak ayrıntılar dile getirilirse, bunun üzerinde de durulması uygun mudur diye sual sorulabilir, ama af buyurun.

Evvla kanınca rapora hakim olan temel bir ilkeyi dile getirmek istiyorum, bence bu çok önemli bir ilke ve şimdiye kadar Türkiye Barolar Birliğinin raporlarında, görüşlerinde yer almadı. Hele başkanların kişisel fikirleri olan başkanlık sunuşlarında da yer almadı. Bir aşana olarak görüyorsunuz bunu ve Türkiye Barolar Birliğinde artık düşünce ambargosunun da yavaş yavaş kalkmakta olduğunun işareti olarak değerlendiriyorum.

Bakınız ne diyor; "Adaletin sağlanması, bir üst yapı kurunu olarak hukukun" bu değerlendirme çok enteresan, artık demekki sosyal olayların içeriği, kökeni üzerinde bir düşünme söz konusu ve bunu değerlendirirken artık soyut, metafizik, bir hukuk terminolojisinden ileri gelen, toplumun gerçek kuvvetlerinedayalı bir mekanizmanın dile getirilmesi olarak çıkıyor ortaya, zaten hukuk da bundan başka bir şey değil. Ben buna çok seviniyorum. Dunu tabiatıyla Mollier'in bir şeyi vardır, o güzel şey yazmak meraklısıdır, şiir yazma meraklısı olduğunu söylerler ve yazmış olduğu bütün kelimeleri de etrafı sen ne kadar güzel şiir yazıyorsunuz derler, o da bilmeden biz şairmişiz meğerse; şimdi insanlar öyle ki, bazı konulara değinildiğimiz zaman hakikaten gerçekler yakalandığı vakit sosyal olayların izahında ön almış bulunan bazı fikirlerle bir paralellik içine girmiş bulunduğu görülmekte, onun için bu beni sevindirir.

Şimdi bizim bu son dönemde arkadaşların üzerinde durdu, durulmasında büyük fayda var tabii, yargıçlar üzerinde çok titizlikle duruyoruz. Gayet tabii ülkenizde eğer adalet tesis edilecekse yargıçların durumlarının da toplum içinde belirli

bir seviyeye gelmiş olması gerekir, ama geçen sene yapılmış olan adli tıpın açılması merasiminde bizim Sayın Başkanımız göndermiş bulunduğu broşürde baktım bütün konuşmasını aşağı yukarı yargıçların durumuyla ilgili olarak, oraya inhisar ettirmiş, kötü mü etmiş, hayır, ama bizim de durumunuzu dile getirmiş bulunsaydı aynı derecede, o zaman çok daha büyük bir katkıda bulunmuş olacaktı.

Bakınız size 16. yüzyılda Lion diye hakimlerden birisinin söylemiş olduğu bir şeyi aktarmak isterim. Yargıçların vermiş bulunduğu kararların otoritesi her halde ve muhakkak avukatların o kararlara yapmış bulunduğu katkıyla ortaya çıkar. Bunu kimse inkâr edemez diyor.

Ben kendi kendime soruyorum şimdi, 16. asırda bir yargıcın avukatlar için söylemiş bulunduğu bu sözü, 21. asra gireceğiniz bir devrede hangi hakiminiz bize bu şekilde bir nitelendirme yapabilir. Ben bunu 38 senelik meslek hayatında bu şekilde ifade eden hakim görmedim dersem yeridir; ama o hakimler kürsüden inip de bizim aranızda geldiği zaman kaç kişi katılıyorsa, tabii çok az katılan var aranızda, daha doğrusu konuşulan baro odalarına çok az girenler vardır; ondan sonra kendilerine şöyle bir şok galiba oluyor ve bizim mesleğin ne kadar değerli meslek olduğunu o zaman anlıyor.

Mesele şudur ki, o kürsüde bulunduğu zaman bizim mesleğinizin değerini anlamış olmaları gerekir. Bir arkadaşımız aynı fikir paralelinde olmak üzere, Kosova arkadaşımız, evet biz avukatlar olarak bir hayli savaşın vermektediriz, ama yalnız başımıza bu savaşımı verdiğiniz takdirde bir neticeye varmanız da mümkün değil. Madenki demokratik bir mücadele içindeyiz

Yunan mitolojisinde adalet tanrıçası hiçbir zaman Zeus'un yanında olmadı. Elinde de kılıç yoktu, gözleri de bağlı değildi; ama halkın arasında dolaşıyordu. Bu çok önemli bir sinqe, eğer halkın arasında dolaşmayan, yani halkla temas etmeyen, halkın dertlerini dinleyen bir adalet soyut bir adalet olmaktan başka sadece mekanik, teknik, kanunları uygulanaktan başka bir vazfesi olmayan nemur adaleti olur.

O itibarla, çözüm yollarını bulmak muhakkakki Atilla Sav'ın da söyleniş olduğu gibi, demokratik ortamın yerleştirilmesine bağlı.

Arkadaşlarımız bizim en büyük dertlerimizden olan bir defa stajyerlere yardım, vergi konularında çok güzel özetlemeler yaptılar. Bu, bizim öteden beri dertlerimizden bir tanesidir, ama biz bunları daima satırbaşları olarak getiriyoruz dile, fakat kökenine inemediğimiz için bu iş çözülme tarafı bulanıyor.

Bugün hukuk fakültesinde okuyan bir kişinin, bir öğrencinin gereksinimleri var. Staja geliyor, dahabüyük gereksinimleri çıkıyor, avukat oluyor, daha büyük dertler; peki bunun çözümü nasıl olacak;

Eğer biz bugünkü ekonomik mekanizmalar üzerinde demokratikleşme meselesini eğer ortaya koyamazsak, bugünün düzeninde acımasız, bize üniversitede öğretilmiş cangıl ekonomik düzeni eğer sürdüregiderse bu meselenin çözülmesi mümkün olmaz.

Size şu kadar söyleyeyim, enternasyonal barolar birliği, 1978 senesinde Sidney'de yapmış bulunduğu toplantıda iki konu vardı. Birincisi, tüketiciyi koruma konusu. İkincisi ise, adli yargı konusu. Dünya hukukçuları Sidney'de bizim sonradan

bizim sonradan büyük bir marifetmiş gibi aldığımız bir ekonomik sistemi orada tenkit edilmiştir, denmiştir ki, bugün tatbik edilmekte olan bu sistem hiçbir zaman topluma sosyal bir içerik kazandırmayacaktır. Muhakkakki iktisadi hadiseler hukuk düzenlenmesine tabidir ve biz hukukçuların bu iktisadi alenin düzenleyici kuralları getirmek zorundayız. Bu bana şunu anımsattı.

Genel ekonomi kitabının ilk başında ekonominin çerçevesi olan evvela hukuk düzeni anlatılırdı, bu hukuk düzeni içinde ondan sonra yönetin, üretin, tüketin nedir, fiyatlar nedir diye anlatılırdı. Denekki her şeyden evvel hukuktan vaz geçmek mümkün değil.

O itibarla, biz bugün şu kör bir piyasa ekonomisi içinde doluştıkça ne stajyerlerin konusu çözümlenebilir, ne fakir vatandaşlarımızın adli yardımları meselesi çözümlenebilir. Nitekim bugün bunun çözümlenmeyeceği şuradan belli; artık bir fonlar devrine girdik, enflasyon fonlarda, Atilla Sav da bir adalet fonundan bahsetmeye başladı. Bugün fonlarla menleket idare edilmekte ve düşünün fakir vatandaşların gereksinmelerini karşılayacak olan bu fonlara müracaat eden, gazetelerde okuyoruz, bu fonlardan fakir fukara için yardım istekleri; peki bir toplum genel bir sosyal güvenlik açısından kalkıp da sadaka ekonomisine sadaka düzenine geçebilir mi, geçmeli midir? Bu daha evvelden vardı. C'nilerin etrafında vardı bu sadaka sosyal güvenlik denmeyecek düzen vardı. Şimdi 21. asra giriyoruz, bir fonlar meselesi, tıpkı sosyal güvenliği sadakayla yapacaklar.

Geçen toplantıda biraz ters gelmişti arkadaşlarıma, Montesquieu'nin Afrika'daki yerliler için söylediği sözü aktarmıştım; şimdi bakınız yine kanunların ruhu kitabının 19 uncu

Bu bence gözden kaçmış olan bir şey olarak telakki ediyorum. Çünkü, bizi her şey ilgilendirir, hele hele tüketiciyi koruma tedbirleri bizi evveliyetle ilgilendirir. Çünkü, bu avukatların ve baroların vazifelerinden bir tanesidir. Sadece Ticaret Bakanlığına bırakılacak bir iş değildir. Zaten Ticaret Bakanlığına bıraktılar ve o kanun halen çıkmamıştır.

Şimdi iki koyuna daha tenas etmek istiyorum; Amerikan avukatlarının Türkiye'de vazife icra etmesi meselesi. Bu zaten gelecekti, şimdi Avrupa Topluluğuna gireceğiz, bu dahada büyük gelecek, ana gelmeden evvel bizden ödümler isteyecekler. Nasıl çözümlenecek bu. Bunda muhakkaki müteyakkız olmanız gerekir. Fakan ben yönetin kurulununun bu konuyla ilgili yapmış bulunduğu çalışmalara kabul etmekle beraber, bir noktada raporda bu çalışmalar hop diye kesiliyor. Yapılmış bulunan müracaatlar yapılıyor ve ondan sonra kesiliyor.

Bizim geçen toplantıda söylediğiniz gibi, ben eylen kelimesini öteden berisevmen, ana eylen dediler, fakat bizi avukatlık mesleğini ilgilendiren konularda Avukatlık Kanununun 3003 ile getirilmiş bulunan değişiklikte dahi, bize vermiş bulunduğu hak var. Mesleğinizi ilgilendiren konularda biz toplantı ve gösteri yürüyüşleri yapabiliriz.

Amerikan avukatlarının yarın, değil yarın bugünden bizim mesleğinize tecavüzleri dururken, biz bu iş mahkemelere intikal etti ve onu orada kesmiş bulunmakla bu işin biteceği kanısında değilin, bitmesi gerekli ve ben üzülmek de şunu müşahade ediyorum. Bu konu Barolar Birliğinden isteniyor yasaya uygun olup olmadığı. Mahkemelerin işi ne; yabancı hakimler yarın öbür gün geldiğinde ne yapacağız, çünkü bu ilk mesele, bu yabancılar meselesi Mali Müşavirler Kanunundan çıktı.

Mali Müşavirler Kanununun 12 nci maddesine yabancıların da burada mesleklerini icra edeceklerine dair süre vardı, bunu çıkartmak için göbeğiniz vardı, ondan sonra yine getirdiler, yine çıktı ve nihayet geçen seneki vergi Usul Kanununda bir madde koydular ve ne idiği belirsiz bir tasarı çıktı ortaya. Mali Müşavirlik Kanunu dolayısıyla, bazı prensipleri almışlar, örgütün ne şekilde olacağı belli değil, kimler yüksek mali müşavir olabilir, parasal yönler yapılmış. Bereket versin ki gazetelerde okuduğuna göre Anayasa Mahkemesi Usul Kanunundaki o maddeleri iptal etti. Verilmiş bulunan itiraz kararları da mevcut o kanunadayandırılmaktadır.

Şimdi çok ümit ediyorum, başka türlü düşünmen mümkün değil, çünkü hepsi arkadaşlarımız, bu işi birlikte yürütüyoruz. Bu iptal kararından sonra herhalde idare mahkemesinde bulunan bu talebin reddi peşini bırakmayacak ve bu şekilde hiç olmazsa açılmış bulunan bir mahne kapatılmış olacak. Sonra ne gelebilir, o ayrı bir mesele. Hiç olmazsa Anayasa Mahkemesinin vermiş bulunduğu şu sağlıklı karar bize bir şey getirebilecektir. Delki de Sayın Başbakanın Anayasa Mahkemesinin iktisadi ve mali konularda yetkisi meselesini tartışma konusuna getirdiği zaman delki de daha başka konuların içinde bu da olmuş olabilir.

Şimdi yalnız şunu söylemek istiyorum, bu Amerikan avukatları meselesi basit bir mesele değil. Büyük bir Türkiye'de yabancı menfaat gruplarının elde etmek istedikleri bazı hakların bir nevi yansıması oluyor, ama bunun kökeni de, mesneti de Forum Dergisinde 15 Mart 1983 senesinde yayınlanmış Dışişleri Bakanı Sulz'un demokrasi projesi namı altında kongreye sunmuş bulunduğu bir programla ilgili olabilir, ben bunu öyle değerlendiriyorum.

Bakınız çeşitli demokrasiyi uygulayacağımız projenin birbiriyle ilişkili 5 bölümü sunulacaktır dedikten sonra, Orun Dergisini Aydın Yalçın yayınlanmaktadır, dikkatinize sunarım, diyor ki;

"Demokratik müesseseleri güçlendirme, ele alacağınız birçok programla demokratik içinde bulunan bazı temel kurumların güçlenmesine yardım edecektir. Bunlar siyasi partiler, sendikalar, üniversiteler, işveren kuruluşları ve barolar, adalet kurumları..

Bu konunun güçlendirilmesi yönteminin ne olacağını hep birlikte göreceğiz ve ilk emaresini de bu Amerikan avukatlarının limited şirket namı altında kalkıp bizim mesleğinize müşavirlik olarak bir cephe açmış bulduklarının ilk örneğini vermiş olmaktadırlar.

O itibarla çok uyanık olmak lazım gelir. İkinci bir örnek; Grafika Mintas faaliyete geçti diye bir haber. Bir gün evvel o günün, Türkiye'de ne kadar reklam şirketi varsa Reklamcılar Derneğinden bir büyük ilan, demekki artık buna da yerli mesleklerin de tehlikeye girmiş bulunduğu bir nevi habercisi olmaktadır. Reklam şirketlerinin de bu şekilde topluca bir ilan vermiş buldukları, tam o şirketin faaliyete geçmiş bulunması zamanında vermiş buldukları çok nadirdir.

Benim için en çok üzücü olan noktalardan bir tanesi, aykırı fikir olacak bu tabii, daha fazla Ceza Kanunuyla ilgili. Ben içeriğine girmeyeceğim, geçen toplantıda söyledim. Turgut arkadaşınızla onu yaptık, fakat bir nokta gözden kaçtı.

Şimdi bahsetmiş bulunduğum bu temel kanunlarda çalışmalar diye hükümetin yayınlanmış bulunduğu yönetmelik var.

O yönetmeliğe göre bu kanunlar böyle çıkacak, bu bir hükümet tasarrufudur, bu işin yasayla hiçbir alakası yok. Orada komisyon ve alt komisyonların çalışmaları gizli olarak yapılır diyor.

Şimdi hatırladığına göre, Sayın Başkan ve başkanlar da oradaydı, Avukatlık Kanununun hazırlanması sırasında bize böyle bir gizlilik konusu edilmedi, eğer öyleyse yalancı çıkardın, deyinki hatırlanıyor. Peki Ceza Kanununa neden öyle oldu, ben burada Sayın Başkanın oradaki temsilcinizle göndermiş olduğu mektup var ve iki arkadaşımızın, çok sevdiğiniz ve saydığımız her türlü bilgilerine güven duymuş olduğumuz kişiler.

Düşününüzki yönetim kurulunda bulunan bir arkadaşınız diyorlarki, siz bize güvenin, biz Türkiye Barolar Birliğinin ilkeleri doğrultusunda çalışmalar yapıyoruz ve o gizliliğiyle bu şekilde riayet etmiş olmakla Türkiye Barolar Birliğine layık olmak içindeyiz diyorlar. Tanan bu bir görüş, ama tan zanani; bir ceza kanununun hazırlanmasında, tasarı hazırlanmasında bütün memleketi idare eden ve sosyal yönünü dahi ortaya koyan en temel kanunlardan birisi kapılar ardında hazırlanıyorsa ve oraya girerken gizlilik meselesi için bu şekilde bir tutum içinde alınıyorsa, Türkiye Barolar Birliği sadece bir hükümet tasarrufu olan kanunların hazırlanmasıyla ilgili bu yönetmeliğin değiştirilmesi için eline çok büyük koz geçmiş bulunmaktadır. Neden bizim Barolar Birliği temsilcileriniz o ceza kanununun konuşmalarına katılmış bulundular, neden bulunsunlar; pekala Türkiye Barolar Birliği böyle gizli konuşmalarla Türkiye'nin varabileceği bir nokta yoktur, hele bütün vatandaşları ve memleketi ilgilendiren bu kanunun açık kapılar ardında konuşulmasında ve toplumun uyandırılmasında, bilgi edindirilmesinde yarar vardır demek suretiyle pekala bu öneride bulunup ve bu

kabul edilmediği takdirde çekilir gidilir, nâtekin duyduğumuza göre İzmir'de yapılan toplantıda bu komisyona dahil olan bir tenyiz azası ben komisyonun tutumunu pek beğenmedim, benim durumuna uygun gelmedi demiş ve ayrılmış.

Şimdiye kadar vaki olmayan bir gizlilik için bir tasarrının ne şekilde hazırlanmış bulunduğu meydana, her taraftan tenkit, her taraftan beğenilmez, çeşitli yönlerde Türkiye Barolar Birliğinin tenkitleri var. Böyle bir hazırlanmış olan kanundan toplumumuz ne fayda görebilir, ana Türkiye Barolar Birliği bu gizlilik konusunu, yani hükümetin kabul etmiş olduğu, koymuş olduğu esas ortadan kaldırabilecek bir fırsattı elinde. Eğer Türkiye Barolar Birliği bu gizlilik meselesini bu şekilde ortaya atmış bulunsaydı, o zaman şimdiden sonraki kanunların herhalde daha açık bir şekilde ele alınmış olması inkâr dahiline girmiş olacaktı.

Bu, yasalara aykırı bir davranış değil, biz kabul ediyoruz, bir Adalet Bakanının yahut da oluşturulacak olan komisyonlara Türkiye Barolar Birliğinin katılmasının mecbur olduğunu, mecburiyet yok, oluşur diyor. Bunlardan istifade etmek suretiyle bir nevi açılışa doğru gitmek söz konusu olabilirdi.

Efendim, Türkiye Barolar Birliği dış ilişkilerle ilgili bir komisyonu var, komisyonlar kurulmuş, bu komisyonların kimlerden kurulduğu ve ne iş yaptıklarının rapora geçmediğini görüyoruz, belki daha evvelik raporlara geçmiş, ana benim elindeki raporlarda görmedim. Halbuki yonemin kurulu şu şu komisyonların kurulduğu söylüyor, kimler tarafından kurulduğunu

bildirmiş olmasında fayda var. Demekki yönetin kurulu çeşitli konularda kendisine yardım edecek, bilgi verecek komisyonlar kurmuş. Dışişleri komisyonu da bunlarla ilgili olarak çalışıyor olmalı.

Ben öteden beri ve Türkiye Barolar Birliğinde bulunduğundan beri bazı tabuların bazı ambargoların şahsın itibarıyla beni ilgilendirmemiş bulunduğunu söylerim. Ben bir fikri ortaya attığın zaman bana yapılacak olan itham benim sırtından gider, başka taraflara gider, ben bunlara önem vermem. Çünkü, meslek hayatında söylediğim fikirler dolayısıyla çok şeyler söylennmiştir. Onun için en kritik durumlardan bir tanesi olan dış politika-
mızın tabu olması meselesiniben bir hukukçu olarak, vatandaş olarak kabul etmiyorum.

İtibarla, Türkiye Barolar Birliğinin raporunda dış ilişkilerle ilgili şu olaylar konusunu dahasalin bir şekilde Türkiye Barolar Birliğinin oturması gerektiği kanısındayım. Yani, gazetelerin bu konuyla ilgili çeşitli yorumlarını ve haberlerini iyi değerlendirmek lazım ve tek taraflı olarak bazı değerlendirmelere gitmemek gerekir ve özellikle yapacağınız beyanatların Dışişleri Bakanlığını hemen akabinde tekzip edilmesidir.

Ben diyorumki, Türkiye Barolar Birliğinin en kritik durumlarında, mesela Kıbrıs meselesinde hazırlanmış bulunduğu Kıbrıs raporu ve dünya barolarına gönderdiği yazılar ve sıcağı sıcağına yayınlanmış bulunduğu bildiri. Bu bildiriler de Türkiye Barolar Birliği daima egemenliğimize sahip çıkmış ve onun yürüngesinde cumhuriyet ülkelerinin dış politikası ilkelerine sadık bir kuruluş olduğunu beyan etmiş, ama hiçbir zaman da

hukukçuların hukuk çerçevesi içinde bir yöntem bir tutum içine girmemiş bulunduğu vardır. Daima bir çözüm yolu, barış içinde çözüm yolubulma tarafını tutmuştur. İhtilafları körüklenek değil, bilhassa hukuk çerçevesi içinde ihtilafların çözümlenmesine yönelik olmuştur.

Bunu bizim devremizden sonra patlak vermiş bulunan Ermeninoselesiyle ilgili Sayın Vedat Burcuoğlu'nun bendenize göndermiş bulunduğu ve Türkiye Barolar Birliğine verdiği raporun son kısmında da aynı şekil olmaktadır, bakınız ne diyor;

"Dışarıdakibirtakın kuruluşlarınızın yine gerçekler yönünde harekete geçirilmesine kadar uzanmaktadır. Türkiye Barolar Birliği de bu aşanada kendisine düşeni daha yoğun bir şekilde yerine getirilmeli, en azından dışarıdaki baro örgütleri ve hukuk kuruluşlarının Ermeni sorununa ait gerçekleri ve Türk görüşünü belgelerle duyurmalı ve böylece hukukun üstünlüğü ilkesinin güzel ve doğru sözden de öteye, gerçeğe ve eyleme dönüşmesini sağlamak için tartışmada bulunmalıdır" diyor. Bu çok güzel bir değerlendirmedir, Türkiye Barolar Birliği de bu şekilde hareket etti.

Öteki taraftan, mesela Milliyet Gazetesinin 5.5.1987 tarihindeki Melih Aşık'ın sütununda büyük dostunuz diye adanın yapmış olduğu şeyde; "Amerikanın Dökneciyan bölgesinde Türkiye tarihi, anavatanları ermeni halkına geri verilmelidir."

Şimdi biz tek taraflı olarak meseleleri katiiyen ele almak merkezinde olan bir kuruluş değiliz. Bizim öteden beri görüşümüz; Birleşmiş Milletler ana sözleşmesinin 72 nci maddesinde ekonomik komisyonun dünyada çeşitli meslek kuruluşlarında

müşavirlik vazifesini gördürmektedir. Mesela dünya Af Örgütü Birleşmiş Milletlere bağlı olarak çalışır. Mesela Hukuk Yoluyla Barış Derneği ona göre olur; Uluslararası Barolar Birliği aynı şekilde.

Biz öteden beri şunu iddia etmekteyiz; biz dünyada eşi olmayan, kanunla kurulmuş bir meslek kuruluşuyuz. Diğerleri, dernek kanunlarına göre kurulmuştur. Derneklerin daha fazla hakimiyeti vardır. Nitekin de son 1971-72 senesinde Fransa'da çıkmış bulunan avukatlık kanunu da bu espriden kendisini kırtanmıştır. Onların toplumun düzeni o şekilde gitmektedir.

Şimdi biz bu şekilde olan kuruluşuz ve bizim saygınlığınız daha fazladır. Çünkü kanunen bizim yetkileriniz vardır ve buna göre işi yürütürüz.

O itibarla, biz pekala Birleşmiş milletlerin iktisadi komisyonuna müşavir üye olarak başvurabiliriz ve bu payeyi alabiliriz. Bu payeyi almak için hükümete bağlı bir kuruluş değiliz. Dünya kamu oyununda etkisi olan kuruluşlar hükümete bağlı olmayan kuruluşlardır, bunlar ağırlık verir. Biz de onlardan bir tanesiyiz. O itibarla, uluslararası arenaya girdiğiniz zaman biz Türkiye Barolar Birliği olarak uluslararasına bir şekilde çıkmak zorundayız, meseleleri hukuk yoluyla halletme meselesi.

O itibarla, biz dış ilişkiler konusunda raporda bir hayli yabancı delegeler gelmiş, evet bunların içinde hakim rolü Amerikalılar yer almakta, ziyan yok, gelsin, konuşulsun. Demekki biz yavaş yavaş bu hüviyete bürünmek zorundayız.

O itibarla, hele dış ilişkiler konusunda da bir

komisyonunuz olduğuna göre meseleleri daha etraflı konuşarak kızdırıcı, kışkırtıcı değil, akli selime dönük bir durum, tutum içinde olmanız lazım gelir.

Nitekim size bunu aynen okuyacağın, çünkü çok önemli; 9.8.1978 tarihinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 1718 sayılı bir kararı vardır, bu Helsinki Anlaşması sunuş belgesiyle ilgili bir değerlendirmedir, bunu aynen okuyorum ve ne demek istediğininide bu şekilde daha somut bir hale ve yönetim kurulu kararına dayanarak bunu söylüyorsunuz.

"Birleşmiş Milletler Anlaşmasının ön gördüğü bölgesel anlaşmalara örnek olacak nitelikteki Helsinki sonuç belgesi, belgeyi inzalayan devletlerin meydana getirdiği bir bloklaşma değildir.

Üç sepette toplanmış ilke ve sorunların, devletler arasındaki ilişkilerin barışçı düşünce ve ortamında ele alınması amaçlanmıştır.

Bu nedenle, Helsinki Sonuç Belgesi, devletler arasındaki muhtemel anlaşmazlıkları körükleyici değil, çözümleneyicidir. Başka devletlerin iç işlerine karışmamak, toprak bütünlüğüne ve egemenliğine sınırları içinde istedikleri sosyal, ekonomik ve siyasal düzeni seçme haklarına saygınlık ilkesidir.

Sorunların ve anlaşmazlıkların barışçı yollarla ve Birleşmiş Milletler Anlaşmasının temel ilkeleri çerçevesinde sonuca götürülmesinin ifadesidir.

Helsinki sonuç belgesi, belgeyi inza eden devletlerden herhangi birine ne biçimde olursa olsun bir

saldırı rampası değildir.

Helsinki Sonuç Belgesi, soğuk savaşın devletler arası ve uluslararası ilişkilerde geçersizliğinin kabulü belgesidir.

Bu nedenle, herhangi bir sepetteki ilke ve sorunlar bahane edilerek Helsinki Sonuç Belgesine eksen olan düşünce ve ortamın güdükleşmesine, sonuçta soğuk savaş kalıntıları olan askersel ve diğer bloklaşmaların azgın anlaşmazlıklarına yol açılmasına meydan vermemek gereklidir.

Helsinki Sonuç Belgesini inza etmiş devletler ve uluslar arasındaki ilişkilerin ve işbirliğinin hukuksal düzenlenmesinde izlenmesi zorunlu görülen yöntem, demokratik yol ve yöntem olmalıdır.

Helsinki sonuç belgesi, bir bloklaşma değil, fakat bir işbirliği olduğuna göre bunun gerektirdiği hukuksal düzenleme ancak geniş halk yığınlarının özlem ve isteklerine cevap verecek nitelikte demokratik bir düzen olabilir ve bu forum niteliğindedir."

Bu o kadar gerçeklere uygun bir şeydirki, Atatürk'ün şu iki ilkesine de denk düşmektedir.

İnsanları nesut edeceğim diye onları birbirine boğazlatmak gayri insani ve son derece teessüfe şayan bir sistendir.

İnsanları nesut edecek yegâne vasıta onları birbirine yaklaştırarak, onlara birbirlerini sevdirek karşılıklı

maddi ve manevi ihtiyaçları temine yarayan hareket enerjidir. Bunun 31 senesinde İkinci Balkan üyeleriyle yapmış olduğu toplantıda söyledi ve asıl önemlilerinden bir tanesi de, eğer devanlı sulh isteniyorsa, kitlelerin vaziyetlerini iyileştirecek tedbirler alınmalıdır. İnsanlığın heyeti ununiyesine ve refahı, açlık ve tazyikin yerine geçmelidir. Dünya vatandaşları haset, aç gözlülük ve kinden uzaklaşacak şekilde eğitilmelidir.

Arkadaşlar, Mustafa Kemal'in bu ilkeleri doğrultusunda hazırlanmış bulunduğunu görmüş bulunduğunuz yazı da, bizim Türkiye Barolar Birliğinin geleneksel hukuk yoluyla çözülmesi gerekli meselelere ışık tutacak mahiyettedir.

Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşundan bu yana kurulmasında haddin olmayarak şu kadar katkıda bulunmuşumdur ve daima çağdaş demokratik düzenin memleketimizde kurulması için çaba gösterdim ve Türkiye Barolar Birliği hiçbir zaman bu çabadan uzak düşmedi, şimdi de uzak düşünüyor; ana görüyorsunuzki çeşitli meselelerde değerlendirme farkları olabiliyor. Biz bu değerlendirme farklarının bir noktaya gelmesi için yönetime buradaki konuşmalarımızla bir düşünce payı ayırmak istiyoruz. Tabiatıyla kendilerinin yönetimde bulunmuş olması dolayısıyla hareketleri tayin etmek kendi yetkilerinde, gayet tabii gidinceye kadar.

Ben şunu söylemek istiyorum; Türkiye Barolar Birliği çağdaş demokrasinin bütün gereklerini ve çağdaş ekonomik, sosyal hak ve özgürlükleri içeren ve demokrasinin gelişmesi için gerekli yasal düzenlemeleri temel hakların özüne

dokunmaksızın yapılabilmesi için Birliğinizin üstlendiği görevleri ısrarla sürdürecektim kanısındayım ve kanısında olmayı da devam ettireceğini ve bunu da olmanak için de sebep olmadığını görmekteyim, ana şu konularda biraz daha uyanık olunması gerektiğini de ortaya koyan bir nevi bunlar uyarılarınızdır: O itibarla bunları söylemek zorunda kaldığımı burada ifade etmek isterim.

Tabiatıyla her işin, her konunun iki yüzü vardır. Onlar bir yüzünü gördüyse biz de ikinci yüzünü gösteririz ve doğru yüzü nedir, jalus olmaktan kurtarınız, biliyorsunuz jalusda iki yüz vardır, birisi o tarafa, birisi bu tarafa bakar. Halbuki insanların bir tek yüzü bakar, bir tarafa doğru bakmanız gerekir. O itibarla, onlar böyle söylüyor, ben de böyle söylüyorum, bir noktada birleşme söz konusu olabilecektir.

Beni mazur görmelerini de diliyorum ve hepinize de saygılarını sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Arslanalp'e teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Aziz Bulut.

AV. AZİZ DULUT - Çok değerli Divan Başkanım ve Divan Üyeleri ve yine her zaman gönlünün ve dınağının bir parçası, çok güvendiğin ve dayandığın, çok beğendiğin meslektaşların; hepinizi şu kısa anda bir kere daha karşınızda bulunmak ve sizlere hitabedebilmek için ne kadar yüreğin çarpıyorsa o kadar da mutlu bulunuyorum. Çok çok sağ olunuz.

Sayın arkadaşların, bugün Barolar Birliğinin Türkiye çapındaki toplantısında Barolar Birliğine mensup Yönetim Kurulu ve Başkanının iki veya üç yıllık çalışmasının üzerinde ama Türkiye'yi ilgilendiren konular içerisinde Türkiye'nin davalarını ortaya koyduğu için kendilerine ne kadar teşekkür etsek o kadar azdır.

Sayın Atilla Sav ve diğer arkadaşlarının yönetim kurulu üzerindeki inceleneleri, eksikliklerini, noksanlıklarını ve beğendikleri tarafları söylenelerini ve bu arada memleketi ilgilendiren hukuksal görüşleri canlandırmalarını Türkiye'nin yarını için, Türkiye'nin bir dayanağı olarak avukatlar kurulunun bu davaları ele aldığını şurada görebilmek elbette mutluluk, elbette şereftir.

Arkadaşların, övünmeden ifade edeyinki benden evvel burada söz almış çok değerli arkadaşlarının o güzel fikirleri, davranışları, o ince nükteleriyle o ince değerlendirmelerini parlamentoda duyabilseydik, televizyonda seyredibilseydik, şu ana davalar üzerinde bu kadar durabilselerdi, belki biz bu kadar parçalanmayacak ve belki de biz bu kadar endişelenmeyecektik.

Arkadaşların, itinat edinizki bir parlamentonun , Türkiye'yi idare eden parlamentonun bir parçasından daha ziyade ona yol gösteren, ona ışık tutan bir Barolar Birliğinin Türkiye'de mevcudiyeti yalnız Avrupa Topluluğunda değil, dünya çapında büyük bir olaydır.

Sayın arkadaşların, şimdi ben bir üçgenden bahsedeceğim. Bu üçgen; hakimler-savcılar-avukatlar olarak bir üçgen teşkil ederler.

Sayın arkadaşların, bu üçgenin görevi nedir; bu üçgen hukukun, ahlâkın, hakkın üzerinde adalet ilkesinin durdurulması için üçgen olarak kaynaşmış, anlaşmış, incelemiş, halkın üzerinde ibreyi durdurabilecek adaletin temini için çalışıyoruz. Hiçbir kimsede muhtaç değiliz, hiçbir kimsede de boyun eğmeyiz.

Değerli bir arkadaşın dediler ki, bazı konular üzerinde temas edildiği için ben o konulara dönmeyeceğim; arkadaşların, o konulara elbette döneceğiz.

Sayın meslektaşlar, bugün dünyayı tehdit eden tek bir konu vardır, nükleer enerji, dünyanın korkusu budur, Amerika'nın korkusu budur, Rusya'nın korkusu budur. Küçük bir radyasyonun, yani bir atom çekirdeğinin fiziksel parçalanması bütün dünyayı titretmiştir.

Sayın arkadaşların, çok esefle, çok üzümlere kaydediyorum ve üzerinde şiddetle duruyorum. Türkiye'nin de bir korkusu vardır, bu korku irtica korkusudur. En kuytu bucaklarda ümit edilmez okullarda, kahvelerde ve her yerde

çok sinsi, köylüsünden, işçisinden, öğrencisinden, öğretmeninden öğretin üyesine kadar bu kuruluşun içinde ve bu kuruluşa hizmet edenlerin mevcudiyetini hissettikçe elbette korkuyoruz, elbette üzüyoruz. Nasıl olur da bu mevzuu tam deşneden, üzerinde durmadan ve de bir kuvvet olarak haykırmadan vaz geçebiliriz.

Arkadaşların, yine değerli bir arkadaşın dedilerki, bu yalnız hukukçunun, savcının, hakimin işbirliğiyle değil, bütün aydınların bu konuya elbirliğiyle gitmeniz lazım. Bir nevi aydınlar ordusu kuralım diyor. Çok doğru.

Sevgili arkadaşım, ben size şunu ilave etmek istiyorum yine değerli bir arkadaşının ifade ettiği gibi, hakin örgütlenmiş, savcı örgütlenmiş, bizim yanımızda nasıl bulunabilir, bulunur; bize evet demek suretiyle ve ikinci halka olarak bulunur.

Arkadaşların, bir ziraat mühendisi senin yanında bulunsa ne farkeder, bulunmasa ne farkeder. Dört doktor senin yanına gelse ne farkeder, gelmese ne farkeder. Denekki Türkiye'nin davası bir nevi hukukun davası olmuştur, hukukçunun davası olmuştur.

Sayın arkadaşların, hal böyleyken şu topluluğa gelip konuşabiliyoruz ya, görüşebiliyoruz ya, varız diyebiliyoruz ya, işte topluluktan kuvvet doğar dediğiniz olay burada toplanır.

Sayın arkadaşların, sizin vaktinizi almak isteniyorum, birkaç pasaj üzerinde esaslıca duracağım.

Çok değerli arkadaşlar, 1839 Islahat Fermanı, Büyük Reşit Paşa; 1839 arkadaşların, insaf edin; bugün 1987, 147 sene evvel Islahat Fermanı demek, cumhuriyetin bir teneli denek. O orada kalmış, ilerleyememiş, fakat bir uyanıklık, bir ses, bir aydınlık, bir hüzne vermiş, herkes oraya doğru eğilmiş, bir şeyler oluyor, hen de çok iyi bir şeyler oluyor diye 150 sene evvel.

Aradan yıllar geçmiş, 1876 Birinci Tanzimat. Arkadaşların kinin gevrindeyiz, Abdulhanit'in. Şu bizim vatan şairlerinizi, o zamana göre bizim yetişmiş 8 kişinizi, yani bugünün tabiriyle bir avuç aydını naşaralara sürdüren bir rejim, ana ışık büyüktedir. Biraz dahahalk, bu ışık ne zaman kuvvetlenecek diye beklemektedir.

1908'e geldik, bir güneş doğdu, gazeteler yazıyor, mechualar yazıyor, makaleler çıkıyor ve bir hürriyet başlıyor tenkitli. Biliyorsunuz vatan sevgisi, millet sevgisi, hukuk sevgisi doğmaya başlıyor, evvelce hiç olmayan şeyler.

Sayfalarına tarihin devan ediyoruz ve 1923; bir adam çıkıyor, şöyle bir adam halkın arasından, elinde bir şey yok, millette bir şey yok. Bir tahrası yok, bir nacağı yok. Halkın arasına, dedelerimizin arasına giriyor, ikna ediyor, esir olanaz bu millet diyor.

Arkadaşların, esir olmuyor, hürriyetine kavuşuyor; istilacıların zulmünden kurtarıyor ve şöyle bir Atatürk doğuyor, tan bir güneş olarak doğuyor.

Çok değerli arkadaşlar, 1839 İslahat Fermanı, Büyük Reşit Paşa; 1839 arkadaşların, insaf edin; bugün 1987, 147 sene evvel İslahat Fermanı demek, cumhuriyetin bir teneli denek. O orada kalmış, ilerleyememiş, fakat bir uyanıklık, bir ses, bir aydınlık, bir hüzne vermiş, herkes oraya doğru eğilmiş, bir şeyler oluyor, hen de çok iyi bir şeyler oluyor diye 150 sene evvel.

Aradan yıllar geçmiş, 1876 Birinci Tanzimat. Arkadaşların kinin gevrindeyiz, Abdulhanit'in. Şu bizim vatan şairlerinizi, o zamana göre bizim yetişmiş 8 kişinizi, yani bugünün tabiriyle bir avuç aydını mağaralara sürdüren bir rejim, ama ışık büyümektedir. Biraz dahahalk, bu ışık ne zaman kuvvetlenecek diye beklemektedir.

1908'e geldik, bir güneş doğdu, gazeteler yazıyor, mechuâlar yazıyor, makaleler çıkıyor ve bir hürriyet başlıyor tenkitli. Biliyorsunuz vatan sevgisi, millet sevgisi, hukuk sevgisi doğmaya başlıyor, evvelce hiç olmayan şeyler.

Sayfalarına tarihin devan ediyoruz ve 1923; bir adam çıkıyor, şöyle bir adam halkın arasından, elinde bir şey yok, millette bir şey yok. Bir tahrası yok, bir nacağı yok. Halkın arasına, dedelerimizin arasına giriyor, ikna ediyor, esir olamaz bu millet diyor.

Arkadaşların, esir olmuyor, hürriyetine kavuşuyor, istilacıların zulmünden kurtarıyor ve şöyle bir Atatürk doğuyor, tan bir güneş olarak doğuyor.

Arkadaşların, ben Atatürk'ü savunacak, Atatürk hakkında konuşacak birisi miyim, ben onun bir çocuğuyum, ana arkadaşların, Atatürk'ü dışarıya nasıl biliyor; İngiliz gazetecileri Fransa'ya geliyor, Fransız gazetecileriyle birleşerek büyük devlet adamıPompido'yu ziyaret ediyor.

Gazete sahibi size son bir sualin var diyor, buyurun diyor; gelmiş geçmiş devlet büyükleri arasında kimi tanıyorsunuz, bize bunu söyleyebilir misiniz? Adam hafif gülümsüyor, yarım dakika kadar sükuttan sonra şöyle bakıp cevabını veriyor. Benim şimdi size Rozvelt'i mi söylememi istiyorsunuz, Truman'dan mı bahsedeyim, oradan İngiltere'ye gelip Chorcell'i mi söyleyeyim, Clamansa'dan mı bahsedeyim, Lenin'i mi söyleyeyim; hayır, hayır, bunların hiçbirisi değil, dünyanın en büyüğü Atatürk'tür diyor. Atatürk ilkeleri, Atatürk ilkelerine tabi, ne demek Atatürk ilkelerine tabii Biz Pompudo'dan daha mı güzel düşünüyoruz, bir yabancı devlet adamının bizi kıskanması, Atatürkten bahsetmemesi lazım gelen ve kendilerinden bir şey söylemesi lazım gelen adam Atatürk'e teslim oluyor.

Bugün görüyoruzki sağ mıdır, sol mudur, itimat edinki, bir devlet güvenlik mahkemesinde savunduğum gibi ve kafayı vermeyi kabul ettiğim bir toplantıda ben sordum bir savcıya, arkadaşım hürriyet istiyorsun, sende yazma hürriyeti yok, okuma hürriyeti yok, radyoyu açma hürriyeti yok, seyahat hürriyeti yok. Sen bir ülkeden bir ülkeye emniyetten izin alarak kaç gün içinde döneceğini vererek gidersin; bu mu senin bildiğin sağ, onu mu bana naksetmek istiyorsun. Bunu bir tarafa bırakalım, nedir bu sağ, Humeyni mollası mı; mutlaka tebareke mi.

Arkadaşlarım, dünyanın bir gelişmesi var, biz Müslüman çocukları elbette Müslüman olmakla iftihar ederiz, orucunu

tutmadın, namazını kılmadın mı diyoruz birisine; böyle bir töhmette mi bulunuyoruz; ama diyoruzki Türkiye Cumhuriyeti demokratik Türkiye Cumhuriyeti, laik Türkiye Cumhuriyeti, münasip olduğu yerde kendisini bulmalıdır, kendisini de bulmuştur arkadaşlarım.

Atatürk'ün resmi arkasına sağlanacaksın, portresinin arkasına geçeceksin ve oradan binbir işaretle, mimiklerle, kollarla, bacaklarla ona hakarete kalkacaksın ve bana geleceksin diyeceksinki yarın, ben de Atatürk'çüyüm. Yok sen ödleğin birisisin, sana ben Türk de demem, sanaben Müslüman da demem. Çünkü sen benim dinimi bana yanlış öğretmek istiyorsun, beni karanlığa itmek istiyorsun.

Sayın arkadaşlarım, ne olurdu şurada konuşan arkadaşlarımdan iki tanesi parlamentoda olsaydı ve şu Türkiye'yi tartacak konuşmasından birisini yapsaydı.

Arkadaşlarım hukukçu nedir? Hukukçu bence şu; hepiniz hatırlarsınız, çok güzel anılar, acı olmakla beraber çok şeyler dendi bize, kara cüpbeler, tefsiratçılar, heler neler.

Arkadaşlarım, bir parlamentoda ve bir iktidar partisinde, iktidarı elände tutan bir partide eğer hukuka ehemmiyet vermemişse, kabinesini değerli hukukçularla donatmamışsa o hükümet iki devre kalamaz, o hükümet 4-5 senede yıkılır gider, söner.

Arkadaşlarım, bir teknisyen mi bu memlekete sahip olur, şurada konuşan, her cümlesi gerçekten büyük manalar taşıyan değerli arkadaşlarımdan memlekete sahip olan konuşmaları mı; bir bakan çıkar ne dediğini bilmez, ertesi gün gazeteyi alırız okuruz manası çıkmaz; gene bir devlet adamı olmuş, bakarız Türkçe bilmez. Şu muydu, bu muydu, yazarsınız bakarsınız bir cümle değil. Efendim tarafı varmış arkasına gidelim.

Niçin? Arkadaşım, devleti idare eden adamın bir karakteri vardır, bir kariyeri vardır, hukukçu da öyledir.

Sayın arkadaşlarım, yönetime binlerce defa teşekkür ederim, geçengünkü konuşmamın belki ilhamı, belki hatırlanması içerisinde bundan sonra gelecek maddede bir avukatın mahkemedeki durumu ve tutumu, giyinişi, gülüşü, yürüyüşü, her haliyle itimat verici, güven verici ve ben varım diyen kişinin olması lazım. Bir avukat her surette kaliteden düşmeyecek, bunun dışında görgüsü az olabilir, kazaancı az olabilir. İtimat edinizki bu arkadaşları Mersin Barosu içinde anlayışlı bir yönetimle her surette yardım yapmak istiyoruz ve yapıyoruz. Onları geliştireceğiz.

Sayın Başkanım, bugün başkansın, yarın değilsin, ama bizim endişemiz yarın Divan Başkanı olarak bir genç arkadaşımın Orhan Beyi aratmaması gerekiyor. Ben Orlan Bey konuşurken bir Divan Başkanı olarak gerçekten beğendim, iftihadan kendimi alamadım. Hem genç, hem bilgili, hem cesur, hem hareketli. Arkadaşlarım, Türkiye'yi kurtaracak olan budur.

Demir bir arkadaşım eylemden sakınsın, eylem yapmayalım dedi. Eylem yapıp da biz elimize sopayı, baltayı mı alalım dedik. Kosova Bey beğendiğim bir konuşmanın içinde, Atilla Bey çok sevdiğim bir arkadaşım olarak konuşmasından dolayı tebrik ederim.

Yönetimden çok şeyler istiyorlar, ben bunu müsaade ederlerse, izinlerine sığınarak bu iki arkadaşımın bütün tenkitlerini bir cümlede toplamak istiyorum, tekrar affınızı rica ediyorum.

Daha aktiviteli, daha aktif olmalarını tavsiye ediyoruz demek Yönetim Kuruluna en güzel nasihattir.

Yönetim Kurulu bir kitap yazmış, eğer Adalet Bakanı benim işim çoktur, Müsteşar Bey benim işim çoktur, Encümen Başkanı benim işim çoktur deyip de bunu ihmal etmeyip bu kitabı alır, benden evvel konuşan saygıdeğer arkadaşım gibi altını çize çize yarın tarih dersine girecek bir öğrenci gibi şu kitabı okursa iyi olur.

Arkadaşlarım, memlekete hizmet etmek çok zor bir iş değil, şu olursamutlaka muvaffak olur; bir kere eliyle, vicdaniyla cüzdaniarasında köprü kurmayacak ve arkadaşım hiçbir zaman mevki ve para düşkünü olmayacak. Çok arkadaşlar bilirim, bakanlıklar teklif edildi milletvekilliği değil, elinin tersiyle teşekkür ederek, ben bu devre gelemem diyebilmiştir; ama bir arkadaş da kalkar en küçük bir tavsiyede memleketin canınaokuyacak bir imza eder.

Sayın arkadaşlarım, yine benden evvel konuşan, şekliyle, cismiyle pek beğendiğim nurani bir konuşmayla sayın arkadaşım şöyle buyurdular; Yönetim bütün bu işlere dikkat ederek üzerine eğilmeli ve hükümete, iktidara yol gösterilmeli, daha da bu teması arttırmalıdır, doğrudur, olduğu gibi katılıyorum. Ama benim parlamentodaki bakanım, müsteşarım, encümen başkanları önem vermeyecek, geçiştirecek ve ben burada kalacağım. Biz ne kanun değiştirebiliriz bu yöntem içerisinde, ne de yarın muttali olabiliriz.

Arkadaşlarım, Türkiye'nin durumu o kadar begeneceğiniz bir durum değil, ama şark devletlerine, buradan ilerideki Mısır ve İran dahil olmak üzere nunune bâr devletiz, ama Romanya'dan ileri geçtiğiniz zaman biraz dahageri bir devletiz, itiraz ederim bunu. Bizim isteğimiz, derhal bu aradaki fasılayı kapatmak. Hemen bir İtalya seviyesine, henen bir

Fransa seviyesine yükselmek için çalışalım diyoruz.

Sayın arkadaşlarım, herkes şarktan bahsediyor, bu şark nedir, ne değildir. Bir baştan başladım, bütün vilayet ve ilçelerin birçoğunu dolaştım. İktidarın adı ne olursa olsun, hükümetin ismi ne olursa olsun, herkesin beğenmediğini, herkesin diline pelesenk ettiği şarkta köylere kadar asfalt yol varmış, mutlaka okulu vetelefonu var. Bu kadar devlet ve hükümet çalışacak, bizim istediğimiz nedir, daha güzel, daha randımanlı, daha yarınla hazır bir durum ve tutuma geçmesini arzu ediyoruz.

Hal böyleyken, benim güvendiğim, benim dayanabileceğim bir öğretim üyesi kalkar da basit hareketlere geçerse, şu veya bu şekilde unuttum demek yok, hata ettim demek yok, ama ben suç işledim demek var.

Arkadaşlarım, Yunan cuntasında beğenmediğimiz Yunan Cuntası şu Ecevit İktidarıyla düşen cunta var ya, orada Papulos ihtilali yapan kumandan mahkemede ne diyor biliyor musunuz, bu suçun tamamı bana aittir, ben idama hazırız, ben karar verdim, arkadaşları ben ikna ettim diyor. Bir hakikata teslim oluyor. Yunan olmuş, İt İyan olun değil, hakka ve adalete teslim olan ve yarınlarda bize ışık tutacak otoritelerin davranışlarıdır bu. Bunun için benim övündüğüm, güvendiğim nokta, benim hukukçum, benim avukatım ne geliri, ne de sandalye istiyor. O sadece hakkı ve Türkiye'nin hakkını istiyor.

Sayın arkadaşlarım, daha da konuşuruz, mevzudan mevzuya geçeriz, ama sizi çok yormak da bir nevi insafsızlık olur. Dinlediniz, sizleri ayrı ayrı tanımaya çalıştım, birer birer hepimizi kucaklamaya çalıştım, o kadar sevdiğim, beğendiğim bir topluluğun üyeleri olarak sizleri bir kere daha lütfedin kucaklayayım sizi, öpeyim sizi.

Hepiniz çok sağ olun, teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Aziz Bulut'a teşekkür ederiz.

Sayın Aydın Coşar, buyurun efendim.

AV.AYDIN COŞAR (Anada Barosu)- Sayın Divan Başkanı, Divanı teşkil eden üyeler, Yönetim Kurulu Başkanın ve üyeler ve muhterem delegeler; Ben buraya gelirken stajyer arkadaşlarımla konuştum ve o arkadaşların gerçekten üzgünler, gerek barolara, gerek Barolar Birliğine ilginin az gösterilmesi sebebiyle üzgünler.

Kendilerine, bana gelen faaliyet raporuyla ilgili gerçekten çok güzel hazırlanmış kitabı gösterdim, içinde kendilerini tatmin eden hiçbir şey bulamadılar. Çok büyük laflar, çok güzel sözler, çok güzel idealler, amabizi kim yetiştirecek, biz eğer hukuk fakültelerinden avukat olarak çıktıysak staja gerek yok; yok eğer oradan avukat olarak çıkmıyorsak konulan bu stajın da çok daha ciddi, bizi çok daha ilriye hazırlayacak bir biçimde olması gerekir dediler.

Faaliyet raporunun o bölümünü stajyerler de tenkit etti. Ben bu kadar üzerinde durulan savunma hakkının var, eksik veya yok olduğu bir dönemde avukat olarak mesleğe girecek kişinin çok daha iyi hazırlanmasını barolardan ve Barolar Birliğinden bekleyen bir insanım. Çünkü biz haklarımızı koruyamıyorsak yarın onlar hiç koruyamayacaklar. Bugün buradakidelege arkadaşların karakolda kötü söz duyduklarını ifade ediyorlarsa 15 yıldan sonraki bir meslek hayatında, o stajyer arkadaşlarım mesleğe girdiklerinde çok daha kırgın, ezik ve yorgun olarak yola başlayacaklar.

Onları eğitmek hocalarından sonra, bu mesleğin en yüksek noktalarında yer alan başta Barolar Birliği Yönetiminin Başkanı

ve baro başkanlarının görevidir. Bugün stajın çok ciddi olduğunu ben stajyerlere savunamadım, savunacak bir hal de yok, her baroda ayrı bir uygulama var, gezdiğim şehirlerdeki stajyerlerle bu toplantıya gelmeden önceki bütün konuşmalarında aynı şey ifade edildi.

Ben bu konuda yönetimin faaliyetini yeterli bulamıyorum, bundan sonra çok daha üzerine eğilimesi gereken bir konu diye önlerine getiriyorum.

İkinci bir konu, geçen olağanüstü genel kurulların birinde ileri sürdüğüm KDV ile ilgili olaydı. Bu konuda yine faaliyet raporunda yeterli bir çalışmanın yapılmadığını düşünüyorum.

Sayın Başkan, o günkü cevabında Katma Değer Vergisi Kanunuyla ilgili olayın bir kanun olayı olduğunu söylemişti. Ancak bizim avukatlık asgari ücret tarifesinin barolar tarafından hazırlanıp bakanlık onayıyla işleme konulduğu da bir gerçek. Eğer KDV ile bizim kazancımızdan bir eksilme varsa, yine o asgari ücret tarifesiyle bunun izale edilebilmesi mümkündür, en azından giderilmesi mümkündür. Birçok kamu kuruluşunda çalışan arkadaşlarımız da karşı tarafa yüklenen ücretlerden ne kadar pay aldıkları hepimizin malumu ve üzerinde durulması gereken bir konu.

Bir diğer husus da, yine o toplantıda ileri sürdüğüm yabancı kuruluşların veya avukatların Türkiye'de hukuk müşavirliği ve avukatlık yapma çabaları içerisinde olduğuydu.

Şimdi bir adım daha öteye gittik. Ben İstanbul Ticaret Sicilinden bulduğum bir sözleşmede Türkler tarafından kurulmuş ve adı X dış ticaret şirketi olan bir şirketin istigal

konularından bir tanesinin hukuk müşavirliği yapmak olduğunu tespit ettim. Yani işin bir ucunu bıraktığımız anda mesleğin artık yabancı da olsa bir hukukçudan çok başkalarının eline geçtiğini de görüyoruz.

Bu, Ticaret Bakanlığının bu konuda uyarılmamasının sonucu veya yeteri kadar üzerine eğilmemesinin sonucu.

Şimdi burada ekonomik bir vakıa var, yabancılar gelecek, geliyor, geldiler. Bizden de hukukçu olmayanlar bir anonim şirket kurup bu işi, hukuk müşavirliğini yapmayı üstleniyorlar, bunlar ortada. Ancak, dışarıdan gelen ekonomik olaylar veya Türkiye'deki ekonomik olaylar Türkiye'de avukatlık mesleğinin artık daha da kurumlaştırılması gerektiğini ortaya koymuş bulunuyor. Eğer Türkiye'de de ihtisaslaşma, iş bölümü, genişleme, vergi muafiyetlerinden yararlanma gibi olayları avukatlara getireceksek, hiç olmazsa ortaklarının avukat, nama yazılı senetleriyle avukatlardan başkasına d edilemeyecek limited şirket veya anonim şirket sicilleri de boralarda tutulmak kaydıyla birtakın kuruluşlara artık yol açmak gerekiyor. Çünkü, bugünlerde stajyer sayısına baktığınızda en ufak şehirde 5-10 tane stajyer göreceksiniz. Bunlar iş bulamamanın da zorluğu içerisinde ve yabancılarla işbirliği içerisinde.

Bu faaliyetin o tarafa doğru kaydırılması bir zorunluluktur.

Bir diğer konu da, yabancı avukatlık kuruluşlarının Türkiye'de çalışmasına aracılık yapanlar yine bizim barolarımıza ve Barolar Birliğimize mensup olan avukatlar. Buyurun açın ana sözleşmelerini, Türkiye'deki temsilcilerini arayın, bizim üyelerimiz yapıyor. Bu sadece bir bakanlık olayı değil,

bu disiplin olayıdır. Eğer buna karşılığa Barolar Birliği, prensip kararlarını alır, Türk avukatlarının bu işlere, hele kapütilasyon niteliğindeki bu işlere alet alınmasını sağlar. Faaliyetin bu tarafa da yoğunlaştırılması bana göre bir eksiklik-
liktir.

Faaliyet raporunun tümügerçekten çok güzel hazırlanmış bir dilek ve temenni. Bunların ben bu seneyapıldığını düşün-
müyorum, ama önünüzdeki sene Sayın Başkan ve üyeler o kitapçık-
da yer alar hususları gerçekleştirirlerse biz kendilerine teşekkürü bir borç bileceğiz, ama bütün bunlara rağmen kendi işlerinden, kendi mesleklerinden özveride bulunarak geçirdik-
leri yıllardaki çalışmalar için kendilerine deteşekkürü bir borç bildiğimi açıkca ifade ederim.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Aydın Coşar'a teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın İskender Özturanlı.

/(İzmir Barosu)-

AV. İSKENDER ÖZTURANLI -Saygıdeğer arkadaşlarım, genelde ve normal koşullarda bir kuruluşun başarısı tasarladığı ve amaçladığı konularda gerçekleşmesiyle oranlıdır. Amaçlar nelere ve onlar ne kadar gerçekleştirilmişse, o kuruluş başarılıdır, ama bu genelde ve normal koşullarda. Anormal koşullarda tabii biraz değişir.

Birçok arkadaşım yönetim kurulunun başarısından, raporun başarılı bir rapor olduğundan bahsediyor ve sayın Birlik Başkanımızın da başarısını vurguladılar. Tabii bunlar

doğrudur.

Yalnız, yönetim kurulunun başarısı demek baroların başarısı demektir. Eğer barolar başarılı değilse yönetim kurulu başarılı olamaz. Yönetim kurulu ile barolar arasında bir iletişim yoksa, o zaman yönetim kurulunun da başarısı söz konusu olamaz.

Rapora bakıyorum, hukuk devleti, laiklik, gericilikle savaşım, baroların bağımsızlığı, yargıç güvencesi, yargı bağımsızlığı; bunların tümü var ve üç sayfa meslek sorunlarına ayrılmış, otuz sorun ortaya konulmuş ve bunları biz 17 yıldır ortaya koyuyoruz, ama hiçbirimaalesef gerçekleşmiş değildir.

Şimdi şu halde Barolar Birliğinin bir başarısızlığı mı veyahut da yönetimin bir başarısızlığı mı; bazı toplumsal nedenler yüzünden başarılı olamıyor. Ancak, raporun bir yerinde basın yayın organları ile iyi ve sıkı ilişkilerinden söz ediliyor. Ben böyle bir ilişkinin varlığı kanısında değilim.

Efendim, talihsiz bir durum, 175 inci sayfada Bursa olayından söz edilirken, Bursa'da meydana gelen olaylar Türkiye barolarının ne derece önemli kuruluşlar olduğunu vurgulamaktadır deniliyor.

Oysa, benim bildiğim kadarıyla Bursa olayı nedeniyle Barolar Birliği ve barolar yara almışlardır. Aslında kararsız kasım sözleriyle eleştiriler çıkmıştır ve o zaman hepimizi üzmüştür. Zaten bu Barolar Birliği Yönetim Kurulunun alanında değildir bu konu, bu rapora getirilmeseydi biz bunu unutmak üzereydik, fakat raporda getirdikleri için ben bunu söylemek mecburiyetini duydum.

Efendim, Başkanlık raporu bir özdeyişler halinde kaleme alınmış, güzel sözler. Teşhis doğru ve bazı tanımlar da çarpıcı biçimde getirilmiş. Mesela irtica, eskinin yeninin üstüne yürümesi biçiminde tanımlanmış ve bugün sevgili Başkanım burada açış konuşmalarında yinelediler. Ama bu güzel teşhis tedavi ile sonuçlanırsa, bir anlam taşır. Bunun tedavi usulleri gösterilmemiş.

Bu irticanın üstüne nasıl yürüyeceğiz, irtica yeninin üstüne yürüyor, biz irticayı nasıl durduracağız. Bunun engellenmesi için bir öneri yok. Ne yapıyoruz, ne yapmalıyız, ne yapmak zorundayız?

Raporda laiklik hakkında güzel sözler var. Bugün de bazı arkadaşlarımız burada Atatürkçülüğü sözde ve söylevde güzel olarak dile getirdiler, ama bugün ülkemizde Atatürkçü cumhuriyet tehlikeytedir, Atatürkçü laiklik tehlikeydedir, Bu tehlike raporda da yer almıştır, tehlikenin boyutları artık son noktasına ulaşmıştır.

Bir zamanlar sol militanın karşısına devlet gücü sağ militanı çıkarmıştı biliyorsunuz. Ne oldu, savaş alanlarında dövüşür gibi dövüştürdüler genç insanları ve devlet gücüyle, devlet yaklaşımıyla çözülecek meseleleri bu biçimde çözmediler, çözemediler ve akıllı, tutarlı davranmadılar. Bu yüzden de birçok olaylar meydana geldi ve bir avuç genci devlet güçleri durdurabilirdi, bu bir avuç genç Türkiye'nin ve Türk ulusunun yüzünü kızartacak durumlar yarattılar.

Efendim şimdi sağcı ve dinci bir faşizmden söz edilmektedir Türkiye'de. İslâmın bekçileri vanda olay yaratmışlardır.

Biliyorsunuz bir zamanlar da kanlı pazar olayı olmuştu ve bu olaya basit bir zabıta vakası dediler, İçişleri Bakanı hakkında gensoruyu Mecliste reddettiler. Arkasından üç ay sonra Ankara'da İmren Öktem'in cenazesine saldırdılar gericiler, gene bir gensoru önergesi o zamanın Meclisinde reddedildi. Arkasından başladı bazı konular. Şimdi Van'da bir ölüm vakası ve yaralamalar, İçişleri Bakanı gene buna bir zabıta vakası diyor ve bir tartışma sonucunda bunun meydana geldiğini söylüyor. Tarih acaba yineleniyor mu diye birtakım insanlar kuşku duymaktadırlar ve haklıdırlar.

Şimdi Atatürkçü laiklik tehlikededir diyorum. Türk-İslâm sentezi, Aydınlar Ocağı ve Türk Ocakları üçgeni doğrultusunda siyasal bir model oluşturulmaktadır Türkiye'de ve bu bir devlet politikası haline getirilmektedir.

Tanzimatın düalist görüşüne ağırlık verilmekte, bir yanda millî eğitim, öte yanda bir dinsel eğitim söz konusu olmaktadır, tevhidi tedrisat dediğimiz öğretim birliği yasası çiğnenmektedir.

Mecliste camii, uluslararası fuarlarda camii, üniversitelerde camii yaptırılmaktadır ve bunların paralarını da Rabıta Örgütünden sağlandığı artık ayyuka çıkmıştır.

Birkaç gün sonra 19 Mayıs'da Samsun'da üniversitede bir cami açılacak ve bunun töreni 19 Mayıs'da yapılacaktır. Tüm kamu kurum ve kuruluşlarında mescitler açılmıştır. Namaz kılmayan, oruç tutmayanlar üzerine saldırılar düzenlenmektedir, bunlar bir örgüt tarafından yapılmaktadır. Kamu kurumlarındaki yemekhaneler Ramazan aylarında tatile geçmektedir. Okul kantinlerinde Ramazan ayında kapatılmaktadır.

Bu konulara özür diliyorum yalnız yönetim kurulu değil, biz Türkiye Baroları olarak bir tavır koyamıyoruz.

koymamız gerekmektedir.

Atatürkçü devrimcilerin iki amaçları var. Birisi, uygarlık düzeyine ulaşmak, ötekisi de ulusun mutluluğu. Ötekiler, devrimcilik, laiklik, cumhuriyetçilik ve halkçılık; bunların hepsi onlar için birer araçtı. Amaç, çağdaş uygarlık düzeyine erişmek ve ulusun mutluluğunu sağlamaktı, ama bugün onların araç olarak saptadıkları ilkeler bizim için amaç haline gelmiştir. Eğer daha çok susar ve daha çok suskun kalırsak yarın öbür gün bu ilkelerin bir hayal olması yerde bir tehlike ile karşı karşıya kalabiliriz.

Başkanlık raporunda Türkiye baroları Atatürk devrimini laik cumhuriyeti, demokratik hukuku her zaman ve her şartta korumaya azmetmiştir diyor.

Azmetmek gayet güzel bir terim, ama azmetmekle iş bitmiyor ve onu bu azmi bir eylem haline dönüştürmek ve bir harekete dönüştürmek gerekmektedir ve gene deniyor ki, irtica her zaman karşısında Atatürk ilke ve devrimleriyle şekillenmiş devletimizi bulacaktır. Arkadaşlar, hangi devleti bulacak; bugün devlet laikliği candan koruyan ve laikliği candan benimseyen kişilerin elinde değildir ne yazık ki. Devrim sözcüğünden korkulmaktadır.

Gene raporun aynı yerinde, irtica her zaman karşısında devrimleri savunan milletimizi bulacaktır deniyor. Güzel, bulacaktır gerçi, ama bugünkü politika Türk ulusunu çağ dışı bir eğitimle çağ dışı bir düzene götürmektedir. Bugünkü politika gene Türk Ulusunu çağdışı bir giyine sürüklemektedir ve çağdışı okullar ile yarıncı tehlikelerin boyutlarını daha da çok büyütme çalışmaktadır.

Bunları görmemezlikten gelmek bizim için çok tehlikeler yaratacaktır.

Gene irtica her zaman karşısında devlet anlayışımızın kurumsallaşmış şekli olan hukukumuzu bulacaktır. Bu teşhis de güzel, her zaman bulacaktır, ama ne yazıkki yavaş yavaş bu Atatürk'ün getirmiş olduğu, devrimin getirmiş olduğu aydınlık hukuk yavaş yavaş kemirilmektedir ve adım adım teokratik bir devlet ve hukuk doğrultusunda yol almaktadır ve bugün Türkiye'nin sayılı yazarları biliyorsunuz İslâm cumhuriyetinin gelmek üzere veyahut gelme yolunda olduğunu söylüyorlar ve dinsel faşizmden söz ediyorlar, din devleti tehlikesinden bahsediyorlar. Bir şey yoksa eğer, bu önem verdiğimiz yazarlar bu lafları neden söylesin. Bazı gerçekler ve somut gerçekler var.

Raporda, 60 yıl sonra Atatürk devrimlerinin tartışılır olması son derece korkunç bir olaydır deniyor, teşhis gene doğru, katılıyorum. Ülkemizin aydınları bu tehlikenin karşısında ürkek, içtenlikten uzak, nemelâzımcı bir tutum içindedirler deniyor; tamam ona da katılıyorum, ama çok dikkat etmemiz lazım, bu suçlamayı yarın ülkemizin aydınları ve ülkemizin avukatları olarak bize yöneltmesinler ve bu konuda da biraz dikkatli olmaya, hepimizi dikkatli olmaya çağırıyoruz.

Mesela nasıl olacak, bunları söylüyorum ama bunları nasıl yapacağız; Şimdi Türk-İslâm sentezi doğrultusunda bundan 15 yıl öncesinden başlamıştır Türk Ceza Yasasınının 175 nci maddesinde bir değişiklik yapılmak isteniyordu, o zamanlar yapılamadı.

Demokrat Partisi iktidarı zamanında bir takrir meclise geldi, bu öneriyi bile Demokrat Parti iktidarı geri çekmek mecburiyetinde kaldı, laikliğe aykırı olacağı davranışıyla; ama Mehmet Pamat diye bir Danışma Meclisi üyesi 175 inci maddesini değiştirdi, Danışma Meclisinden karar çıktı, ama Güvenlik Konseyi bu kararı onaylamadığı için kanunlaşmadı. Fakat 1983'de hemen ANAP İktidarı 175 nci maddeyi değiştirdi, biliyorsunuz Anayasa Mahkemesi bir hükmünü iptal etti, ama biz bunlar karşısında tavır koyamadık. Bunlar adım adım demokratik hukuktan, laik hukuktan alınan bir ödünler olarak karşımıza çıkıyor.

3266 sayılı Kanun, 6.3.1986 tarihinde yürürlüğe girdi, küçükleri muzır neşriyattan koruma yasası, inceleme kurulu diye bir kurul, din adamını görevlendirdiler bu kurulda. Arkasından sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik yasası, 3294 sayılı; mütevellî heyetine müftüler alındı ve o tarihten sonra mahallenin, köyün fakur fukarası müftülerin ve vaazların, inanların da katıldığı bir kurul tarafından değerlendirilir oldu.

Şimdi bunlar Atatürkçü laikliğe aykırıdır. Çünkü din görevlileri hiçbir zaman devlet işlerinde çalıştıramazlar. Bu devlet işi ve buradan da birtakım laiklikten, ödünler veriyoruz, fakat bunlar karşısında tam olarak duramıyoruz.

Raporda, hukuk devleti söz konusu edilmiş ve öteden beri hukuk devletinden söz ediyoruz, ama somut görüşler, somut öneriler yok. Zamanı geldiği halde bu konular üzerine eğilemiyoruz, ama Türkiye barolar çapında eğilemiyoruz, biraz sonra geleceğim ona.

Çarpıcı biçimde konuyu ortaya koyamıyoruz. Hukuk devletiyle bağdaşmayan Anayasadaki hükümler var, biz Anayasanın tününün değiştirilmesinden yanayız, ama zamanı geldiğinde hangi konuda bir mesle, sorun çıktıysa onun üstüne derhal parmağınızı basmak mecburiyetindeyiz. Mesela 105/2 maddede Cumhurbaşkanının resen inzaladığı kararnameler ve emirler yargı denetimi dışındadır. Zamanı geldiğinde bunın üzerinde durmak gerekir ve 125/2, Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemleri ve Yüksek Askeri Şûra kararları yargı denetimi dışında bırakılmıştır. 159, 100 ve 160 inci madde; Savcılar ve Hakimler Yüksek Kurulu Sayıştay kararları yargı denetimi dışında bırakılmış, geçici 15 inci madde ile belirli 2,5 yıllık süre içerisinde çıkarılan bütün yasalarki, o yasalar içerisinde Hakimler Yasası da var, bizim yasalarımız da var, bunların Anayasa Mahkemesine götürülmesi olanaksız. Bunları zamanı geldiğinde eğer Türkiye baroları bunlar üzerine eğilir ve çarpıcı biçimde dururlarsa bu konularda daha başarıya ulaşacağımız kanısındayım.

Sevgili Başkanım, 7. Olağanüstü Kurultayda dedilerki, Dördüncü Hukuk Kongresini öneriyorum dediler. Bunu yapalım, bu öteki çalışmaların paralelinde bilimsel bir çalışma olacak ve bunu yaptığımız zaman başının diğer iletişim araçlarının gözleri bizim üzerimize olacak, bazı konuları somut biçimde ortaya getireceğiz. Bu bakımdan, bunun üzerinde dikkatle durulmasını rica ediyorum.

Mesela Türk Ceza Yasası taslağı konusunda Türkiye baroları İstanbul'dan Adana'ya kadar birtakım paneller yaptılar, çok olumlu oldu, bir çok gazetede yer aldı.

Bunun gibi konular çıktığı zaman barolar arasında bir iletişim de derhal her baro kendi çapında bazı şeyler yaparsa birçok meseleyi çözüme kavuşturacağız kanısında oluyorum bazan ve bunları somut bir biçimde zamanı geldiğinde vurgulamak gerektiği kanısındayım söz ve söylevlerden kurtulmak için, kamu oyu oluşturmak için.

Nisan ayındaki olağanüstü toplantıda sevgili Başkanım eleştirilere uzun uzun Tekirdağ'da cevap vereceğim dediler. Şimdi ben o konuda bana iki konuda cevap verdiği için açıklama getirmek istiyorum ve kısaca iki konuyu ele alacağım.

O konuşmada ben dedimki, Birlik Başkanımız, yönetim kurulu bir basın toplantısı yaptı, televizyonda da gösterildi, Türk Ceza Yasasının değiştirilmesi taslağı üzerinde durdular. 141, 142 ve 143 üncü maddelerin demokrasiyi koruma yasası adı altında başka bir yasada yer almasını istediler ve bu bizim öteden beri Türkiye Barolar Birliğinin üzerinde durduğu bir tutuma aykırıydı, gene de bunu diyorun. Çünkü biz olağanüstü her şeyin karşısına çıktık, olağanüstü mahkemelerin karşısına çıktık, siyasal mahkemelerin karşısına çıktık, olağanüstü yasaların karşısına çıktık ve Devlet Güvenlik Yasasının olağanüstü olduğu için karşısına çıktık. Normalde bunların halledilmesi gerekli olabileceğini söyledik.

Bu bakımdan, bu talihsizliktir dedim, ana Sayın Kazan arkadaşımız söylediler, o bu rapora alınmasaydı ben daha çok memnun olacaktım. Rapora alındığı için bu eleştiriyi yinelenek zorunda kalıyorum.

İkinci bir konu var, 7. Olağanüstü Genel Kurulda 3256 sayılı Yasanın yorumu genel kurula getirildi, bu yorum

istendi. Birçok arkadaşımız genel kurulda 1987 ekim ayında yapılması gerektiğini söylediler.

Sayın Başkanım, verdiği cevaplarda ekseriyet bu noktada tecelli etti dediler. O konuşmalardan bir tanesini Emin Baltaoğlu yapmıştı. Sayın Baltaoğlu aynen, "Bu konuda bir tereddüt hasıl oluyorsa, Yüksek Seçim Kuruluna gidilsin derim," ama benim orada eleştiririm, niçin Adalet Bakanı bir kongrede siz bu konuyu ele aldınız, ortaya getirdiniz. Bazı arkadaşlarım Yüksek Seçim Kurulu, bazısı da 87, 88 dedi, bunu Adalet Bakanına sormasaydınız daha iyi olurdu, çünkü biz bir taraftan bağımsızlık istiyoruz, bir taraftan da Adalet Bakanına bunu soruyoruz. Adalet Bakanı bunun mercii değildir demek istemiştin, ama yanlış anlaşıldım gibi geldi bana. Benim amacım 1987 veya 1988'de olsun değildi. Birlik Yönetim Kurulunun bunu Adalet Bakanlığında sormasaydı, kendisi karar verseydi, genel kurulu da hiçe sayarak veyahut dinlemeyerek.

Sayın Başkanım o günkü konuşmasında dedilerki, barolar-
dan bazıları 1987 için bize öneri verdiler, bizim de zaten düşüncemiz o idi, Adalet Bakanlığına gitmekte sakınca görmedik, bunun bir baskı olduğu kanısında değilim dedi.

Efendim özür dilerim, ben bir baskı demedim, eğer ben baskı dediysem yanlış anlaşılmaya neden oldum demektir, baskı sözcüğünü kesinlikle kullanmadım, gidilmeseydi iyi olurdu dedim.

Saygıdeğer arkadaşlar, öyle sanıyorumki bugünkü konuşmalar burada olumlu olarak geçmiştir, ama bir kez daha şunu

tekrar ediyorum. Bu konuşmalar burada kalma n. Bütün delege arkadaşların kendi barolarında yönetime destek olsunlar, bugünkü durumun içinden çıkılmaz durumun, gerçekten tehlikeli olan bir durumun önlenmesi için ancak biz bu yolda bir katkıda bulunabiliriz, bizim baskı grubu olarak yapabileceğimiz bundan başka bir şey yoktur.

Arkadaşlarım eylemlerden bahsettiler, onlar da olabilir, biliyorsunuz biz mahkeme kararlarının, Danıştay kararlarının uygulamadığı için bir gün mahkemelere çıkmamış ve eylem yapmış bir baronun mensuplarıyız. Bunda herhangi bir tehlike yoktur. Zamanı geldiğinde eylem de yapalım. Arkadaşımızın dediği gibi elinize başka bir şey alacak değiliz. Düşünce alanında sözlerimizi söyleyerek bazı davranışlarımızla bazı konuları ortaya koyarak yapılacak eylem, baroların bir onuru olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın İskender Özturanlı'ya teşekkür ederiz.

Sayın Tahir Talat Aker, buyurun efendim.

AV.TAHİR TALAT AKEV (İstanbul Barosu)- Sayın Başkanlar, aziz meslektaşlarım; bu kadar bu toplantılarda deneyimleri çok olan, yıllardan beri bu toplantılara katılan meslektaşlarımdan sonra konuşmam belki büyük bir cesaret eseridir, belki de bu meslekte oldukça eski fakat dediğim gibi baroların faaliyet işlerinde yeni bir arkadaşınız sıfatıyla bu ilk konuşmam belki deson konuşmam olacaktır. Çünkü, bundan sonraki dönemde delege olacağımı tahmin etmiyorum, fakat o toplantıda da 40 yıllık bir avukat sıfatıyla aranızda bulunmaktan mutluluk duyacağım.

Yönetim Kurulu faaliyet raporunu okudum, dikkatle okudum ve hakikaten bunu bir eser olarak nitelendirdim. Kendilerine teşekkür ederim.

Burada kendilerine karşı tevcih edilen eleştiriler arasında faaliyetlerinin kısıtlı olması, kullandıkları yöntemin isabetli olmaması gibi konulardı. Belki de bu eleştirilerde hakikat payı var, fakat Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek lazım.

Nasılki Sayın Atilla Sav fevkalade bir dönemde elinden geleni yapabildiğini izah etmişse, bizim yönetim kurulumuz da bir fevkalade dönemden normal döneme geçiş döneminde o dönemin icabettirdiği hususları yerine getirmeye çalışmıştı ve bundan dolayı kendilerinikutları. Çünkü, aktif olmak, devanlı eyleme kadar gidecek faaliyetlerde bulunmak iyi bir şeydir de, eğer bunun dozunu aşarsak saygınlığımızın da kaybolması ihtimalini gözden uzak tutmamak gerekir.

Raporda 75-80 inci sayfada sözü geçen katılım konusu üzerinde ben de uzun uzadıya düşündüm. Katılımın karşısına

çıkarılan depolididasyon metodu. Rapordaki bu isteklere, bu görüşlere katılmamak mümkün değil. Yalnız bunda da ölçüyü tam olarak verebilmemiz gerekir.

Sayın Arslanalp, bundan evvelki olağanüstü toplantıda Barolar Birliğinin ekonomik konularda da görüş sahibi olacağını söyledi, bugün de tekrar etti. Bunda kendisiyle tamamen mutabık olmadığımı ifade etmek isterim.

Eğer biz çoğulcu demokrasiyi içtenlikle istiyorsak ve onun için mücadele ediyorsak, eğer çoğulcu demokrasiyi başka bir rejime geçmek için daha müsait bir fırsat olarak düşünmüyorsak, çoğulcu demokraside en tabii olan şey, muhtelif ekonomik modellerin çatışmasıdır.

Biz Barolar Birliği olarak bu ekonomik modelin çerçevesini çizeceğiz, bu hangi ekonomik model uygulanırsa uygulansın, onda hukukun üstünlüğünü sağlamaya çalışacağız, ama bir ekonomik modellerden, yani liberal ekonomiyle müdahaleci ekonomi arasında bir tercih yapmayacağız. Bu, siyasi partilerin ve seçmenin işidir.

Bir ülkede milletin yarısı-demokraside böyledir, bir modeli isteyecek, öteki yarısı öteki modeli isteyecek. Bazan biri iktidara gelecek, seçmen devamlı gayrimemnun bir insan olduğuna göre, iktidarını düşürecek, öteki modele geçecek.

Batıda görüyoruz, hangi model gelirse gelsin piyasa ekonomisinden pek uzaklaşılmıyor ama, bu sosyal reformların da ihmal edileceği anlamına gelmez. Ama biz eğer bir ekonomik model lehine fetva verirsek, o zaman bir siyasi partiyi tutmuş oluruz. O zaman da o siyasi partinin belki aramızda

çıkarılan depolididasyon metodu. Rapordaki bu isteklere, bu görüşlere katılmamak mümkün değil. Yalnız bunda da ölçüyü tam olarak verebilmemiz gerekir.

Sayın Arslanalp, bundan evvelki olağanüstü toplantıda Barolar Birliğinin ekonomik konularda da görüş sahibi olacağını söyledi, bugün de tekrar etti. Bunda kendisiyle tamamen mutabık olmadığımı ifade etmek isterim.

Eğer biz çoğulcu demokrasiyi içtenlikle istiyorsak ve onun için mücadele ediyorsak, eğer çoğulcu demokrasiyi başka bir rejime geçmek için daha müsait bir fırsat olarak düşünmüyorsak, çoğulcu demokraside en tabii olan şey, muhtelif ekonomik modellerin çatışmasıdır.

Biz Barolar Birliği olarak bu ekonomik modelin çerçevesini çizeceğiz, bu hangi ekonomik model uygulanırsa uygulanırsa, onda hukukun üstünlüğünü sağlanmaya çalışacağız, ama bir ekonomik modellerden, yani liberal ekonomiyle müdahaleci ekonomi arasında bir tercih yapmayacağız. Bu, siyasi partilerin ve seçmenin işidir.

Bir ülkede milletin yarısı-demokraside böyledir, bir modeli isteyecek, öteki yarısı öteki modeli isteyecek. Bazen biri iktidara gelecek, seçmen devamlı gayrimemnun bir insan olduğuna göre, iktidarını düşürecek, öteki modele geçecek.

Batıda görüyoruz, hangi model gelirse gelsin piyasa ekonomisinden pek uzaklaşılıyor ama, bu sosyal reformların da ihmal edileceği anlamına gelmez. Ama biz eğer bir ekonomik model lehine fetva verirsek, o zaman bir siyasi partiyi tutmuş oluruz. O zaman da o siyasi partinin belki aramızda

çoğunlukta olan taraftarları bizi alkışlar, ama o siyasi partiye karşı olan meslektaşlarımız ve mesleğimiz dışındaki kişilerin de Barolar Birliğine karşı saygınlığı kaybolur. Çünkü, Barolar Birliği bir siyasi partinin organı olarak görülür.

Ekonomik konularda hüküm verirken bu sakıncaları göz önünde tutmamız ve oldukça ölçülü olmanız gerekir.

Bir vergi sorunu var. Raporda vergi sorunları üzerinde durulmuş, yapılan müracaatlar bahsedilmiş. Elden gelen yapılmıştır, fakat işin kökünde yatan bu değil. Yani işin kaynağında bir serbest meslek düşmanlığı, yalnız bizim mesleğimize karşı değil, doktorlara karşı da, serbest mimar ve mühendislere karşı da bir serbest meslek düşmanlığı var. Bu, serbest meslek erbabının daima çok vergi kaçırdığı imajından hareket ediliyor. Bunun içinde bazı bürokrasinin kıskançlık hisleri de yatıyor.

Bir avukatın aldığı ücreti bir davada benim maaşım kadar para aldı deniyor. Avukatın genel giderleri, ödeyeceği vergiyi düşünmemiştir. Bu tip düşünceler de avukatların ve bütün serbest mesleklerin ülke çapında kötü tanıtılmasına ve onlar aleyhine birçok tedbirler alınmasına sebep olmuştur.

Yalnız raporda geçen tedbirler değil, serbest meslekte arabasını en çok kullanan serbest meslek erbabı olduğu halde, masrafını gider kaydedememesi, bir temsil masrafının kabul edilmemesi gibi devanlı getirilen birtakım kısıtlamalarla serbest meslek edinmek istemiştir.

Batıda serbest meslekler bir araya gelmiştir, birtakım federasyonlar kurmuşlar ve serbest mesleğin hukukunu

savunmaya çalışmışlar. Ben bunların dökümü tasyonunu getirdim, hatta ilk hevesle baro yönetim kuruluna katıldığınız zaman barolar çapında pek mümkün olmaz, çünkü bizde barolar kamu kuruluşudur, ama meslektaşlar arasında, muhtelif serbest mesleklere intisabeden, politikacı olmayan kişiler arasında acaba böyle bir kuruluş yapamaz mıyız, bir kamu oyu yaratmaya çalışamaz mıyız. Serbest mesleğin ülke çapında gerek ekonomik bakımdan, gerek başka bakımlardan önemini belirtenez miyiz diye düşündüğünüzde pek kimseden yardım görmedim, herkes maliyenin kendisine musallat olmasından korktu.

Yine de Barolar Birliği çapında ve diğer serbest mesleklerle bir araya gelerek serbest mesleğin gerçek inajını kamu oyuna anlatmak ve bir kamu oyu yaratmak bu dertlerin halledilmesi için yegâne çaredir. Yoksa maliyenin bize karşı tutunları devam edecektir.

Bu, yabancıların kurduğu limited şirket ve biraz önce meslektaşımızın bahsettiği anonim şirket sorunu mevcuttur. Bu sorun dahaziyade Türkiye'ye giren yabancı sermayenin kendi kontrol mekanizmasını getirmek istemesinden doğdu, yani mali müşavirlik ve muhasebe müşavirliğinden doğdu, sonra da yavaş yavaş hukuk müşavirliğine sıçramaya başladı, ama eğer biz Avrupa Ekonomik Topluluğu içine gireceksek zaten bu problem gelecektir. Sayın Coşar'ın önerdiği teklifler çok isabetlidir, makroda düşünmek ve bundan 5-10 sonesi için alınabilecek tedbirleri ve bu tedbirler içindeki hukukumuzu bugünden düşünmeniz ve hazırlanmanız zorunludur.

Baro yönetim kuruluna seçildiğim 1984 yılında yönetim

kurulunun en kıdemli üyesi sıfatıyla disiplin işlerinin yönetilmesi bana verilmişti, şikâyet konusunun yönetimi. Bu itibarla bilhassa İstanbul gibi 9 bin üyesi olan bir baroda işler de çok olduğundan pek çok olayları müşahade ettin.

Disiplin işlevi bakımından, Adalet Bakanlığının davranışı bakımından yapılan eleştiriler doğrudur. Yalnız, bir defa Adalet Bakanlığının anlamak istemediği bir husus var. Bu yasal hükümler neden getirilmiş, bu yasal hükümler yalnız avukatlar için yok, kamu görevi gören memurlar için de var. Bu tip hükümlerin getirilmesinin sebebi, buldukları mevki, yaptıkları iş itibarıyla devamlı birtakım hücumla maruz kalan kişilerin uluorta mahkemeye sevkedilmemeleri, bazı barajlardan geçmeleridir. Adalet Bakanlığının soruşturma kovuşturma izni, Ağır Ceza Mahkemesinin son soruşturmanın açılması kararı bu. Ama onlar bunu böyle anlamıyor, ben avukatı yakaladım şeklinde son derece tarafgirane objektif olmayan ölçülerle hareket ediyor.

Yeni başlamıştık işe, biraz da aceniyiz, bir dosya geldi, genç bir meslektaş, yeni başlamış; müvekkilinden bir avans almış, o avansla ihtilafa düşmüş, hesabını vermiş bir niktârını da ücretim var diye tutmuş, ya 10 ya da 20 bin lira idi. Bu arkadaş emniyeti suiistimalden ağır ceza mahkemesine gönderdiler ve o zaman 154 üncü madde meri olduğundan 154 üncü maddenin de uygulanması gerekli, bir müddet salladık, sonunda mecbur kaldık ve 154 üncü maddeyi uyguladık.

Başka bir olay, rakamlar daha büyük, ama aradaki fark, bir emekli hakimlikten gelen avukattı, olay hukuki

mahiyette olduğundan kovuşturma açılmasına yer olmadığına karar vermişti.

Bu tip tezatlar mevcuttur, fakat bir çalışma gerektirmektedir ve bu barolar çapında bir çalışma gerektirmektedir. (Alkışlar)

Umumiyetle disiplin işlerinin büyük bir kısmı Barolar Birliğine intikal etmemektedir, itiraz kararlarına itiraz edilmemektedir. Bu çalışma barolar çapında yapılmalı, Barolar Birliğine intikal ettirilmeli ve uygulamadaki objektiflikten uzak kıstaslar meydana çıkarılarak Adalet Bakanlığıyla elbette bir diyaloga girilmelidir, daima diyalog taraftarıyız ama bu dokümanlarla diyaloga girdiğiniz zaman herhalde neticeyi daha kolay tevdi edebiliriz.

Barolar Birliği bülten çıkarıyor, dergi çıkarıyor doğru, çok isabetli, fakat bence bu yayınla ilgili bir görev daha var. Aslında avukatın problemi, avukatlık mesleğinin bilinmemesindedir. Ekin ayında Cenevre'de bir uluslararası avukatlar toplantısında bulundum. Bir günlük mesai, vukatlıklıkta tanıtım meselesine vermiştin. Kıta Avrupası avukatı bizim gibi katı, avukat reklam yapamaz, kişisel reklam yapamaz, ama mesleğin reklamı muhakkak yapılmalıdır, mesleğin tanıtımı muhakkak yapılmalıdır. Bu, avukata, meslek adamına hitabeden yayınla değil, o yapını zaten biz okuyoruz, zaten bugüne kadar okumuşuzdur. Kamu oyuna, avukat olmayan kişiye yapılacak yayınla bu mesleğin ne olduğu, tarihi ve avukatların özverisi anlatılmalıdır ve bunu birçok baro, hatta bazı sergilerde bir yer kiralamak suretiyle avukatlığı halka anlattıklarını ve radyo ve televizyonlarda avukatın saati diye saat almak suretiyle avukatlığı kamu oyuna anlattıklarını

öğrendin.

Böyle bir uygulamanın bizde de yapılması olanaklar nispetinde temenniye şayan.

Son bir nokta, çok önemsiz belki, ama 179 uncu sayfada bir ilke kararı var. Antalya Barosundan bir meslektaş, tabelasına İngilizce avukat kelimesini koymak istemiş, Barolar Birliğimiz bir ilke kararı almış. Tabelaya koymazsın demiş, bir diyeceğim yok. Yalnız tabela anarşisine de bir son vermemiz gerekir, hani avukat tabelaları konfeksiyoncu tabelası gibi dikeyine çıktığı bir ortamda tabelalar hakkında fetva vermemiz çok önemsiz oluyor. Fakat bir de demişler, başlıklı kâğıdında Türkçe avukat kelimesiyle akademik titrinde başka bir şey kullanamaz, kanunumuz öyle. Dün geceye kadar ben bunu çok yadırgadım. Şimdi ben şu sonucu vardım, acaba sonuç doğru mu; mahkemeye verdikleri başlıklı kâğıtta, yoksa yabancı dilde yapacakları muhaberede avukat kelimesini koyacaksa, bilmem hukuk doktorunu Türkçe yazacaksa altına avukatın Almancası şudur, hukuk doktorunun da Almancası şudur diyecek. İrticain temeli taassuptur, taassupla mücadele ettiğimiz bir sırada böyle bir karar biraz taassup olmuyor mu?

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Buyurun Sayın Teoman Evren.

AV. İTOMAN EVREN (Türkiye Barolar Birliği Başkanı)-Çok değerli delege arkadaşlarım, bu gecikmiş saatte beni sabırsız olduğunuz bir anda dinlemek lütfunda bulunduğunuz için sizlere gönülden teşekkürlerimi sunuyorum.

Bugün Tekirdağ'da yapmış olduğumuz Türkiye Barolar Birliğinin 19. Genel Kurulu, yönetim kurulumuz için ve şahsım için çeşitli övgüler ve çeşitli yergilerle dolu geçti. Kanımca bu yergileri bu ağırlıkta hak etmiş olduğumuzu sanmıyorum. Ancak, bir genel kurulun bu derece çekişmeler içinde bulunması bizim başarımız hakkında bazı arkadaşlarımızın yanlış değerlendirmeler içine girmiş olduklarının en güzel göstergesidir.

Elbetteki biz hukukçuyuz ve elbetteki hukukçunun hoşgörüsü içinde bütün eleştirileri yerinde karşılayacak, bu eleştirilerden yararlanmak için gerekli her türlü tedbiri alacağız.

Hukukçuların en büyük özelliği, olaylar karşısında hukukçu düşüncesi ve disiplini içinde düşünmek ve böylece asgari müştereklerde birleşmektir.

Şimdi arkadaşlarına ayrı ayrı cevap verirken, belki bazı tedavüller olacak, onlara yeterince tekrarda bulunmadan bazı cevaplar vermek istiyorum.

Sakarya Barosundan Demircan Dilek, yönetim kurulumuz çalışmalarını övgüyle ifade eden konuşmalar yaptılar, ancak Barolar Birliği kesenekleri konusunda eleştiriler getirdiler. Bu eleştiri yeni bir eleştiri değildir, senelerdir süre gelen bir eleştiridir. Ancak gene faaliyet raporu okundu ise, tahmin ediyorumki bütün delegeler raporu okumuşlardır, kesenekler konusunda herhangi bir zorlamaya gerek kalmadan barolarımızın kendiliğinden büyük bir arzu ve özveri içinde bu kesenekleri

ödeme gayreti içine girmiş olduklarını görmekteyiz. Nitekim, elimizdeki baro borçlarının tespit ettiğimizde pekçok baronun birikmiş borçlarında büyük bir azalma göreceksiniz. Bu iki sebepten kaynaklanmaktadır. 1. Artık Türkiye baroları Barolar Birliği camiası içinde bir bilinçlenme sürecine girmişlerdir. İkinci önemli nokta da, Türkiye Barolar Birliğinin giderek artan mali gücü dahafazla hizmet üretme olanakları yaratmış ve bu olanaklar sebebiyle de barolarla ilişkilerimiz giderek artan düzeyde güçlenmiş ve kuvvetlenmiştir.

Şunainanıyorunki, hiçbir zorlama tedbiri olmadan çok yakın bir zamanda bütün baroların keseneklerini arzu ile ve son kuruşuna kadar ödemiş olduklarını göreceğiz. Bu nedenle, herhangi bir zorlama tedbirine gerek görmemekteyim, bunu arzu da etmemekteyiz. Çünkü Türkiye Baroları, Türkiye Barolar Birliğiyle daima iyi ilişkiler içinde olmalıdır. Bazı barolarımızın gerçekten büyük sıkıntıları vardır, hatta gerekirse bu barolarımıza maddi katkıda da bulunmamız gerekebilir.

Hatay Barosu Başkanı Nabi İnal arkadaşımız bizleri onurlandıran, yüreklendiren konuşmalar yaptılar. Bu konuşmalarının içinde diğer bir çok konuşmacı arkadaşımızın da temas etmiş olduğu irtica konusuna çok büyük önem verdiler.

Biz irtica konusunda hiçkimseden katkı düşünmüyoruz ve irtica konusundaki bütün düşüncelerimizi de zaman geçirmeden en büyük cesaretle vurgulamak gereğini duymaktayız.

Türkiye Barolar Birliğinin çeşitli vesilelerle basına ve kamu oyuna açıkladığı barolarımıza gönderdiği genelgeler incelenirse, irtica konusunda ne derece cesir, ne derece önemle durmakta olduğumuz görülecektir.

Ancak, irtica konusu bugün çok büyük boyutlara ulaşmıştır. Iskender Özturanlı'ya vereceğim cevapta bu konuya daha büyük genişlikle değinmek istiyorum. Aslında bunu bir cevap da kabul etmeyebilirsiniz. Daha çok bu konuyu o noktada irdelemek istemekteyim.

Şerafettin Gökalp arkadaşımız, genel kurul tutanaklarının bastırılması gerektiği konusunda görüş açıkladılar, hatta bu konuda yasalarımızda herhangi bir açıklık bulunmadığından bahsettiler, ama buna rağmen bu tutanakların bastırılması gerektiğini ileri sürdüler.

Gerçekten, Türkiye Barolar Birliğinin genel kurul tutanakları Türkiye'deki hukuk, Türkiye'deki yargı ve Türkiye'deki yargı ve hukukun sorunları konusunda çok önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Burada değerli ve seçkin delegelerimiz çok önemli fikirlerini ifade etmekteydiler ve bizi mutlu eden husus da, daha çok her gün seslerini duyurmak imkânına sahip barolarımızın dışındaki konuşması her zaman huzurlarınıza gelmeyen baro mensuplarımızdan çıkan çok ciddi, önemli dertlerin bu genel kurullarımızda yankılanması ve raporlarımıza geçmesidir.

Bugüne kadar raporları bastıramamış olmamızın sebebi bellidir, çünkü Türkiye Barolar Birliği yakın zamana kadar hem ödeneklerini tahsil edemeyen, hem personelinin ve yönetim kurulunun yolluklarını vermeyen fevkalade para sıkıntısı içinde bir kuruluş halinde idi.

Geçen toplantıda da bir nebze değindim. Bu para sıkıntısı halledilmiştir ve bu tutanaklar mutlaka basılacaktır.

Sanıyorumki gelecek genel kurulumuzda bütün raporların basılmış olduğunu sizlere müjdelemek, sizlere bu raporlardan birer tane göndermek olanağına sahip olacağız.

Güneş Atabey arkadaşınız Türkiye Barolar Birliğinin eski bir üyesidir, bugün İzmir Barosu Başkanı bulunmaktadır. Kendisiyle her zaman yakın münasebetlerimiz bulunmaktadır ve Türkiye Barolar Birliğinin de benim ve yönetim kurulumuzun da hangi şartlarda ve ne şekilde çalıştığını da çok iyi bilen arkadaşlarımızdan birisidir. Buna rağmen, Türkiye Barolar Birliğinin çalışmaları hakkında bize göre haklı olmayan eleştirilerde bulundular.

Avukatlık Kanunu konuşmalarından bahsettiler, bu konuşmaların kesildiğini söylediler. Bu konuşmalar kesildi, ama bu konuşmaların kesilmesi akabinde biz sessiz kalmadık, kendileri de bunu çok iyi bilecekler. Ben hem kamu oyuna açıkladığım bir açıklamayla, hem de bütün barolara gönderdiğim bir genelgeyle bu tutumun devlet ciddiyetine ve uslubuna yakışmadığını çok ağır biçimde vurguladım ve bu beyanın bütün gazetelerde yer aldı.

Şimdi gazetelerde yer alması yeterli mi denebilir. Bizim yapacağımız bu protestonun dışında herhangi bir hareket yok idi, nitekim ondan sonra bütün üniteleri doluştım, Türkiye barolarının onuruyla oynatmaya kimseyi müsaade etmem, bundan sonra girişeceğimiz her hareketi çok ağır şekilde karşılayacağım diye özellikle söyledim ve bütün birinlerin başkanları da bunu yapabileceğini biliyoruz demişlerdir.

Güneş Atabey, Türkiye'nin Anayasa sorununu dile getirdi. Bugün Türkiye Barolar Birliğinin çağdaş bir Anayasa tasarısı

hazırlamadığından bahsettiler, çağdaş bir Anayasanın bulunmamasını da Türkiye Barolar Birliğinin eksikliği olarak dile getirdiler.

Kendileri çok iyi bilirlerki, Türkiye Barolar Birliğinin Anayasa hakkındaki bütün düşünceleri ta kurulduğu günden son güne kadar, 82 Anayasasının kabulünden önce bir kitap halinde bastırılmak suretiyle hazırlanmıştır. Burada bütün önerilerimiz vardır. Buradaki önerilerimizin bulunması önerli değil, bunların yaşana geçirilmesi gerekmektedir, hatta bugünkü Anayasa tartışmalarının en önemli odak noktasını biz isterdikki Türk Anayasasının Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının demokratikleşmesi süreci teşkil etmiş olsaydı.

Mardin Barosu Başkanı Celil Can arkadaşımızı çok eskiden tanırım, ben Mardin'de askerlik yaptım, avukatlık plaketini almak arzusunda olduklarını söylediler. Bu arzuları ondan çok beni onurlandırdı, ancak bana göre bir uygun yöntemle sadece avukatlıkta 40 yıl hizmet etmiş meslektaşlarımıza plaket veriyoruz ve bunda da çok haklıyız, Celil Bey 10 sene hakimlik, 30 sene avukatlık yapmış olabilir, ama bir başka kişinin 30 sene hakimlik, 10 sene avukatlık yapması da olasıdır. Onun için bu plaketlerin sadece avukatlık mesleğindeki hizmetlere özgülennesinin yerinde olduğunu vurgulamak isterim.

Turgut Kazan arkadaşımız eskiden beri bildiğimiz uslubu içinde hem bugünden önce, hem bugünden sonra yaptıklarının bir yenisini burada çok tiyatrol bir edayla sergilediler ve konuşmaların bağıra bağıra yapılmasını, çok abartılmış jestlerle desteklenmesini, kendi haklılıklarının delili olarak ortaya koydular.

Dedilerki, hakin bağımsızlığını savunuyorsunuz, savunma bağımsızlığı hakkında hiçbir şey söylemiyorsunuz, raporunuzda çok kısa bazı temaslar var, ama savunmanın bağımsızlığını korumayan bir Barolar Birliği, benim bağımsızlığımı ne kadar korur.

Arkadaşlar, burada ne kadar bağımsız, ne kadar hareketli konuştuğumu hep beraber gördünüz. Turgut Kazan arkadaşımızın bağımsızlık konusunda bizim onu korumalarımıza hiç ihtiyacı yok, onun için kendisini de kutluyorum.

Ancak, ya raporumuzu gerektiği gibi okunamışlar, ya önceden saplandıkları fikirlerle bizim raporumuzda yazmış olduğumuz kısımları ihmal, yazmadığımız kısımları ihya ederek buraya eleştiri getirmiş bulunuyorlar. Raporumuzun 9 uncu sayfasını okumak mecbureyetinde kalacağım.

"Baroların bağımsızlığının gerçekleştirilmesi şarttır. Maalesef her geçen gün barolar biraz daha Adalet Bakanlığına bağımlı kılınmaktadır. Baroların kararlarının Adalet Bakanlığının onayına tabi olması önemli çekişmelere neden olmaktadır. Özellikle Avukat olmak isteyen yargıçların avukatlığa kabulleri konusunda yersiz bir tartışma sürüp gitmektedir. Hiçbir mesleğe kabul edilmesine olanak bulunmayan yargıçların avukat olabilmeleri hususunda barolarımızın gösterdiği titizliği Adalet Bakanlığı ortadan kaldırıcı davranışlar içindedirler.

Avukatlık asgari ücret tarifesinin düzenlenmesinde pek çok haksızlık, tarifelerin fevkalade düşük olması, Bakanlığın bu konudaki yetkilerinden kaynaklanmaktadır.

Barolar, demokratik ülkelerin vaz geçilmez çok eski hukuk kuruluşlarıdır. Bağımsız bir baro, işlerini gerektiği gibi yürütebilmek olanağına sahip değildir, bağımlı bir baro. Baroların kararlarına karşı yargı denetimi yolu her zaman açıktır. Ferdi uygulamadan bu nedenle korkmaya, bu korkuyu onurlu bir demokratik kuruluşünrüşünü engelleme vasıtası olarak yaşatmaya gerek bulunmamaktadır.

Bağımsız bir baronun Türk adaletine, ülkemizin yargısına çok daha yararlı olacağına ve katkılar sağlayacağına yürekten inanmaktayım. Siyasi demokrasinin en büyük özelliği katılımıdır" diyoruz ve bağımsız bir baronun katılım suretiyle Türk siyasi hayatındaki etkilerini vurgulamak istiyoruz ve gene bağımsız bir baro anlayışı içinde depolitizasyon denilen kişileri ve kuruluşları politika dışına itip hiç politika yapmaması gereken ve hatta zararlı politikaların sahiplerini bu işin içine sokmaya engel olan sistemi eleştiriyoruz.

Arkadaşlar, bu kadarla da kalmıyor, demin huzuzumuzda yaptığım konuşmada açıkca vurguladığım bir husus var, savunma bağımsızlığı başlığı altında.

Yargı bağımsızlığı, savunmanın bağımsızlığını zorunlu kılar. Bağımlı bir savunmanın serbest meslek anlayışıyla bağdaştırılması mümkün değildir. Savunmanın bağımsızlığı, savunma özgürlüğünün ve hizmete anade olmanın zorunlu sonucudur. Avukatlık, özgür ve serbest düşüncenin, bilginin, vicdanın mesleğidir.

Siyasi demokrasinin en büyük özelliği katılımıdır demek suretiyle gene bağımsız bir baronun katılım anlayışını

vurgulanmaktayız. Yönetim kurulu raporumuzda da bu konuya ayrıca değinmiş bulunuyoruz ve diyoruzki, kamu kurumu niteliğinde meslek teşekkülleri için Anayasamızda yer alan kurallar daha sonra yürürlüğe konan kurallarla getirilen hükümler özellikle Dernekler Kanununun bazı hükümlerinin bu kuruluşlara da uygulanacağına dair atıflar, demokrasinin çok eski ve vaz geçilmez kuruluşlarının en önemlisi olan baroların onuruyla bağdaşmaz.

Onları bağımlı kuruluşlar haline getirmiştir, ancak her şeye rağmen sorumluluklarının bilinci içinde görevlerini sürdürmenin gerekliliğine inanmaktadırlar.

Türkiye baroları ve Barolar Birliği yeni dönemde depolitizasyon adı altında geliştirilen veyerleştirilmek istenen bir sistemi kesinlikle uygun bulmamaktadır, reddetmektedir.

Günlük politikaya karışmadan savunma mesleğinin en güçlü hukuk kuruluşu olmanın onuru ve sorumluluğundan kaynaklanan görev bilinci içinde etkinliklerini sürdürmektedirler.

Sevinerek gördüğümüz gerçek; bugün ülkemizdeki insanların ve kuruluşların baroların yetkileri, etkinlikleri ve işlevleri konusunda ortaya koyduğumuz anlayışı olumlu bulunmalarıdır.

Her türlü eleştiriye, yasal düzenlemeye, ortaya sürülen gerçeklere rağmen Türkiye barolarının ve Barolar Birliğinin büyük bir saygınlık yaratmasını, her zaman düşüncesine başvurulacak, görüşü alınacak vaz geçilmez bir kuruluş olarak görünmesini, son günlerdeki etkinliğini büyük bir mutluluk

kabul ediyoruz ve Türkiye Barolar Birliğinin ve barolarının bağımsızlığı fikrinden asla vazgeçmeyeceğiz.

Şimdi burada rapordan bulabildiğim bu hususlar gösteriyor ki, Türkiye'de yargı bağımsızlığı kadar savunma bağımsızlığı da önemlidir ve Türkiye Barolar Birliği bu önemli ilkenin peşindedir ve bu önemli ilkeyi tahakkuk ettirinceye kadar da çalışacaktır.

Arkadaşlar, gündeminizin bir başka maddesinde bayram konusu var. Türkiye Barolar Birliği İzmir'de aldığı bir kararla ne zaman barolar bağımsızlıktan kurtulursa o günü bayram günü olarak kutlayacağı kararını almıştır.

Burada en çok üzerinde durdukları konu, kongrenin 1986 tarihinde yapılmasının mümkün olduğu şeklindeki eleştirileri oldu.

Burada benim çok yadırgadığım husus, Turgut Kazan kendisini hukukçu, bizi hukukla ilgisi olmayan edebiyatçılar veya belki o kadar da bu işten anlamayan bazı mesleklere mensup insanlar tarzında görerek bağıra bağıra kendi düşüncelerini bize empoze etmek gibi bir tutum içinde oldular.

Bu tutum, baştan sona kadar hukuka aykırı bulunmaktadır. Bana diyorlarki neden gidip falana sormadın, niye bizim fikrimizi almadın.

Arkadaşlar, yasa açık, biz yasayı okuyoruz ve bu yasanın ilgili maddesini burada sizlere de okuyorum;

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 115 inci maddesi;

"Türkiye Barolar Birliği genel kurulu iki yılda bir ve bir evvelki genel kurulun tayin edeceği yerde yapılır."

Geçici madde 20.- Türkiye Barolar Birliği, organları hakkında 1984 yılı mayıs ayında yapılmış sayılır, kanuni süreler buna göre iki yıllık süreler hesap halinde hesaplanır."

Şimdi bu açık kural varken biz neden Turgut Kazan'ın kendi fikir yapısına özgün , kendi düşüncelerini hukukun da üstünde, hukuk anlayışımızın da üstünde ve bize zorla empoze ettirilmiş bir yöntem, bir hareket tarzı olarak kabul edelim. Bunu etmemize de lüzum yok, bunu kimseye de sorman, kendisine de bunu söyledim. Bunu kimseye sormadığımı da ıspat ederim arkadaşlar.

Şimdi deniyorki, sen bunu sormadın da niye Bakanlığa sordun, oraya da geleceğin.

Gene Avukatlık Kanununun bir hükmüne göre baro kongreleri konusuna geliyoruz. Geçici 2 nci madde şu şekildedir;

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk baro genel kurul toplantısı, kanunun yayını izleyen ikinci yılın ekim ayının ilk haftası içinde yapılır."

Bu kadar açık, bu kadar basit. Kanunun yayınlandığı tarih belli, 1986, o zaman ilk yıl 1987, ikinci yıl da 1988. Biz bu kararı Bursa Barosunun sorusu üzerine aldık ve bütün

barolara duyurduk. Bu 31.5.1986 tarihli kararımız da şu;

1136 sayılı Yasanın 3256 sayılı Yasa ile değiştirilmesi sırasında kabul edilen geçici 2 nci maddenin yorumu, Bursa Barosunca ilk olağan genel kurul toplantısının 1987 ekim ayında yapılması gerektiği şeklinde yapılmış, bu konuda Birliğimizin görüşü sorulmuştur. Konu, 27.4.1986 günü karar gereğince yönetim kurulunuzun 31.5.1986 günü toplantısında ikinci kez görüşülmüş. Birinci kez bu kararı almışız, ikinci kez tekrar görüşüyoruz.

1136 sayılı Yasayı değiştiren 3256 sayılı Yasanın geçici 2 nci maddesi bu kanunun yürürlüğe gireceği tarihten sonra yapılacak ilk baro genel kurul toplantısı, kanunun yayımını izleyen ikinci yılın ekim ayının ilk haftası içinde yapılır şeklindedir.

Avukatlık Kanununun, 3256 sayılı Kanunla eklenen ikinci maddesi Türkiye Büyük Millet Meclisinde 20.1.1986 günü kabul edilmiş, 3256 sayılı Kanun 30.1.1986 tarihli Resmî Gazetede yayınlanmıştır.

Bu hükme göre, kanunun yayımını izleyen ikinci yıl ekim ayında yapılır. Birinci yıl 1987 ekim ayı olduğuna göre, ikinci yıl 1988 yılı ekim ayı olduğunu kabul etmek zorunlu görünmektedir. Yasa kuralarının düzenlenmesinde teknik hataların olduğu, bu nedenle çeşitli şekilde anlanmaya müsait bulunduğu görülmektedir. Ancak, yasanın 1986 yılında yürürlüğe girdiği düşünüldüğünde başka türlü bir yorumun önemli gelişmeler doğuracağı kuşkusuzdur. Buna göre ilk baro genel kurul toplantısının 1988 yılı ekim ayı ilk haftası içinde yapılması

gerektiğine karar verilmiştir. Bu kararımız, İstanbul Barosu-
nun yeni bir başvurusu üzerine tekrar gözden geçirilmiş ve
bütün barolara duyurulmuştur, barolara duyurulduğu için de
yeniden ele alınmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.

Arkadaşlar, burada şunu özellikle vurgulamak isterim.
Benim buradaki bütün çabam, baroların aynı günde yönetim
kurullarını yapmalarıdır, başka başka tarihlerde yönetim
kurulu yaparak Türkiye'deki barolar arası insicamın bozul-
maması olayıdır.

Burada baro başkanı arkadaşların var, hepsiyle bu
konuyu konuştum. Hatay Barosu Başkanı Nabi İnal, kendi top-
lantılarında genel kurulun 1988 yılında yapılacağına dair
karar aldıklarını söylediler. Diğer baro başkanlarımız
aynı düşüncede olduklarını söylediler. Bu düşüncede olmayan
baro başkanlarımız da vardı. Bunu çözmek için aldığımız
bu karar bana göre bağlayıcı bir karar değildir, bunu her
gün ve her yerde söyledim, bugün de tekrarlıyorum. Bunun
çözüm yolu da var, bunun çözüm yolu Yüksek Seçim Kuruluna
gitmek değildir, Adalet Bakanlığına da gitmek değil. Bu
karar beğenilmiyorsa dava yolu açık arkadaşlar, neden
dava açıp da bunu kazai bir yoruma tabi kılmıyoruz. Burada
bizi eleştirip çok haksız suçlamalarda bulunuyoruz. Kimsenin
seçimi uzatmak gibi bir düşüncesi yoktur, hiç bu husustan
endişeniz olmasın ve şunu da açıkça vurgulayayım.

Ben geçen defa bütçeyi bir senelik yaptım, yani bir
sene sonunda mutlaka genel kurul yapacağız, fevkalade genel
kurul, omada bir vesileyle temas edeceğim.

Bütün bunlara rağmen sayın hocam bir de Yüksek Seçim Kurulunun fikrini alsanız demiş idi, bana ters gelmişti, gene de ters geliyor, ana ben Yüksek Seçim Kuruluna da gittim. Bu hususta bizebir açıklayıcı istişari görüş verir misiniz dedim. Kesinlikle böyle bir görüş vermediklerini söylediler, İkinci arkadaşım Divanda, kendileri de biliyorlar, onlar da böyle bir müracaatta bulundular, onlara da seçim kurulu böyle bir görüş veremeyeceğini açıkca söylediler.

Bütün bunlar bittikten sonra Adalet Bakanlığına başvurduk, Adalet Bakanlığına başvurduğumuz vazan ben karar alalı altı ay olmuştu, Adalet Bakanlığı aksi bir karar verseydi benim için önemli değildi. Yani ben Adalet Bakanlığının emrinde, siz ne zaman isterseniz o zaman kongre yapacağım diye başvurmadım. Ben aldığım kararı Adalet Bakanlığına onaylatmak için başvurdum ve onaylattım.

Gene barolarımız serbesttir, istedikleri zaman bu toplantılarını yapabilirler ve Adalet Bakanlığı da bizim görüşünüze uymakla belki de onların emrinde değil, bizim dileğimiz doğrultusunda bir kararın örneğini vermiş oldu.

Gene Turgut Kazan, başınız ağrımasın diye Adalet Bakanlığına gitti dediler. Kendileri beni çok iyibilir, kendileriyle de mücadele ettin. Biz buraya bugün birdenbire gelmedik, bunun bir öncesi de var.

Turgut Kazan arkadaşınızın İstanbul Barosunun büyük grubunu peşinden sürüklediği bir dönem de vardı, o dönemde biz Turgut Kazan ile mücadele etmişiz. Seçim yapılmıştır, seçimi biz kazanmışızdır ve çok büyük mücadeleler olmuştur.

Bugün de aynı mücadele yapılabilir, çok doğal bir olaydır.

Bizim hiçbir zaman bakan veya Başbakan beye gidip onay alacağımız, yalvaracağımız, yakaracağımız düşünülemez, ama biz her zaman her bakana saygılıyız, onu da burada açıkca ifade etmek isterim. Onlar bizim saygınlığınıza gölge düşürmez ise, onlar bizimle iyi ilişkiler içinde olduklarında, biz onlarla daima çok iyi ilişkiler içinde olmaya kararlıyız.

Nitekim, Avukatlık Kanunundaki çok büyük anormallikler aslında Adalet Bakanının hukukçu olmasından, özellikle de avukat olmasından doğmuştur. Şayet eski bakan, bugünkü bakan gibi avukat olmuş olsaydı, Avukatlık Kanununun avukatlara getirdiği ıstırapları, hatta Türk savunma mesleğine ve savunma haklarına getirdiği ıstırapları çok yakından bilecek ve bizim haklı taleplerimizi yerinde karşılayacaktı.

Nitekim, bugünkü münasebetlerimizde bu sonuçları almaktayız, onların da örneklerini vereceğiz. Bundan, Türk savunma mesleği, avukatlar ve Türkiye Barolar Birliği zarar mı görmektedir, yarar mı görmektedir; bunun takdirini de sizlerin huzuruna soru olarak yöneltmek istiyorum.

Efendim, bunların bütününün birleşmesinden Türkiye Barolar Birliğinin bağımsızlığı diye bir düşüncenin, bir olayın tehlikeye girmesi, sıkıntıya düşmesi asla söz konusu değil. Çünkü benim yapımı arkadaşlarımdan birçoğu bilirler, biz peşine düştüğümüz bir olayı bırakıp herhangi bir olayın peşine düşmüş insanlardan olmadık, hiçbir zaman da olmayacağız, hayatımızda bunun misalleri her zaman verilmiş bulunmaktadır.

Bunları birleştirdince herhangi bir şeyden korkmasınlar, korktukları bir şey daha var. Arkadaşlar, gerçekten bu bizim ziyaretinize gelen yabancılara Türkiye'yi gannazlamaktan sıkılıyorum, bunu açıkca söyleyeyim, ama gelen yabancılar içinde çok yetenekli, çok yüksek mevkilerde bulunan, gerçekten onunla konuştuğumuz zaman Türkiye'ye yararlı olabileceğine inandığımız kişilerle en geniş ve en güzel şekilde Türkiye Barolar Birliği fikirlerinin aksettirilmesini sağlıyoruz.

Ancak, öyle insanlarla da karşılaşılıyor ki onların Türkiye'ye ne için geldikleri, Türkiye Barolar Birliği gibi bir kuruluşla nasıl muhatap oldukları tarafımızdan henüz anlaşılamiyor, hem de bu hususta kuşku duyuluyor. Bu gibi insanlara Türkiye'nin çok büyük sorunları vardır diye şikâyette bulunmak fevkalade yakışsız bir olay.

Sayın Kosova bana göre çok yerinde olarak demin ifade ettiler, biz AET'ye de girsek, mevzuatımızı düzeltmezsek bizi almazlarsa ne olur dediler Tabii büyük bir skandal olur, ama mevzuatımızı düzeltirsek, bu skandalı bir başka açıdan telafi etmiş oluruz.

Arkadaşlar, biz kendi olaylarımızı, kendi sıkıntılarımızı, kendi yargı ve hukuk sorunlarımızı, kendi demokrasi sorunlarımızı, Anayasa sorunlarımızı kendimiz neden halledemiyoruz; işte ben aslında bunun mücadelesi içindeyim.

Bunun için yabancı devletlerin herhangi bir baskısına ihtiyaç yok. Bizim baskımız, bizim demin katılım ve katılma

dediğim mekanizmamız bu olayı yaratmak durumundadır ve yaratacaktır. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Onun için Turgut Kazan arkadaşımız müsterih olsunlar, hiç kuşku duymasınlar, bu olayların birgünde düzeleceğini sanmıyoruz, çok büyük sıkıntılarımız var, açıkca vurguluyorum arkadaşlar, ama bu sıkıntıları yenecek güçte Türkiye baroları ve Türk hukukçuları var. (Alkışlar)

Sayın Lütfi Kılınç'a özellikle alındım, alınmak çok ayıp bir şey ama Lütfi Kılınç'a alınışının sebebi var. Kendisi yıllarca Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu üyeliği yaptı. İzmir Barosu Başkanlığına aday oldu, kazandı kazanamadı, ama Emlâk Kredi Bankası bizzat kendisine üç kuruluşluk bir izalei şu davası parasını vermedi diye bir mektupla Türkiye Barolar Birliğine başvurdu. Burada bizim ilke kararlarımız var, yönetmelik kararlarımız var, bir avukat önce barosuna başvurur, ben baroya cevabında şöyle dedim;

Bu, sizin İzmir Barosunun halledeceği bir konudur, çünkü ihtilaf da, banka da İzmir'dedir. Nitekin bunun aksi de oldu, İzmir Barosu Başkanı Güneş Atabey karşında duruyor, doğru söyleniyorsan söylesinler.

Merkez Bankası Unun Müdürlüğüyle bir sorunları oldu, Merkez Bankası Unun Müdürlüğüyle olan sorunları da aynı sorundu, ama Unun Müdürlük nezdinde bir sorundu ve Türkiye çapında herkesi ilgilendiren bir sorundu. Ben Merkez

Bankasına gitmek suretiyle bu konuyu hallettim ve kendilerine derhal bildirdim.

Onun için, şahsi meselelerinizi buraya getirmekle hiçbir şey kazanmayız. Nitekim buna benzer bir sorun, gene Enlâk Kredi Bankasıyla ilgili huzurunuzla getiriyoruz, yönetim kurulunuza geldi. Bu sorunu çözmek için de birçok vilayetin sorunu haline geldiği için ben ve baroların da iştirak ettiği bir sorun haline geldiği için Enlâk Kredi Bankası Umur Müdürlüğüne giderek bu sorunu gene çözdüm. Sanıyorum bu da Sayın Sinan Sayın'ın baro başkanı olduğu ilçelerden birisine ait olması gerekli.

Arkadaşlar, gene Lütfi Kılınc, Türkiye Barolar Birliğinin sesi cılız çıkıyor diyor. Benim sesimi duyuyorsunuz herhalde, her zaman da sesim böyle çıkar, yavaş konuşmayı bilmen, onun için arkadaşların hep ikaz ederler.

Arkadaşlar, şunların hepsi bu çalışma dönemi içindeki basın bültenleri, makaleler ve çeşitli görüşler, yalnız bu da değil, bu dosyanız da öyle, bütün kopyaları oluşturuyor, bir dosyanız daha var, orada da birçok sesler görülmektedir ve bunu Lütfi Bey'e vereceğim ve fikirlerini değiştirmiş olacak, bizden özür dilemesini beklemiyoruz tabii, ama aranızı düzeltmiş olacağız.

Gene Lütfi Kılınc bazı olaylara sonuç verici tepkiler göstermediğimizden bahsettiler. Bunların içinde sosyal güvenlik konusunu, adli müzaheret konusunu, staj konusunu

ele aldılar. Bu stajın ilçelerde neden yapılmadığını sordular.

Arkadaşlar, stajın ilçelerde değil, illerde yapılmasını bile, bizim değil, bazı barolarımızın tereddütleri var. Yani staj çok teşkilatlı merkezlerde, akademik özellikleri olan merkezlerde yapılmalıdır diyenler de var ve dikkat ederseniz stajyer arkadaşlarımız ne kadar yoksul olurlarsa olsun, menleketlerinde staj yapmaktansa bunu daha çok Türkiye'nin gelişmiş bölgelerinde, gelişmiş yargı organlarının bulunduğu merkezlerde yapmayı yeğlenmektedirler.

Staj konusu çok önemli bir konu, birkaç arkadaşın değindi, ama ben burada bunların hepsine bir parantez açarak toptan cevap vermek isterim.

Arkadaşlar, stajyer arkadaşlarımız büyük sıkıntı içindedirler, kabul ediyorum; ama stajyer arkadaşlarımız hangi baronun üyesidirler, yarın hangi bir baroda avukatlık yapacaklardır, bu belli değildir. Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana gibi büyük merkezleriniz çok büyük stajyer yükü altındadır. Bu stajyer arkadaşlarımızın birçoğu stajı bitirdikten sonra bu barolarda da kalmanaktadırlar ve bu baroların zaten üyeleri de değildir. Bunlar bir kısmı avukatlığı bırakıp başka mesleklere yönelmekte, bir kısmı hiç avukatlık yapmamakta, bir kısmı da başka barolara gitmektedirler. O kadar çelişkili bir durumla karşı karşıya barolar kalmaktadır ki, kendileriyle ilişkisi olmayan bir insanın staj için yetişmesini sağlayacaklar, bunun için katkılarda bulunacaklar, ama o stajyer avukat olmayacak.

O baroda vazife görmeyecek.

Bunun gibi adli müzaheret sorunu biliyorsunuz üzerinde çok ciddiyetle durduk ve fevkalade üzüntü duyduğum bir sorun. Bu konuda da söyleyeceğiniz şudur;

Türkiye ve d. nyada yoksulluk yüzünden hakkını arayan insan olmamalıdır. Bütün insanlar haklarını aramalıdır ve hak aranada barolar elbetteki yardımcı olmaktadır, ama barolar kadar da devlet yardımcı olmalıdır. Çünkü, nasıl insanın sağlığından devlet sorumluyorsa, insanın hakkından da devlet sorumludur.

Bu bakımdan, adli müzaheret müessesesi bugünkü bünye-
siyle kesinlikle sorunları çözemez, gene avukatlık kanunu
tadil tasarısı müzakerelerini yürüttüğümüz arkadaşlarımız
bilirler, bizim öncelik verdiğimiz üç konuda birisi staj,
bir tanesi adli müzaheret konusu idi.

Onun için, staj konusunda da, adli müzaheret konusunda
da Atilla Beyin demin getirdiği bir öneriye onun konuşmasına
cevap verirken cevap vereceğim, devlet yardımı şarttır ar-
kadaşlar. Devlet mutlaka bu konularda yardım edecektir.
Çünkü, hakkını arayan insanın parasını, ona adli müza-
heret görevini yüklediğimiz insanın karşılamasını beklemek
bizim hakkımız da değildir. Sosyal güvenlik konusu ise
çok ıstıraplı bir konu, ama bu konunun ıstırapı avukatlardan
çok sosyal güvenlik kurumlarından emekli olan, emekli
olmayı bekleyen dul ve yetimlerin konusu olarak ortadadır.

Bugün bizim bağılı bulunduğumuz sosyal güvenlik kurumundan en çok emekli aylığı 88 bin liradır, ama gene avukatların bereket versinki mesleklerini, icra etmek gibi bir avantajları vardır.

Sosyal güvenlik konusunda sesimizi çıkarmıyor değiliz, yalnız biz diğer sosyal güvenlik tedbirlerden istifade eden insanlarla eşitlik, genellik ilkeleri içinde etkinlik ilkesi içinde aynı hakları almanın mücadelesini veriyoruz.

Nitekim, geçenlerde bu konuda yeni bir düzenleme getirildiği söylendiği zaman, raporda bunu da bulacaksınız, ilk işimiz bunun eski emeklileri de içermesi konusunda gereken tepkiyi göstermek, yalnız tepki göstermek değil, gereken yetkili mercileri uyarmak olacak ve bunun sonucunda da bütün emeklileri içeren bir çalışmanın başlatılmış olduğunu öğrenmiş olduk. Raporumuzda bu husus da açıktır, bunu da böylece tamamlanmış bulunuyorum.

Gene Lütfi Kılınç Sinop'daki olaydan bahsettiler. Sinop'daki olay benim için bir üzücü gelişme gösterdi, aslında bunu bir meslektaşımı şikâyet etmek için huzurunuzda arz etmek isterim.

Sinop'da bir arkadaşımız karakola gittiğini, hırsızlıktan yakındığını, hırsızlık yapmış insanları korumak istediğini ve bu sırada jandarma başçavuşunun saldırısına, hakaretine uğradığını bize söyledi. Bunu milletvekillerine de bildirmişler, Adalet ve Dahiliye Bakanlığına bildirdik.

Dahiliye Bakanlığı arkadaşımızı suçlu çıkaran bir cevap verdi. Adalet Bakanlığı, bilakis bu jandarma kumandanı hakkında soruşturma açıldığını bize bildirdi. Bu iki çelişkili ifade karşısında ben meraka düştüm ve üzüntüye kapıldım. Çünkü Adalet Bakanlığından daima iyi cevaplar almaya başlıyorduk, ama Dahiliye Bakanlığından hâlâ ters cevaplar alıyoruz. Dahiliye Bakanlığına gerekli cevabı verebileyim diye Sinop Barosuna yazı yazdım, bu davanın sonucunu sordum.

Sonuç geldiği zaman bizleri ayağa kaldıran arkadaşımız davasından vaz geçtiğini gördüm ve fevkalade üzüldüm.

Efendim, "Adalet Bakanlığıyla ilişkilerin sertleşmesinden yana değiliz. Adalet Bakanlığı ile ilişkilerinizin sertleşmesi suretiyle sorunlarınızı çözersek bundan büyük mutluluk duyacağız ve ben birçok sorunu Adalet Bakanlığıyla iyi münasebetler içinde çözebileceğimize inanıyorum.

Aslında benim tabiatın yumuşak bir tabiatlı değilim ama hiçkinseyle de düşmanlık derecesine varacak bir sertleşmeyi kesinlikle seven bir insan değilim. Gerektiği yerde düşmanlık derecesinde bir sertliği de koymasını biliriz, ama gerek yoksa böyle bir münasebeti sertleştirmenin, ipleri koparmanın hiç gereği olmadığına inanmaktayım.

Sayın Kosova bir yöntem değışikliği önerdiler, konuşmalarıyla bizi onurlandırdılar, kendilerine teşekkür ediyorum.

Aslında belki bir yöntem değışikliğine gereksinim vardır, sorgu aşamasında avukatın bulunup bulunmaması,

/olayın

bir hazırlık tahkikatında avukatın içine girmemesi doğru mudur, değil midir; bu tartışma konusu olabilir. Bu konu barolarımızca ve Barolar Birliğimizce düşünülmelidir, ama tabii bu bizim tatmin edecek bir olgu olarak da ortada görünmüyor. Aslında bizi tatmin edecek olgu, hazırlık tahkikatının başından itibaren, yani suçlamanın başladığı andan itibaren avukatın görevinin başlamasıdır. Bu, hem Türkiye'de savunma mesleğinin onurunu yükseltecek, hem sanıkların savunmasında çok önemli ve olumlu katkılar sağlayacak, hem de Türkiye'yi içte ve dışta fevkalade yıpratın, aslında Türkiye'yi yıpratmasının dışında da çok büyük insanımızı onurlarıyla oynayan işkence iddialarını, kötü muamele iddialarını da ortadan kaldıracaktır.

Atilla Sav bütün bölümlerde açıklanan görüşlere katıldığını ifade ettiler. Avukatların üstünün aranması konusunda bir eleştiri getirdiler diyebilirim. Bu bizim için de çok büyük bir eleştiri konusudur, çok büyük bir üzüntü konusudur.

Ancak, gene raporumuzda görüldüğü gibi, Hatay Barosunda böyle bir olay olmuştu, Dahâliye Bakanlığın çok yanlış bir cevapla avukatların üstünün aranmayacağına dair bir kural yoktur gibi bir cevap verdiler.

Adalet Bakanlığı da oradaki personelin bu olay dolayısıyla ceza aldığından bahsettiler. Gene beni Avrupalı avukatlar ziyaret etmişti. Bu avukatların üstünün aranması konusunun fevkalade onur kırıcı olduğunu söylediğim zaman, bizim de üstlerimiz aranıyor dediler ve onlara, sizin üstünüz aranabilir, ama her şeyde biz sizden geriyiz, burada da ileri olmak istiyoruz, bizim üstümüz aranmamalıdır ve

bunun mücadelesini de vereceğiz demişimdir.

Efendim, demokrasiye bütün kurum ve kurallarıyla işlerlik kazandırmak elbette zorunludur. Demokrasiye işlerlik kazandırmak olayı, öncelikle her zaman söylediğim gibi demokratik hak ve hürriyetlere ayrıca dokunulmazlıklara çok büyük saygı gösteren otorite ve özgürlük dengesini çok iyi kuran bir Anayasa ile olur. Bugün Anayasamız böyle bir tartışmanın içine girmiştir diyemeyeceğin, ancak Anayasa tartışmalarının böyle bir sonuç doğuracağını ümitle beklemekteyiz.

Aslında Türkiye'deki sorunlar Anayasa sorunundan ziyade, bu Anayasayı uygulamakla görevli kişilerin ve yetkililerin, yetkililerin sorunu olarak ortaya çıkmaktadır. Çünkü hiçbir zaman bir Anayasa bir memleketi idare etmez, bu Anayasayı uygulayıcılar önemlidir.

Ücret tarifesinin 13 üncü maddesi hakkında Atilla Beyin eleştirileri oldu. Bu eleştiriler eskiden-beri eleştiri şeklinde değil de, Türkiye Barolar Birliğinin kararı şeklinde idi. Biz diyordukki avukatlık ücret tarifesini biz yaparız, Bakanlık bunu onaylar. Bakanlık bu görüşe katılmadı. Aslında Avukatlık Kanununun hükümleri de Bakanlığın asgari ücret tarifesini değiştirebileceği merkezinde bazı kurallar içeriyor. Ancak, bu konuda bazı girişimlerimiz çok eskiden olmuştu, Atilla Bey çok iyi hatırlayacaklar.

Mesela biz Türkiye'de iki sınıf baronun artık bulunmasının gereği kalmadığı iddiasındayız. Bu avukatlık

ücret tarifesinde de aynı iddiayı ileri sürdük. Yeni ücret tarifesinin tek sınıf halinde düzenlenmesini istemiştik. Bakanlık bunu kabul etmedi, dava açtık, maalesef bu davamız reddedilmiş oldu. Böylece bir hukuk kararı kesinleşmiş olarak karşınıza çıkmış bulundu.

Bu seneki ücret tarifesi de kabul edilmiş bulunuyor, bunu sizlere buradan haber vermek istiyorum ve bu ücret tarifesinde önemli bazı değişiklikler bulacaksınız. Özellikle 13 üncü madde ki, bize çok büyük bir sıkıntı veren bir madde idi.

Avukatların icraya başvurma hakkını engellemiş bir madde halinde ortaya çıkmıştı. Aslında bu maddeden böyle bir anlan çıkarmak mümkün değildi, ama 11 inci Hukuk Dairesimiz bir içtihat vererek, avukatların önce ilgili idareye başvurmasını, oradan sonuç almadıkları takdirde bir ay sonra icraya başvurmasını gerekli kılan bir içtihat getirmişti. Şimdi 13 üncü maddenin şekli, bu olayı tamamıyla düzeltmiş bulunmaktadır. Avukatlar icra takiplerini yapacaklardır ve ancak muayyen sürelerde devlet borcunu öder ise bu takdirde maktu, o süreleri geçirdiği takdirde tam avukatlık ücreti ödemek mecburiyetinde kalacak.

Yüzde 25 oranında zam getirmiş bulunuyor. Şimdi ben bu avukatlık tarifesini huzurlarınıza getirecektim, ama henüz Resmî Gazetede yayınlanmamıştı, bu nedenle yayınlanmadan bir baskı işleme girişmek istemedim.

Şunu da söyleyebilirim, 100 avukattan fazla üyesi olan bütün barolar birinci gruba alınmış bulunmaktadır.

Gene Atilla Sav arkadaşımız paralı adalet sorununa değindiler. Arkadaşlar elbetteki adalein paralı olması fevkalade sakıncalı, hiçbir zaman tasvip edeceğimiz bir durum değildir. Bu paralı adalet sorunu fevkalade büyük bir yanlışlık olduğu kanısını taşımaktayım. Çünkü, senden bana para, benden sana adalet anlayışı Türkiye'ye de, bize de, yargıya ve insana da yakışır bir durum değildir. Kesinlikle böyle bir olayın gerçekleşeceğine kani bulunmamaktayım.

Genel Atilla Sav ile aynı paralelde düşünmediğimiz, ayrı bir olay var, o da devlet yardımı konusu.

Devlet yardımı konusu, bir başka şekliyle eskiden de vardı, mesela belediyelerin bu adli müzaheret konusuna katkılarının sağlanacağına dair Belediyeler Kanununda bir hüküm var. Şimdi Özel İdareler Kanununa böyle bir hüküm kondu, hatta bu hükmün konusunda bizim de bazı girişimlerimiz oldu, binde bir nispetinde bir fonu adli yardım fonu olarak ayırma zorunluluğunu getirdiler. Bu binde bir bizim ihtiyaçlarımızı karşılayacak bir durum değildir, ancak bir kere böyle bir hükmün girmiş olmasının önemi vardır, çok yakın zamanda bu fonun artacağını da sanmaktayım ve bu fonun münakaşası sırasında da çok önemli bir gelişme oldu.

Adalet Bakanına soru yönelttiler, Adalet Bakanına dedilerki, bu paraları barolara vereceğiz, adli yardımda kullanmazlarsa ne yaparız; kullanmazlarsa kullanmazlar, ihtiyaçlarına sarfetsinler, biz barolara zaten devlet yardımı yapmayı düşünüyoruz gibi bir açıklamada bulundu.

Ben hiçbir zaman böyle bir devlet yarımını Türkiye barolarının bağımsızlığını ortadan kaldıracığı fikrinde değilim, zaten bağımsızlık hakkındaki sıkıntılarımız ortadadır. Bu sıkıntılarımız içinde büyük bir mücadeleyle bağımsızlığı savunduğumuza göre, böyle para verme veya vermene konusunun bizleri etkileyeceğini sanmamaktayım; ama devletin barolara yardım yapması şarttır arkadaşlar. Çünkü, devlet barolardan devlet hizmeti, anne hizmeti istemektedir. Anne hizmeti istediği her yere bu hizmetin karşılığını vermeye de mecburdur.

Muhalefet partileriyle bu konuyu görüşmedim. Muhalefet partileri devlet yardımı alıp da fikirlerinden ni cayıyorlar diyor Şahap Bey. Bu da gerçekten benim hatırladığım çok zeki bir hatırlatış oldu.

Enver Arslanalp'e cevap vermek istemiyordum, ama geçen defa gücendiler, eğer gücenmedilerse bu sefer de vermeyeceğim. Çünkü, Aziz Bulut ağabeyimiz bizi çok onurlandıran, irtica konusunda Atatürk kuşağının mümessili olmanın verdiği büyük cesaret, büyük duygu ve büyük güç içinde fikirlerini açıkladılar.

Kendilerine özellikle şükranlarımı sunuyorum.

Aydın Coşar arkadaşımızın eleştirilerini cevaplandırmış sayıyorum. Çünkü staj konusundaki düşüncelerini arz ettin, biz stajyer arkadaşlarımıza en büyük ve en kararlı yardımı yapmaktan yanayız, ama stajyerlerin çok büyük sıkıntılarını bulunduğunu da belirtmeden geçemeyeceğim.

Öncelikle bu arkadaşlarımıza yardım yapıldığı takdirde veya bir devlet yardımı yapıldığı takdirde bu arkadaşlarımızın avukat olmasına gerek kalmayacak, belki hakim olacaklar. Sonra böyle bir yardımın serbest meslek anlayışıyla bağdaştırılmasının da çok zor olabileceğini sanıyorum. Çünkü, devlet hakim yetiştirmek için büyük sıkıntılar içinde bulunuyor ve birçok hakim yetiştirme olayını da devletin maaş vermesiyle sağlağı kanısı içindedir.

KDV sorunuyla ilgili açıklamalarımı raporda yapmıştım. Gerçekten KDV sorununda avukatlar doktorlar gibi de değil, çok büyük haksızlıklarla karşı karşıyadırlar. Bunlardan bir tanesi, hiçbir avukat müvekkilinden resmi bir kuruluş olmadığı takdirde KDV alamaz. Bütün KDV yükü avukatın omuzuna yüklenmiştir, aslında KDV ettirilmesi gereken bir vergidir, ama daima hiç kimseye etmeden avukatın sırtında ve üstünde kalmaktadır.

Arkadaşlar, yabancı avukatların avukatlık yapması sorunu konusunda getirdiğimiz mücadele sanıyorumki takdirle anımsanmaya değer bir mücadeledir. Bu konu gene yönetin kurulumuzun faaliyet raporunda çok ayrıntılı şekilde yer almıştır.

Öncelikle bu olay bize intikal ettiği anda İstanbul Barosuna derhal başvurarak böyle bir olayın bulunduğunu ve bizim bu olay hakkında cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunduğumuzu bildirdim. Aynı olay İstanbul Barosuna da aksetmiş idi. İstanbul Barosu da yönetim

kurulunda suç duyurusunda bulunma kararı aldı. Bu karara istinaden her ikimiz ayrı ayrı suç duyurularında bulduk. Maalesef bu suç duyurularının sonucunda fevkalade enteresan gelişmeler oldu. Özellikle kendisini eskiden beritanıdığım Yurdar Bekman isminde savcı, evvela Adalet Bakanlığına yazı yazarak bu olayın ne şekilde suç oluşturduğunu sordu. Adalet Bakanlığı da bunun suç oluşturmadığı şeklinde bir cevap verdi ve bu defa o cevabı bize tebliğ ederek bunun ne şekilde suç oluşturduğunu sordu. Biz de bu tutumunu fevkalade yadırgadığımızı ve çok çirkin bulduğumuzu, cumhuriyet savcılığının belki yazılı emriyle veya Bakanın yazılı emriyle dava açabileceğini, ama takipsizlik kararı veremeyeceğini bildirdik. Bütün bunlara rağmen bir takipsizlik kararıyla karşılaştık. Bu takipsizlik kararı üzerine ağır ceza mahkemesinde itirazda bulduk. Maalesef ağır ceza mahkemesi de bu itirazımızı reddetti, bu ret kararından sonra bizim hukuki yollarımızın ceza kısmı kapanmış oldu.

Ne yapabiliriz diye düşündük, gene Yaşar Beye başka bir açıdan cevap olacak; o zaman Türkiye'de hiçbir şirketin ticari mevzuuları dışında iş yapamayacağı şeklinde bir Ticaret Kanunu hükmüne istinaden bu şirkete verilmiş olan şirket kurma izninin iptali için Ticaret Bakanlığına başvurduk, Ticaret Bakanlığı bu başvurumuzu reddetti, bu ret üzerine Danıştayda İdare Mahkemesinde iptal davası açmış bulunuyoruz. Bu mevzuu burada kesilmiyor, ancak dava tabii Türkiye'de davalar çok süratli yürüyor, hep biliyoruz, onun için şimdi bu davanın sonucunu bekliyoruz. Dava sonuçlandıktan sonra da hukuki mücadelenize devam edeceğimizi arz etmek isterim.

İskender, Ozturanlı arkadaşımız irtica konusunda fevkalade hassastırlar, aslında bugünkü konuşmalarında irtica ön plana aldıkları için benim geçen genel kurulda kendilerine hazırladığım cevapları geri alıyorum, hiç de söylemiyorum. Onun için bu açıklamalarından fevkalade uygulandığımı, fevkalade onulandığımı belirtmek isterim. Ancak, buradaki arkadaşlarımızın hepsinin irtica konusunda uyanık ve bugün Türkiye'nin çok büyük tehlikelerle karşı karşıya olduğunu bildiklerini söylemek isterim. Yalnız çok güzel eleştirilerde bulundular, hep uyanık olacağız, cesur olacağız, Türk hukukçularını bulacaktır diyorsunuz dediler, ama bunun için de somut öneriler getirin dediler. Somut öneri, ne yapacağız ben bilemiyorum, kendisinden de bekledim bir somut öneri getirsin diye. Baktımki o da bizim gibi, ancak cesaret ve yürekle işe devam etmek gerektiği fikrinde oldular.

Efendim, Dördüncü Hukuk Kongresini yapalım önerisinde bulundular, Dördüncü Hukuk Kongresini elbette yapacağız, ancak bu kongrenin gerçekten çok önemli ve dörtbaşı mamur bir kongre halinde organize etmeyi düşünüyorum ve mutlak surette Yargıtayın, Yüksek Mahkemelerin ve Adalet Bakanlığının bu işe katılmalarını istiyorum. Bu katılımı sağlamak için de her fırsatı kullanıyorum. Bunu başaramaz isek o zaman biz tek başımıza Dördüncü Hukuk Kongresini yapabiliriz, bunu yapabileceğimize gücümüzü gösteriyoruz.

Ancak, sendikaların organizasyon içinde gerçekleşirse, herhalde Türkiye'nin hukukuna da, yargısına ve demokrasimize de katkıları çok daha önemli, çok daha büyük boyutlarda olacaktır.

olacaktır.

Gene +skender Ozturanlı ve Turgut Kazan arkadaşımız 141, 142 ve 169 üncü maddeler üzerinde durdular. Bunun demokrasinin korunması kanunu halinde ayrılması fikrinizi fevkalade çirkin ve yakışsız buldular.

Arkadaşlar, 141, 142 ve 169 üncü maddeler hakkında hiçbir zaman bu maddeler ceza kanununa girsin demedik, demiyoruz. Ama biz diyoruzki bu maddelere mutlaka cebir unsuru eklensin. Cebren 141 inci maddeyi ihlal etmek, cebren 142 nci maddeyi ihlal etmek, cebren 163 üncü maddeyi ihlal etmek suç olsun. Bu cebir unsurunu ilave ettiğiniz zaman zaten fikir özgürlüğüne karşı maddelerin tavrı birdenbire değişmekte ve bir eylemi ifade etmektedir.

Bu husus o kadar açıktırki, ne benim, ne yönetim kurulumuzun, ne de bugüne kadar gelen yönetim kurullarından hiçbirisinin bunun dışında bir fikri yoktur.

Ancak, Türkiye'de bugün her fırsatta insanların önüne çıkan bir 12 Eylül dönemi öncesi tehlikesi vardır. Bu tehlike ve bu tehdit karşınıza çıktığı zaman bu maddeleri kabul ederseniz, o zaman Ceza Kanununun ^{da} bu maddelerle uğraş-

mayalım, bu maddeleri ayıralım ve bu maddeleri gerektiği anda kaldırmak suretiyle Ceza Kanunumuzun arındırılmasını mümkün kılarız düşüncesindeyiz. Bizim düşüncemiz budur, bu düşüncemizde de yanlış olabiliriz, ama yanlışsa dahi bizim fikrimiz arkadaşlarımızın anladığı şekilde bir fikir kesinlikle değildir.

Ancak, Demokrasinin Korunması Kanunu olayından da fazla gocunmamak gerekir. Çünkü biz demokrasinin gerçekten kendi kendini koruması gerektiği kanısındayız.

Demokrasi kendini koruyamıyorsa zaten yürüyeniyor demektir. Nitekim, 1960 öncesinin olayları bana göre Anayasadan doğmadı, demokrasinin kendi kendini koruyamamasından, demokrasiyi korumakla yükümlü olan mercilerin görevlerini yapmamasından kaynaklandı.

Efendim, 3252 sayılı Yasanın yorumu hakkındaki eleştirilerine daha önce bu yasa, bu baroların ve Barolar Birliğinin genel kurullarını iki yılda bir yapmalarıyla ilişkili konudur, çok açık, çok kesin cevap vermiş olduğum için burada busorulara, bu sorunlara değinmeyeceğim.

Selahattin Bey arkadaşımızın konuşmalarına teşekkür ediyoruz, gerçekten Türkiye'de avukatların vergi konusundaki olayı çok büyük boyutlarda abartılmaktadır. Türkiye'deki avukatlar vergi kaçırıyorlardır, vergi kaçırmanın müeyyideleri vardır. Biz devlet mekanlarını ciddi devlet anlayışı içinde vergi kaçıran arkadaşlarımızı yakalasin istedik, ama bu yakalama esnasında da her türlü hukuk kuralına ve devlet ciddiyetinin adabına uygun tarzda davransınlar isteriz, ama hiçkimseyi vergi kaçakçılığıyla yakalayamadıklarında ise, o takdirde de bütün avukatlık camiasını kesinlikle itham etmelerinin karşısındayım.

Maalesef bu Sayın Kosoya'ya da bir cevap olacak, özellikle Cumhurbaşkanımız sık sık bizi vergi kaçakçılığıyla

itham etmek gibi çok yanlış bir yol seçmektedir ve bu yola kesinlikle her fırsatta gereken cevabı vermişimdir. Bunun dışında Maliye Bakanı aynı davranış içindedir, ona da gerekli yazıyı yazdık.

Bunun dışında Bilkent'e Cumhurbaşkanının gidişini izlediniz mi, orada bir kompitür faaliyete geçirilmişti, ilk yaptığı iş avukatların vergilerini çıkarın bakayın gibi bir söz oldu.

Biz şunu söylüyoruz arkadaşlar, Türkiye'de bugün kamu avukatlarının sorunu vardır, bunu Güneş Atabey de dile getirdi, pekçok arkadaşımız da dile getirdi.

Kamu avukatlarının sorunundan çok daha fazla benim kamu avukatı kadar kazanamayan avukat arkadaşlarım var arkadaşlar. Neden bunların sorunlarını burada dile getiriyoruz?

Arkadaşlar, avukat arkadaşlarımızın çok önemli sıkıntıları var. Kamu avukatlarının neyini çözdünüz dediler.

Arkadaşlar, kamu avukatlarının hizmet tazminatı diye bir tazminatları var, bu tazminatları çok yakın bir zamanda ve gerçekten bizlerin ve Ankara Barosunda oluşmuş olan kamu kurumu avukatlarının çalışmaları sonunda en yüksek devlet memuru seviyesine geldi. Bugün kamu avukatlarının ayrı bir sorunları daha var, o da ücreti vekâlet sorunları. Ben de inanıyorumki, kamu avukatları kazandıkları ücretin hepsine müstehaktırlar, ama bu avukat ücretin hepsine

müstehaktır dediğiniz zaman avukat arkadaşlarımız arasında derhal bir tedirginlik başlıyor. Çünkü o zaman bunun paylaşılmasında büyük sorunlar ortaya çıkıyor. Mutlaka bir oran konması gerekiyor. Bu oranın da yüzde 80, 60 olması gibi bir teklifleri oldu. Maliye Bakanlığı Müsteşarı benim çok eski bir tanıdığım zat, kendisiyle görüşüm, bana söylediği şu oldu; bugün bunu gerçekleştirdiğimiz anda Türkiye'de kamu avukatları en yüksek ücret alan memur haline gelecektir, onun için bunun gerçekleşmesi oldukça zordur dediler.

Efendim, kamu avukatlarının devletle ve ilgili kuruluşlarla münasebetleri şart tasarruf şeklinde ortaya çıkan bir ücret vekaleti anlaşmasıdır. Bu vekaleti arkadaşlarımız imzalamışlardır, bu vekaletin ücret anlaşmasının herhangi bir noktasından bizim müdahalemiz ancak avukatların çok büyük yekûn tutması sebebiyle olmaktadır.

Genel Güneş Atabey, ikinci kez cevap verirken bu konuya temas ettiği nedenlerinden birisi şu; İzmir Barosundan üç tane kamu avukatı bana başvurular, kamu avukatlarının konut tahsis yönetmeliğinin değiştirdiğini, sıra tahsisli cetvele alındıklarını bildirdiler. Bunun için bir dava açmak istediklerini söylediler ve İzmir Barosunun hiç ilgilenmediğinden de bahsettiler. Bunun üzerine ben dava açmalarını önerdim, bu davayı açtılar. Bu davanın yürümesi sırasında da çok enteresan bir gelişme oldu.

Edare davanın haklılığını kabul etti ve bu avukat arkadaşlarımız bizzat bana gelerek biz size karşı bu davadan feragat etmek için izin almadan yapamayacağız, lütfen bize izin veriniz dediler ve izin vermek suretiyle

beni de bu izin istemişleri çok mutlu etmiştir. Böylece kamu avukatlarının konut sorunu da çözümlenmiş oldu.

Şimdi burada bu arkadaşların isimleri raporda da var. Bundan sonra en önemli sorun, kamu avukatlarının Barolar aidatının neden devlet tarafından ödenmediği sorunu olarak ortaya çıkıyor.

Bir sorun daha var o da Bursa Barosuyla ilgili sorun, onu da arz edeyim.

Şimdi arkadaşlar, hiçbirimizin barolarla ilişkili aidatlarımızı başka bir kurum ödeniyor. Devlet nasıl ödedi, Bütçe Kanununa bir fasıl kondu, sadece hazine avukatları için, önce bir ödeme faslı getirildi ve bu fasıldan istifade ederek, eski arkadaşların bilirler ben o zaman Ankara Barosu Başkanıydım, getirildi bu hükme istinaden bütün avukatların üye ödentilerini öncelikle hazine ödemeye başladı, hatta o zaman Vedat Dalokay Ankara Belediyesi Başkanıydı, ben kendilerine gittim, bizim avukat arkadaşlarımızın baro aidatlarını ödeyin. Niye ödeyelim dedi, belediyede doktor, mühendis ve mimar var, bunların da odaları var, hiçbirine ödeniyoruz dedi. Ama bizim ^{ki} kanun mevzuu dedim, kanun mevzuu ise derhal öderin dediler ve o zaman hazine avukatlarıyla sorunu getirdik, onu bir kanun maddesi kabul edip belediyeye de ödedi ve bu uygulama bütün kamu sektörüne yayıldı.

Sonra, sonra tabii hiçbirinizle tasvip etmediği 135 inci madde geldi ve buna göre kamu avukatlarının barolara bağlılıkları ihtiyari hale getirildi. Bu, fevkalade sakıncalı, yanlış bir hükündür, halen de yanlışlığı

ortadadır, çünkü disiplin yönünden de barolara bağlıdır bu arkadaşlarımız ve işin en garip tarafı disiplin takibatı yapacağınız avukatın hangi kamu kuruluşunun hangi ilinde, hangi yörede yaptığı işi da bilememektesiniz ve çok büyük sakıncalar içermektedir.

Ayrıca Balıkesir Barosunda bir olay zuhur etti. Balıkesir Barosu ben kaydını sildiren kamu avukatlarına baro hizmetlerini götürmen, bunlardan istifade ettirmen gibi bir tavır takındı ve bu da büyük olaylar yarattı.

Şimdi şunu söylemek istiyorum. Barolar bu avukat arkadaşlarımızı da hizmetler götürüyorlar. Eğer barolarının varlığına inanıyorlarsa, biz hepsinin baroların üyesi olmalarını isteriz, kendi aidatlarını ödemek suretiyle bu üyeliklerini sürdürmek durumundadırlar. Sürdürmeyen arkadaşlarımızın birikmiş borçları var ise, bunun da müeyyidesi arkadaşlarımızın maalesef üzüntüyle de olsa kayıtlarını silmeniz olacak.

Efendim, kamu avukatlarıyla ilgili ve bizim hiç iştirak etmediğiniz ayrı bir sorun ortada. O da Harçlar Kanununa bir madde eklemek suretiyle keşfe veya icra hazine giden bir avukatın hakimler, savcılar, kâtipler ve mübaşirler gibi tazminat alacağına dair bir hüküm getirilmiş. Bu hükmün bütün kamu avukatlarına teşmili gibi bir istekle karşı karşıya kalıyoruz.

Biz Türkiye Barolar Birliği olarak, avukatlar arasında ayırım olayını kamu avukatları arasında ayırım

olarak görmedik, doğrudan doğruya serbest avukatlarla kamu avukatları arasında bir ayırım şeklinde dönüşebilecek bir olayın tehlikesini ve endişesini sezdik. Onun için, biz bu düşünceye kesinlikle katılmıyoruz.

Eğer böyle bir tazminat gelecekte bütün avukatları da içeren şekilde gelmesinin şart olduğunu, evet bütün hakimler gibi, bütün savcılar gibi keşfe ve hacze giden bir avukat eğer ücret alacaksa, bu ücreti de hep birlikte bütün avukatlar alsın diyoruz ve bu konuyu kamu avukatlarının bir problemi olarak görüyoruz.

Saygılar sunuyorum, çok teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın Teoman Evren'e teşekkürler.

Son maddeniz olan aklanna maddesine geçiyoruz.

Faaliyet raporunu ve denetleme raporunu okudunuz, bu konuda görüşmeler yapıldı; eleştirileri ve bunlara verilen cevapları da dinlediniz.

8 inci madde; Geçmiş dönem çalışanlarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun aklanması.

Bu konuyu oylarınıza sunuyorum; Çalışmaları aklayanlar... Aklanmayanlar... Oybirliğiyle aklanmıştır.

Efendim, bir muhalif var, oybirliğini temin edemedik.

Efendim, toplantımız yarın saat 10.00'da, bugünkü oturumu kapatıyorum.

Teşekkür ederim efendim.

İKİNCİ GÜN
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 10.00

-----0-----

BAŞKAN- İkinci günün Birinci Oturumunu açıyorum.
Meslek Kuralları üzerinde görüşme, avukatların mahkemelerdeki kılık kıyafetleriyle ilgili olarak alınan 28.11.1986 gün ve 521-3 sayılı Birlik Yönetim kurulu ilke kararının meslek kuralı olarak kabul edilmesi.

Efendim bu ilke kararını hepiniz biliyorsunuz, ancak bir daha okumaya gerek görüyorsanız okuyalım, lüzum görüyorsanız okunayalım.

Peki efendim, okuyalım.

"Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun 28.11.1986 gün, 521-3 sayılı ilke kararı;

Avukatların kılık ve kıyafetiyle ilgili bir görüşme açılıp karar alınması hususu görüşüldü.

Avukatlar, mahkemelere Barolar Birliğince şekli saptanmış cüppe ile başları açık ve teniz bir kılıkla çıkarlar.

Erkek avukatlar, iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravatlı olarak duruşmalara girerler.

Avukatlık Yasasının 49, Avukatlık Yasası yönetmeliğinin 40 ıncı ve meslek kurallarınının 20 nci maddeleri gereğince alınan bu kararın ilke kararı olmak bütün barolara bildirilmesine oy birliğiyle karar verildi."

İlke kararını dinlediniz, buokunan ilke kararını kabul edenler... Meslek kuralları oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemin 10 uncu maddesi; Genel Kurulca daha önce alınmış kararların ışığı altında avukatlar günü saptanıp saptanmaması konusunda görüşme açılması.

Bu konuda Sayın Başkan bir açıklama yaparlarsa çok daha uygun olur.

Söz isteyen var mı?..

Buyurun efendim.

AV.ŞERAFETTİN GÖKALP(Bursa Barosu)- Değerli arkadaşlarım, konuyu gündeme getiren baronun temsilcisi sıfatıyla ilk açıklamayı yapma gereğini duydum.

Bizim Bursa Barosu olarak 16 Ocak tarihinde Türkiye Barolar Birliğine yapmış olduğumuz bir müracaat vardı, avukatlar günüyle ilgili olarak. Daha sonraki gelişme ise şöyle oldu.

Barolar Birliği bunu yönetin kurulunda görüştü, ancak bunun genel kurul tarafından görüşülerek bir esasa bağlanmasını düşündüğü için gündem maddesi olarak buraya getirdi.

Biz neden böyle bir avukatlar gününün tespit ve kutlanmasını istedik; bunun gerekçesini açıklamak istiyorum.

Müsaade ederseniz bizim başvuru yazımızı okuyarak bunu belirtelim;

"Ülkemizde çeşitli mesleklerin belli günleri vardır. Öğretmenler günü, eczacılar günü, hemşireler günü, tıp bayramı vesaire gibi.

Bu belli günlerde o mesleğin sorunları gündeme gelmekte, istek ve öneriler kamu oyunda tartışılmakta ve mesleğin önemi vurgulanmaktadır.

Avukatlık mesleğiyle ilgili belli bir gün ise ne yazık ki yoktur. Gerçi, 5 nisan günü bazı barolarda avukatlar günü veya hukukçular günü gibi adlar altında kutlanmakta ise de, bu kutlamalar daha ziyade yerel olarak kalmakta, kamu oyunda gerekli yansımaya yapamamaktadır.

Bazı çevrelerin baroları bağımsızlığa kavuşmadıkça avukatlar günü veya bayramı kutlanmaması gerektiği şeklindeki düşünceye ise katılmıyoruz. Çünkü, böylesine pasif bir direnişin etkili bir sonucu bugüne kadar alınmamıştır.

Oysaki, bir avukatlar gününde baroların bağımsızlığından, avukatların sorunlarına kadar tüm sorunlarımızı kamu oyuna yansıtmaya olanağı bulacağız.

Bu değerlendirmelerin ışığı altında Bursa Barosu Yönetim Kurulu olarak belli bir tarihte avukatlar günü olarak kabul edilmesini ve ilanını teklif ediyoruz.

Bu gün, geçmişte veya cumhuriyet döneminde avukatlarla ilgili önemli bir olay esas alınarak saptanabilir veya dünya avukatlar günü adıyla yaygın bir kutlama varsa araştırılır, bu tarih de kabul edilebilir.

Önerimizin Birlik Yönetim Kurulunca değerlendirilmesini ve bir karar verilmesini saygıyla arz ederiz şeklinde gerekçeli olarak bu müracaatı yaptık.

Gerçekten uygulamada bazı illerde 5 nisan, bazılarında 6 nisan olarak, bazılarında da hukukçular günü olarak ben bazı şeyler görüyorum, kutlandığını hep biliyoruz. Bu sene de yine yoğun olarak barolarımızın büyük bir kısmında kutlandı, ama genel kurulun kabul ettiği bir avukatlar günü tespit edildiği takdirde daha başarılı ve Birliğimizin önderliğinde daha verimli ve etkili bir günü kamu oyuna kabul etmiş olacağız.

Bunun tarihi için herhangi bir öneri getirmediğimiz, burada belki değişik görüşler ileri sürülebilecektir, ama hiçbir şey düşünülmiyorsa, en azından bizim fikrimiz 1136 sayılı Avukatlık Kanununun yürürlüğe girdiği 7 nisanı kabul mümkün olabilir, ama 5 nisanın gerçekten bir anlamı, değeri varsa bu kabul edilebilir de.

Burada bu tarihi saptayalım, ama biz Bursa Barosu olarak mutlaka avukatlar günü adı altında, hukukçular günü değil, avukatlar günü adı altında bir günün saptanmasını ve kutlanmasını ısrarla arzu ediyoruz ve teklif ediyoruz.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Bukonuda başka söz isteyen var mı?

Buyurun efendim.

Bu arada bir öneri var, okuyorum;

Divan Başkanlığına

Türkiye baroları çoğunlukla 5 nisanı avukatlar günü olarak kutlamaktadır. Toplum katları arasında da bu benimsenmiştir.

Bu nedenle, şimdilik 5 nisanın avukatlar günü olarak kabul edilmesini, öz yönetim ve bağımsızlığa kavuşulduğu günün ayrıca bir bayram günü olarak ileride düşünülmesini saygıyla öneriyoruz.

Avukat Nabi İnal	Av. Güneş Atabey
Av. İskender Özturanlı	Av. Fadıl Altop
Av. Ahmet ^L rsöz	Av. Yılmaz Korkma
Av. S. Yüksel Uşak	Av. K. Öztürk
Av. T. Karal	Av. Mustafa Peşen

Buyurun efendim.

AV. ENVER ARSLANALP (İzmir Barosu) - Efendim 5 nisan avukatlar günü olarak öteden beri kutlanmaktadır, bu toplum katlarında da tutmuş durumdadır.

5 nisanın avukatlar günü olarak kutlanması 1958 yılında İzmir 'de barolararası bir kurul toplantısı ve Türkiye Barolar Birliğinin gerçekleşmesi yolunda bir karar alındı, yani Türkiye Barolar Birliği o karardan sonra yapılan savaşınla gerçekleşti ve o toplantıda 5 nisanın avukatlar günü olarak kutlanmasına da karar verildi.

Bütün o toplantıda bulunan barolardan her baro kendi alanında 5 nisanı kutlamaya başladılar ve bu birçok baroda tutmuş durumdadır. Bu bakımdan şimdilik 5 nisanın, biraz önce arkadaşımızın da belirttiği gibi birlik olması nedeniyle kutlanmasını diliyoruz.

İleride, ki bunun savaşını elbirliğiyle vereceğiz, bir öz yönetim ve bağımsızlığa barolar kavuştuğu zaman,

onu da ayrıca bir bayram günü olarak düşünülebilir veyahut da tekrar bir gözden geçirilir, ama şimdilik düşüncemiz bundan ibarettir.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Özturanlı.

Başka söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Biraz önce okumuş olduğum öneriyi oylarınıza sunuyorum: 5 nisan gününü avukatlar günü adı altında kutlanmayı kabul edenler...Etmeyenler... Oybirliğiyle 5 nisan avukatlar günü olarak kabul edilmiştir. (Alkışlar)

Gündemin 11 inci maddesi; Yönetim, disiplin ve denetleme kurulu üyelere ödenmesi gereken yolculuk, ikâmetgâh ve diğer zaruri gider miktarının saptanması, 1136 sayılı Yasa, madde 112/2.

Divana bir öneri verildi;

"Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu, Disiplin ve Denetleme Kurulu üyelerine yolculuk, ikâmet giderleri ile diğer zaruri giderlerin 30 bin lira olarak ödenmesini teklif ediyoruz.

Saygılarımızla. "

Hüseyin Avni Ferah Özbey İnamoğlu Nabi İnal

Bu konuda söz isteyen var mı?

Bu konuda teklif sahiplerinden birisini rica ediyorum.

AV.NACİ IŞIK MOROVA(Ankara Barosu)- Sayın Başkan, sayın delegeler; Bu konuyla ilgili olarak 15. inci genel kurulda alınan karar gereğince günlük olarak Ankara' dışından seçilen her delegeye 2500 lira verilmesi karar altına alınmış idi. Ancak o zamanki koşullarda Birliğimizin olanağı olmadığı için bu parayı dahi ödeyemiyorduk. Bugünkü koşullarla rahatlıkla bu parayı ödeyecek durumdayız.

Yüksek kurulunuzun tensip edeceği miktar bilemiyoruz ne olacak, 30 bin lira teklif edilmiş. Bu verilecek olan 30 bin lira her arkadaşın gidiş geliş yol parası, otobüs tren veya başka bir araç olarak; bunun dışında da günlük olarak orada kalacağı masrafları kapsayacak ve toplam olarak verilecek olan para 30 bin liranın üstünde olmayacak ve bu para da belgelendirilmek kaydıyla kendilerine ödenecek.

Yönetim Kurulu, disiplin ve denetleme kurullarının toplantılarını tatbikatta bir gün oluyor, gelen arkadaşlar bir gün kalıp gidiyorlar, o nedenle bu miktarı böyle saptadık. Takdir sizlerin, 30 bin lira sanıyorum olumlu, ama daha fazla düşünülüyor ise karar sizlerin.

BAŞKAN- Başka teklif var mı efendim?

Bir diğer teklif 50 bin lira.

Her iki teklifi de oylayacağım.

30 bin lira olsun diyen arkadaşlarımız işaret buyursunlar...

50 bin lira diyenler...

30 bin lira önerisi kabul edilmiştir.

Gündemin 12'nci maddesi; Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçimi veya bu konuda yönetim kuruluna yetki verilme hususunun görüşülmesi.

Yönetim kuruluna yetki verilmesi teklif ediliyor.

Başka görüş var mı?...

Bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesini isteyenler...İstemeyenler... Kabul edilmiştir.

13 üncü madde; Gelecek olağan genel kurul toplantısı gün ve yerinin saptanması.

Bu konuda iki öneri geldi Giresin ve Mersin Barosundan, her iki öneriyi de okuyorum:

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Sayın Divan Başkanlığına

20. Olağan Genel Kurul toplantısının Giresin'da yapılmasının ve gündemin 13 üncü maddesinin görüşülmesi sırasında bu konuda bir karar alınmasını öneriyor, saygılar sunuyoruz.

Giresin Delegesi Yılmaz Sütlaş

Giresin Baro Başkanı Ahmet Ersöz

İkinci öneri;

Barolar Birliği Genel Kurulu Divan Başkanlığına

Gelecek olağan toplantının 11-12 Mayıs 1989 tarihinde Mersin'de yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Av.Şeref Gökçek

Av.Aziz Bulut

Bir üçüncü teklif de Anta'ya dayapılması isteniyor.
Ankara'da yapılması teklif ediliyor.

Buyurun efendim.

AV.AHMET ERSÖZ(Giresin Barosu)- Sayın başkanlar, çok değerli delege kardeşlerin; bir önceki toplantımızda Uludağ'da bugünlerde yapageldiğiniz genel kurul toplantısı için Tekirdağ ile biz Giresun birlikte istekte bulunmuştuk, Tekirdağ'ın taraftarı daha fazla geldi, ancak Tekirdağ'a karar verilirken delege arkadaşlarımız Doğu Karadenizi, Giresun'u çok arzuladıklarını ve gelecek olağan kongrede bu daveti sürdürmemi istemişlerdi benden, hatta bu kez geldiğinde arkadaşlarımızın bana göre çoğunlukla davetini sürdürüp sürdürmediğini sordular, ben de sürdürdüğümü belittim. Önerimini de yazılı olarak verdim.

Efendim, gerçekten Doğu Karadeniz görülmeye değer bir yer, görenler bilir. İnsanlar ya da zamanın hükümetleri devlet elini fazla uzatmamış, ancak doğayı Allah o denli yaratmışki, görmemek bir eksiklik. Bunu görenler takdir edecektir.

Bizler genel kurul toplantısının ne derece zahmetli, eziyetli olduğunu bilenleriz, o bakımdan külfete talibiz ve bunun da bilincindeyiz, en iyi biçimde ağırlananın gelmeden planlarını da yaptık, ona göre bilinçli olarak bu teklifi yapıyoruz.

Giresun'un yanısıra istekte bulunan diğer illerden duyduğum, efendim Giresun küçük dendi, Giresin küçük, ama

Orhan Beyden özür diliyorum, Tekirdağ'dan büyük.

Dendi ki, bu kez seçim var, seçim olsun, bunca milletvekili seçiliyor, bizde seçim kurulları yok mu.

Kaldıki daha önce Zonguldak'ta da seçim oldu, demekki Anadoluda seçim de yapılabilir. Bizler, bakın Doğu Karadenizde 10 tane il var, toplantı sonunda 1200 kilometre gideceğim, 19 sefer bu kilometreyi hep gelmiş durumdayız, diğer arkadaşlar gelemiyor, çünkü 19 kez devamlı gelmekten bir noktada sessiz bir boykot gibi bir durum oluyor.

Ben en iyi bir biçimde konuksever Giresunluların sizleri ağırlayacağı inanç ve vaadiyle genel kurulumuzun Giresun'da yapılmasını öneriyorum, bir kez daha mahçup olmayacağımızı sanıyorum.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

İkinci öneri sahiplerinden bir konuşmacı buyursunlar.

AV.AZİZ DULUT(Mersin Barosu)- Çok değerli Divan Başkanı, çok değerli arkadaşların; ikinci defa huzurunuzda çıkmak ve şöylece ışıltı ışıltı yanan gözlerin pırıltısını görmek ve sizlerle her zaman yanyana, kucak kucağa olmanın mutluluğu içindeyim.

Mersin'de genel kurul toplantısına özel olarak 550 avukatın yüksek kurulunuza sevgisini, saygısını ve bunun üstünde linon ve portakal çiçeklerin kokusunu taşıyan saygılarını ve ricalarını getirdin.

Mersin bugün Türkiye'de değil, dünyada yeri olan,

atılım yapmış, yaşı 176, yükselmesi bin defa yukarıda görülmesi, bilinmesi, iftihar edilmesi lazım gelen bir yer.

550 avukat arkadaşım ayağa kalkmış, bu defa genel kurul bize bu şerefi versin demiş, bizi size hizmete göndermiş.

Arkadaşlarım, Tarsus'a, Tarsus'ta sizleri karşılayacak ve sizleri iki günlüğüne çağırıyoruz, memnuniyetle ifade edeyinki, gururla söyleyeyinki bütün Mersin'in ilçeleri, turistik yerleri, tarihi yerlerini ve Mersin'i topluca halkını, pazarını, her tarafını size bildirmeyi yalnız vaatmiyorum, taahhüt ediyorum.

Size inza vermiyorum, ama söz veriyorum. Arkadaşlarım, inza inkâr edilebilir, ama söz inkâr edilmez. Merççe, namusluca, şereflice söz veriyoruz ve o şerefi, sizin şerefınızı Mersin'e getirmeye çalışıyoruz.

Sayın arkadaşlarım, bir hususu açıklamaya çalışacağım. Ben Giresun hakimiyim, yıllarca oraya hizmet verdin, beğenildim ve sevildin. İstenezdin karşına bir Giresun çıksın, çünkü ekneğini yedin, hizmetini yaptın. Ama öyle bir vebalin içindeyinki, 550 avukat, en azından 1,5 milyon nüfuslu bir memleketin kendisini değil, daha ziyade ricasını size getirdin.

Lütfedin ve Mersin için oylarını kullanın.

Sizi tekrar tekrar selanlıyorum, sizi bir kere daha kucaklıyorum, bir kere daha öpüyorum, sağ olun arkadaşlarım, size güveniyoruz. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın konuşmacıya teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Başkan.

AV. T. TOMAN EVREN (Türkiye Barolar Birliği Başkanı) - Sayın delegeler, aslında barolarınızın genel kurulumuzu nisafir etmek için gösterdikleri bu yakın ilgi beni son derece duygulandırmaktadır.

Aslında ben genel kurulların her zaman Ankara'da yapılmasından yanayım. Nedenide, bir kere basın olayı, televizyon olayı ve etkinlik olayı açısından düşündüğümüz takdirde, Ankara'daki merkezleşme ve Ankara'nın her yere çok yakın oluşu bu toplantıların Ankara'da yapılmasının daha büyük etkinlik sağlayacağı fikrini her zaman muhafaza ediyorum.

Şimdi arkadaşlarımızın bu kadar candan davetleri karşısında başka bir seçenek önermek durumunda kaldım. Ben cevap konuşmasında da arz etmiştim, biz iki toplantı yapacağız, bir tane fevkalade toplantı yapacağız demiştin.

Arkadaşların kendi arasında anlaşmaları bu toplantılardan hiçbirinin birbirinden farkı yoktur, Mersin'de bir toplantı, Giresin'de bir toplantı yapmak üzere karar alabiliriz ve bu işi böylece bitirebiliriz.

Saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim efendim.

Efendim, geçen iki yıl önceki toplantıda biz de Bursa'da böyle bir yarışmaya girmiştik, sonunda iş oylamaya kaldı, ancak her iki tarafa da arkadaşlar oy verdiler, böyle olmasın. Bir tarafa kaldıran diğer tarafa lütfen kaldırmasınlar.

Duyurun Sayın İnal.

AV.NABİ İNAL- Olağan kongre için oylama yapılması lazım, hangi il bu olağan kongreyi kazanırsa, öbür toplantı, ki ona yönetim kurulu karar verecek, olağanüstü toplantı diğer ilinizde yapılacak.

Yani 1989 yılında yapılacak olan toplantı için oylama yapılacak, 1988'de yapılacak olan olağanüstü toplantı için yönetim kurulunun tespit edeceği günde yapılacak ki o oylamaya dahil edilmeyecek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

AVNİ ÖZER(Bolu Barosu)-Arkadaşların, sayın Başkanınızın belirttiği gibi toplantının Ankara'da yapılması hepimizin temennisi. Ancak, biz hiçbir ilimizi ayırmak istemeyiz. Ülkenizin her tarafı bizim için aynıdır, hele Türkiye Barolar Birliğinin böyle bir seçimle Mersin veya Giresun'u tercih yarışını uygun görmüyorsunuz.

Bu nedenle, her iki taraf kabul etsin, ben inceleme yapmadın, tüzüğünüz uygunsá kura çekelin. Bu şekilde tek bir ilde toplantı kararı alınmadığı zaman prensip kararı alalım. Biz hiçbir ilimizi birinden birine tercih edemeyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Yalnız yasa gereği genel kurulun bu konuda karar alması gerekiyor iş, taraflardan birisi feragat ederse mesele yok,

ama feragat edilmediğine göre kura çekilmesi söz konusu olamayacak, mutlaka bir oylama yapılacak, tercihler belli olacak.

İki öneri var, şimdi kararı siz vereceksiniz.

Giresin Barosunu teklif edenler...

Mersin Barosunun teklifini kabul edenler...

Giresin Barosunun teklifi kabul edilmiştir. (Alkışlar)

Efendim gününü de saptamak gerekiyor; 11-12 Mayıs teklif ediliyor... 18-19 Mayıs teklif ediliyor.

18-19 Mayıs 1989 olarak oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun efendim.

AV, AHMET ERSÖZ (Giresin Barosu) - Genel kurulumuzun göstermiş bulunduğu ilgiye layık olmaya çalışacağız.

Genel kurulumuzu tüm delega kardeşlerinize saygılar sunuyor teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Dilek ve istekler konusunda söz almak isteyen arkadaşlarımız var mı?

Buyurun efendim.

AV. DEMİRCAN DİLEK (Sakarya Barosu) - Sayın başkanlar, Sayın Divan, sayın yönetim kurulu, sayın üyeler ve sayın misafirler;

Sayınız çoğaldıkça ekonomik problemlerimizin dahada

arttığı açıktır. Yeni mesleğe başlayan arkadaşlarımızın durumları herhalde diğer mesleğe yeni başlayanlardan ekonomik bakımdan daha güçsüzdür.

Daha önce ekonomik problemlerinize bir kolaylık getirilmesi maksadıyla ölüm yardımı sisteminin konulması yetersiz dahi olsa ileriye doğru atılmış bir adımdır.

Ben bugün ölüm yardımının hem günün şartlarına uydurulmasını, hem de bu sistemin Barolar Birliği kuruluşunun altında bir sosyal yardım sistemi haline getirilmesini teklif edeceğim.

Bu sistem bir sandık haline getirilsin. Çünkü, aramızda aneliyat olup, kaza geçirip veya herhangi bir sebepten açığa alınıp mesleğini icra edemeyen arkadaşlarımızın aileleri ve kendileri de ekonomik bakımdan peşışan duruma düşmektedirler.

Ancak kendi bulunduğu baro çevresinin inayet gibi, sadaka gibi yaptığı yardımlarla geçinmek durumunda kalmaktadırlar. Bunlar da bu süre uzadıkça maalesef kesilmekte ve kişi kendi kaderiyle başbaşa bırakılmaktadır.

Teklifim; ölüm yardımı olarak verilen miktarların geriye alınmaması, ama bir sosyal yardım çerçevesi içinde yapılacak olan yardımların belirli bir süre sonra nakul bir faizle veya faizsiz geriye alınması yolundadır.

Bu genel kurulda bu işin ciddiye alınarak gelecek genel kurula kadar yönetimin kurulu nezdinde hazırlıkların

yapılmasını talep ediyorum.

Saygılarımı sunarım efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Başka konuşmacı var mı?

Buyurun efendim.

AV.MUSTAFA ALTUNBAŞ(Trabzon Barosu)- Çok değerli meslektaşların; yararlı bir kongre yaptığınız inancındayım. Ancak, 11-12 nisanda Ankara'daki olağanüstü genel kurul toplantısında üç komisyon hukuk, yargı ve savunma sorunlarını saptadılar, üç tane rapor düzenlendi. Onların kamu oyuna yansiyabileceğini düşündük, basın ya da TRT yoluyla veya açık oturum yoluyla.

Benim izleyebildiğim kadarıyla basına yansımada, çünkü Türkiye'nin siyasal yapısında şu görünüyorki, Türkiye Barolar Birliği her ne kadar resmen yasaklı bir kuruluş değilse de TRT'nin Türkiye Barolar Birliği toplantısına ağırlık vereceğini sanıyorum. İş bize kalıyor. Biz kendi reklamımızı yapacağız, İstanbul Barosundan dün bir arkadaşının değindiği gibi, avukatlık mesleğinin ve hukukun politikasını yapmak zorundayız.

Bu bakımdan, Tekirdağ'dan ayrılmadan önce ben yönetin kurulu ve Sayın Başkan, Tekirdağ'da çıkan hangi gazete olursa olsun, bir basın bülteni düzenlemek suretiyle Türkiye Barolar Birliğinin toplantıda aldığı kararları Tekirdağ kamu oyuna yansıtırlar. Ondan sonra da bir basın toplantısıyla, ben kendilerine akıl öğretmiş olmayayın, bunları mutlaka

biliyorlar, ana bir dilektir.

Ankara'da bir basın toplantısı ve bir sendika basın toplantısı yapıyor onu yansıtıyorlar gerektiği yerde, Türkiye Barolar Birliğinin de 22 bin üyesi vardır, bu basın toplantısının kamu oyununa yansıtılması gerekir.

Diğer bir dileğin, biz kendi kendinizi eleştireceğiz, çünkü hukukçuların bir özelliği vardır, biraz fazla konuşuruz da konuştuklarımızı eylene pek döküyoruz. Türkiye'de 63 baro var, bunların içerisinde 10 kadar baro dergi çıkartır, diğer barolarda dergi olmayı yoktur. Barolar ekonomik güçlerine göre çıkarabilirlerse dergi çıkarırlar, ana dergi çıkaramadıkları takdirde baro bültenleri çıkartsınlar, zararı yok, üçüncü sınıf hamur kâğıda baro bülteni çıkartılabilir, halk arasında bir söz var, zarfa değil, nazrupa bak derler, zarfın içi önemli.

Bizim için önemli olan kamu oyununun oluşturulmasıdır, biz kendinizi pişireceğiz, kendinizi yiyeceğiz. Bugünkü siyasal iktidardan, bugünkü yasama ve yürütmeden bizlere fayda yoktur.

Ancak, demokrasiyi ve hukuku savunan kuruluş olarak, bir hukuk kuruluşu olarak biz kendi sorunlarımızı kendiniz anlatacağız ve kamu oyu yaratacağız. O bakımdan her baro olanakları ölçüsünde dergi çıkarsın, çıkartamadığı takdirde baro bülteni çıkartsın.

Dün irtica konusu üzerinde çok değerli meslektaşların çok güzel sözler söylediler, ancak bir olayın üzerinde durulmadı, onu bilmeyen arkadaşlarımız varsa bilgilerine

sunmak istiyorum ve Sayın Birlik Başkanıyla yönetim kurulundan da bir istemin olacak.

9 Mayıs 1987 Milliyet Gazetesinde Mete Akyol'un bir yazısı var, bir yorum yapıyor, başlık şu; "Türbanlı öğrencilere dışarıdan destek. Sınav salonuna yargıç baskını..."

Hukuku, demokrasiyi savunan kişiler bağımsızlığı savunuyor demektir işi fazla uzatmadan, ama Türkiye'de şu görülmüşki, aslında bizim görevimiz, yargının bağımsızlığını savunmak. Ancak, biz yargının bağımsızlığını savunurken, yargıç da yargıyı da birbirinden ayırmak gerekir. Öyle yargıçlar varki, onlara bağımsızlık vermek fazlalıktır. Yargı, devleti oluşturan unsurların en yücesidir, ama bugün Türkiye'de şunu üzülerek görüyoruzki, yasama kendi seçin düzenini düşünüyor, yürütme istediğini sağlamıştır, en üst olan eşitler içinde en üstün olması gerekli olan yargı ve savunma da bunun içerisinde, en arka planda kaldık. Ama biz yargının bağımsızlığını savunurken, İstanbul'da Fatih Sul Hukuk Yargıç Adil Galip Balçın sınav salonu basıyor, türbanlı öğrenciler sınava giriyor. Bir Kenalist yok diyor, bir yönetmelik çıkarıyor, türbanlı öğrenci sınava giremez. Buna gerek yok. Türbanlı öğrencinin kaydını silerseniz iş biter. Bir eylem zaman kanu düzenine karşı ise toplumun geleceğine karşı ise, köklü önlem alacaksınız. Türbanlı öğrenci şu anda türbanını çıkarıyor, peruğunu takıp sınava giriyor ve hukuk fakültesini bitirdiği zaman yarın bir yargıç olarak karşınıza çıkacaktır. Diploması hukuk fakültesi diploması, ama kafadaki düşünce şeriat düşüncesi; bu korkunç bir olaydır.

Sayın Birlik Başkanımızdan dileğim şu; Yüksek Yargıç ve Sacılar Kurulu Yargıç Adil Galip hakkında ne işlem yapmıştır? Bunu izlesinler ve sonucunu mutlaka bütün barolara bildirsinler.

Eğer bu tür gerici yargıçlar bu ülkede varsa, biz yargı bağımsızlığını ne kadar savunursak savunalım, bir arpa boyu kadar mesafe alamayız arkadaşlarım.

Bu bakımdan, gerici yargıçların üzerine de varmak mecburiyetindeyiz. Gittiğim yerlerde görüyorum, yargıcın cüppesi yeşil, perdesi yeşil, koltuğu yeşil, bütün dünyası yeşil, başka hiçbir şeyisi yoktur.

Biz yargı bağımsızlığını savunurken, bunlar üzerine de gitmesini bilmeliyiz. Çünkü, Türkiye Barolar Birliği sınavını vermiş bir kuruluştur.

Bizi iki günden beri ağırlayan Tekirdağ Barosunun saygın avukatlarına ve Baro Başkanına şükranlarımı sunuyorum. Gösterdikleri konukseverlikten ötürü teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederiz efendim.

Başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Gündemimizin son maddesi olan 15 inci maddeye gelmiş bulunuyoruz; Birlik Başkanının kapanış konuşması.

Buyurun Sayın Başkan.

AV. TEOMAN EVREN (Türkiye Barolar Birliği Başkanı)- Çok değerli delegeler; Türkiye Barolar Birliği 19. genel kurulunu tamamlanmış bulunuyoruz.

Bu genel kurulunuzun fevkalade büyük bir intizan ve büyük bir misafirperverlik içinde geçmiş olmasından onur duyuyoruz.

Türkiye Barolar Birliğinin kongrelerinde bugüne kadar kabul edilen görüşler ve seslendirilen düşünceler Türk hukuk arşivinin en önemli belgeleri olacaktır.

Bu kongremiz de bizim Birliğinizin ve Türk hukukunun arşivine intikal etmiş bulunuyor.

Efendim ben burada iki basit hususa tenas etmek istiyorum. Bunlardan birisi, Bursa Barosunun dün cevaplayamadığı bir sorunu. Şerafettin Gökalp arkadaşın Bursa Barosunun borcunun bulunmadığını söyledi, gerçekten özür diliyorum, bu bizim kayıtlarımızda doğru olmasına rağmen raporumuza geçmiş bir yanlışlıktır, kendilerinden özür diliyorum, bağışlasınlar.

İkinci önemli husus da, Nihat Kosova arkadaşımızın son çıkarılan Yasanın, yani temel ceza, hapis cezasından çevrilen para cezası olayını ve bu değişikliği önemli görmeyip, bu değişikliğin sebep olduğu tenyiz edilenemek hükmünün önemli olduğu hususundaki itirazı ve eleştirisidir.

Aslında çok önemli bir husus gerçekleştirilmiştir. Şimdi temel ceza yerine verilen ceza hapis cezasıdır

dendiği zaman, bu cezanın 300 bin liraya kadar olan kısmının paraya çevrilmesi mümkündür, 300 bin liraya kadar olan kısmı paraya çevrildiği zaman da her türlü yargı denetiminin dışındadır.

Arkadaşlar, 300 bin lira ufak bir para değil, hep onu ufak görüyoruz, ama bizim ceza sistemimiz içinde günlük ceza cürumlarında 300 lira olarak tespit edildiğine göre iki yıl altı aylık bir süreyi kapsamaktadır, yani bugün Türkiye'de iki yıl altı ay ceza almış olan bir sanık eğer cezası para cezasına çevrilirse kesin olarak mahkûm olmuş olacaktır, bunun iki taraflı sakıncası var. Hem suçsuzsa tenyiz edenecek, suçluysa müdahil tenyiz edeneyerek gayet basit şekilde yargı denetiminden kurtulmuş olacaktır ve gene Türk ceza sisteminde altı aya kadar olan her türlü cezalar paraya çevrilebilmektedir. Bunlar tekerrürüne de esas olmaktadır yeni değişikliğe göre. Türkiye'de bugün yüz kızartıcı suç dediğiniz hırsızlık dahil, emniyeti suiistimal dahil ve buna benzer birçok suçun cezası altı aydan aşağıdır, bu suretle bu suçlardan mahkûm olanlar ya haksız olarak mahkûm olmuş, cezası paraya çevrilmiş olacak, hırsız olarak dangalanacak, ama aklanmak olanağından yoksun olacak; veya haklı olarak mahkûm olmuştur, müdahilin tenyiz hakkı olmayacak; hiçkimsenin tenyiz hakkı olmayacak.

Burada açıkça izah ettiğim gibi, yargıya, yargı bağımsızlığına, hatta savunmanın işlevine fevkalade aykırı bir durumdur. Biliyorsunuz bir zamanlar üç aylık bir cezanın sıkıyönetinde tenyiz edilenemesi gibi bir hüküm vardı, fevkalade sıkıntı yaratmış, karşı çıkmıştık. Bu bakımdan bu

BASKAN- Teşekkür ederiz.

Efendim biz de Divan olarak hepinize çok çok teşekkür ediyoruz, güzel bir toplantı oldu.

Bundan sonra kentlerinize döneceksiniz, akşam da açıklanmış olduğum gibi, sizlerden ayrılmak bizler için de zor olacak.

Hepinize iyi yolculuklar diliyorum.

Kentlerinize gittiğiniz zaman sizi bir Tekirdağ'lı bir temsilci olarak göreceğiz ve bundan sonra da ilişkilerimizi inşaallah devam ettireceğiz.

Çok teşekkürler efendim, sağ olun. (Alkışlar)

